

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Σχολή Επιστημών της Διοίκησης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΤΟ MANATZMENT ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Διπλωματική Εργασία

με Θέμα:

«GREEN LOGISTICS ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ»

του

Τσουδή Ερμή

*Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης
στη Διοίκηση Επιχειρήσεων*

Φεβρουάριος 2021

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	5
1.1 Ορισμός των Logistics	5
1.2 Ιστορική αναδρομή των Logistics.....	6
1.3 Σκοπός και στόχοι των Logistics	9
1.4 Λειτουργίες των Logistics και πεδίο εφαρμογής	11
1.5 Logistics και Εφοδιαστική Αλυσίδα	12
1.6 Η Αντίστροφη εφοδιαστική αλυσίδα – Έννοια και περιεχόμενο.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	15
2.1 Ορισμός των Green Logistics – Πράσινη Εφοδιαστική Αλυσίδα.....	15
2.2 Περιεχόμενο και εφαρμογή των Green Logistics	16
2.2.1 Πράσινο προϊόν	17
2.2.2 Πράσινη μεταφορά και διακίνηση.....	18
2.2.3 Πράσινη Αποθήκη	20
2.2.4 Αντίστροφα Logistics	23
2.3 Βασικοί Στόχοι της Πράσινης Εφοδιαστικής Αλυσίδας.....	24
2.4 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των GREEN LOGISTICS	25
2.5 Εφαρμογή των Green Logistics στην Ελλάδα	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	29
3.1 Ορισμός και περιεχόμενο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης	29
3.2 Ιστορική αναδρομή της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.....	32
3.3 Οφέλη εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στις Επιχειρήσεις και την Κοινωνία	34
3.4 Μειονεκτήματα εφαρμογής της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης	38
3.5 Κύριοι Άξονες της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	39
3.5.1 Ανθρώπινο δυναμικό	39
3.5.2 Περιβάλλον.....	40

3.5.3 Κοινωνία.....	40
3.5.4 Αγορά	40
3.6 Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στην Ελλάδα.....	41
3.7 Δείκτες μέτρησης Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	55
3.7.1 Δείκτης CR INDEX.....	55
3.7.2 Οικουμενικό Σύμφωνο ΟΗΕ	56
3.7.3 GRI – Global Reporting Initiative	57
3.7.4 Το πρότυπο ISO 2600.....	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	61
4.1 Εταιρική κοινωνική ευθύνη έννοια και περιεχόμενο	61
4.2. Κοινωνικά Υπεύθυνη διαχείριση των διαδικασιών LOGISTICS.....	64
4.3 Διεθνής Μελέτες και Έρευνες Διαχείρισης των Green Logistics, ως στοιχείο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης των επιχειρήσεων.....	66
4.4 Παράγοντες που επιτυγχάνουν την σύνδεση των Green Logistics με την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη των επιχειρήσεων	67
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	69
5.1 Παρουσίαση πολιτικών ΕΚΕ και Green Logistics από ελληνικές εταιρείες	69
5.1.1 Synergy A.E.....	69
5.1.2 JET OIL	83
Συμπεράσματα	96
Βιβλιογραφία	98

Εισαγωγή

Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί παγκοσμίως μεγάλη αύξηση του ενδιαφέροντος για το περιβάλλον, ως εκ τούτου οι επιχειρήσεις έχουν μεγάλη πίεση για να μειώσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δράσεων των τους.

Ο κλάδος των μεταφορών, έχει αρνητικό αντίκτυπο στο περιβάλλον, καθώς εκτιμάται ότι η μεταφορά εμπορευμάτων αντιπροσωπεύει περί το 8% των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που σχετίζονται με την ενέργεια παγκοσμίως. Ενώ οι συσχετισμοί αποθήκευσης και διαχείρισης εμπορευμάτων είναι πιθανό να προσθέσουν άλλο 3% στο σύνολο αυτό.

Η επίτευξη της αβλαβούς βιωσιμότητας των Logistics, μακροπρόθεσμα θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Ταυτόχρονα, η χωρίς κανόνες λειτουργία των Logistics έχει επιπτώσεις, όπως συμφόρηση κυκλοφορίας, αέρια θερμοκηπίου που προκαλούν αλλαγή του κλίματος, χρήση μη ανανεώσιμων ορυκτών καυσίμων, καταστροφή οικοσυστήματος και εξαφάνιση ειδών. Επιπλέον, υπάρχουν και κοινωνικές επιπτώσεις, όπως ρύπανση στη δημόσια υγεία, καταστροφή καλλιεργειών, συμφόρηση της κυκλοφορίας που αποθαρρύνει την κίνηση και μεταφορά επιβατών, απώλεια πράσινων και ανοικτών χώρων κ.α

Τα πράσινα Logistics μελετούν και περιλαμβάνουν τις περιβαλλοντικές συνέπειες όλων των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη μεταφορά, αποθήκευση και χειρισμό των φυσικών προϊόντων των αλυσίδων εφοδιασμού και περιγράφουν τις προσπάθειες μέτρησης και ελαχιστοποίησης του οικολογικού αντίκτυπου των δραστηριοτήτων. Λαμβάνουν υπόψη τη φύση και την κλίμακα των συνεπειών, τις επιπτώσεις και τα αποτελέσματα τους και εξετάζουν διάφορους τρόπους με τους οποίους μπορεί να τις μειώσουν, προκειμένου να αναπτυχθεί μια βιώσιμη ισορροπία μεταξύ οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών στόχων.

Ο βασικός στόχος των green logistics είναι ο συντονισμός των δραστηριοτήτων κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των πελατών αλλά και στη διατήρηση ενός καθαρού περιβάλλοντος με το ελάχιστο κόστος. Καθώς αυξάνεται η ανησυχία για

το περιβάλλον, οι επιχειρήσεις πρέπει να λαμβάνουν περισσότερο υπόψη το εξωτερικό κόστος των Logistics που συνδέεται κυρίως με την κλιματική αλλαγή, ατμοσφαιρική ρύπανση, θόρυβο και τα ατυχήματα.

Κινητήριος μοχλός για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών όπως οι πράσινες μεταφορές και Logistics είναι η παγκόσμια τάση προς την ολιστική αντιμετώπιση των εξωτερικών παραγόντων των Logistics να γίνεται κορυφαία πρακτική προτεραιότητας για τις εταιρείες, προκειμένου να επιτευχθεί ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, σε μια όλο και περισσότερο περιβαλλοντικά ευαίσθητη αγορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Ορισμός των Logistics

Με τον όρο «**LOGISTICS**», περιγράφεται η μεταφορά, η αποθήκευση και η διαχείριση προϊόντων ή εμπορευμάτων καθώς μετακινούνται μέσω του συστήματος παραγωγής ως το τελικό σημείο πώλησης ή κατανάλωσης.

Σύμφωνα με το Council of Logistics Management τα logistics είναι: *«το σύνολο λειτουργιών της διαχείρισης εφοδιαστικής αλυσίδας που σχεδιάζει, εφαρμόζει και ελέγχει με αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα την ροή και αποθήκευση των αγαθών υπηρεσιών καθώς και τις σχετιζόμενες με αυτές πληροφορίες από το σημείο αφετηρία έως το σημείο κατανάλωσης με στόχο την ικανοποίηση του πελάτη».* (Council of Logistics Management, 1991)

Κατά την Ελληνική Εταιρεία Logistics, *«τα Logistics είναι εκείνο το τμήμα της Διαχείρισης Εφοδιαστικής Αλυσίδας που σχεδιάζει, υλοποιεί και ελέγχει την αποδοτική και αποτελεσματική κανονική και αντίστροφη ροή και αποθήκευση των προϊόντων, υπηρεσιών και των σχετικών πληροφοριών από το σημείο προέλευσης τους έως το σημείο κατανάλωσης τους, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις των πελατών.»* (Ελληνική Εταιρεία Logistics, 1994)

Ουσιαστικά, όρος logistics καλύπτει το σχεδιασμό και τη διαχείριση της συνεχούς ροής των αγαθών από το σημείο παραγωγής στο σημείο κατανάλωσης.

Η Εφοδιαστική Αλυσίδα είναι μία ευρύτερη έννοια σε σχέση με τα Logistics και αναφέρεται σε όλα τα στάδια που παρεμβάλλονται μεταξύ παραγωγής και κατανάλωσης συντονίζοντας όλα τα κανάλια εφοδιασμού ώστε να επιτυγχάνεται το πλέον κερδοφόρο αποτέλεσμα για όλους. (Rushton A., Oxley J., & Croucher P., 2000)

Αξίζει να σημειωθεί πως οι δύο παραπάνω έννοιες, πολλές φορές συγχέονται μεταξύ τους και θεωρούνται ταυτόσημες. Για παράδειγμα, οι SimchiLevi, Kaminsky & Simchi Levi (2003), δεν αναγνωρίζουν διαφορές στις δύο έννοιες, τις παρουσιάζουν ως συνώνυμες ενώ στον αντίποδα, άλλοι επιστήμονες όπως το Council of Logistics

Management, οι Rushton, Oxley & Croucher (2000) θεωρούν τα logistics τμήμα των διαδικασιών της εφοδιαστικής αλυσίδας. Βέβαια, θα πρέπει να σημειωθεί, πως σε κάθε περίπτωση οι δύο έννοιες είναι άρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους καθώς η εφοδιαστική αλυσίδα αποτελεί πεδίο εφαρμογής των Logistics, τα οποία αποτελούν το ειδοποιό στοιχείο για την αποτελεσματική εφαρμογή της εφοδιαστικής αλυσίδας. (Larson P., & Halldorsson A., 2004)

Τα Logistics είναι αυτά που ορίζουν πώς θα πρέπει να γίνει η οργάνωση των διαδικασιών της εφοδιαστικής αλυσίδας και συγκεκριμένα το τμήμα που διαχειρίζεται τις ροές και τα υλικά για την αποδοτική κανονική και αντίστροφη ροή και αποθήκευση προϊόντων και υπηρεσιών από το σημείο της παραγωγής τους ως το σημείο της κατανάλωσής τους.

Γίνεται λοιπόν αντιληπτό πως τα Logistics αποτελούν τμήμα της διαδικασίας μίας εφοδιαστικής αλυσίδας και ευθύνονται για την βελτιστοποίηση των ροών σε κάθε κρίκο της εφοδιαστικής αλυσίδας, στοχεύοντας να προσθέσει αξία στο προϊόν όταν αυτό φτάσει στον καταναλωτή.

1.2 Ιστορική αναδρομή των Logistics

Ο όρος logistics, όπως τον χρησιμοποίησε ο Λέων ο Σοφός για πρώτη φορά, με τη λέξη λογιστική, περιλαμβάνει από παλιά, για πάρα πολλούς αιώνες, την έννοια της ροής των αγαθών, της απόκτησης, της αποθήκευσης, της κίνησης και της μεταφοράς των προϊόντων. Στο στρατό, αναφερόταν στη διακίνηση των εφοδίων, είτε αυτά χρειάζονται για να συντηρήσουν τους στρατιώτες, πχ πολεμοφόδια, ανταλλακτικά ή πολεμικές μηχανές.

Σύμφωνα με εκτεταμένη έρευνα που διενήργησε το περιοδικό Economist για την πορεία εξέλιξης του κλάδου των logistics, ο όρος ήταν ιδιαίτερα διαδεδομένος σε κάθε περίοδο πολεμικών εκστρατειών της ιστορίας. Ο παλαιότερος logistician θεωρείται ο Μέγας Αλέξανδρος. Το αξιόμαχο του Μακεδονικού Στρατού καθώς και η βάση της στρατηγικής και της τακτικής του Μεγάλου Αλεξάνδρου βασίζονταν αποκλειστικά στην σωστή οργάνωση ενός κυκλώματος logistics.

Τα περισσότερα παραδείγματα προέρχονται από τον 20ο αιώνα, όταν δηλαδή υπήρχαν για κάθε πολεμική αναμέτρηση, αναφορές για τη χρηστικότητα των υπηρεσιών logistics.

Ο χώρος της γένεσης, ανάπτυξης, εφαρμογής και προέλευσης των logistics είναι ο στρατιωτικός χώρος, από τον οποίο διαδόθηκαν στον επιχειρηματικό χώρο, τη διοικητική επιστήμη και την επιχειρησιακή έρευνα.

Γέφυρα για την εξέλιξη των logistics, ήταν οι Η.Π.Α., που θεωρούνται πατρίδα των logistics. Η ταυτότητα των logistics εκδόθηκε επίσημα το 1963, με την ίδρυση του Council of Logistics Management.

Τη δεκαετία του 1970, εμφανίζεται για πρώτη φορά το φαινόμενο του στασιμοπληθωρισμού, μια κατάσταση όπου η στασιμότητα της οικονομίας συνοδευόταν με ταυτόχρονη μείωση της απασχόλησης, με αύξηση της ανεργίας και με ταυτόχρονη αύξηση του ρυθμού του πληθωρισμού.

Το ποσοστό ανεργίας που έπληττε τον ενεργό πληθυσμό ξαναεμφανίστηκε για πρώτη φορά μετά τη δεκαετία του 1930. Το Διεθνές Νομισματικό Σύστημα κατέρρευσε και η περίοδος των σταθερών ισοτιμιών έληξε για πάντα. Οι μεγάλες διακυμάνσεις στις τιμές του συναλλάγματος, οι διαδοχικές υποτιμήσεις νομισμάτων, οι αυξήσεις των τιμών του πετρελαίου, ήταν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των οικονομιών της Δύσης την περίοδο αυτή. Η οικονομική κρίση αυτής της δεκαετίας επηρέασε την οικονομική εξέλιξη και πιο συγκεκριμένα τις εξελίξεις στα θέματα των logistics.

Το θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος είναι η νέα απαίτηση της κοινωνίας. Πολλές κοινωνικές ομάδες πιέζουν και ζητούν από τις Κυβερνήσεις να αναπτύξουν μια νέα οικολογική πολιτική. Αυτοί οι παράγοντες συνετέλεσαν στο να αλλάξουν οι επιχειρήσεις τη στρατηγική τους, να καλύψουν τη ζήτηση, να διατηρήσουν τα μερίδια της αγοράς που είχαν πετύχει, ενώ ταυτόχρονα προσπάθησαν να μειώσουν τις τιμές τους. Οι παραπάνω αλλαγές σε συνδυασμό με τις ελλείψεις της αγοράς, οδήγησαν τις επιχειρήσεις στην αναθεώρηση των μεθόδων της φυσικής διακίνησης και

συγκέντρωσαν την προσοχή τους στον τρόπο με τον οποίο θα εξασφάλιζαν τα βασικά προσόντα και τις βασικές πρώτες ύλες για τις ανάγκες της παραγωγής.

Για να καλυφθούν οι απαιτήσεις των επιχειρήσεων, τα στελέχη που ασχολούνταν με τις εφαρμογές των ηλεκτρονικών υπολογιστών, οδήγησαν στην εμφάνιση των πρώτων προγραμμάτων. Οι ασχολούμενοι με τα logistics έγιναν χρήστες των προγραμμάτων αυτών και τα χρησιμοποίησαν σαν εργαλείο για να αντιμετωπίσουν τα θέματα που τους απασχολούσαν και τους έδωσαν τη δυνατότητα να βρουν οικονομικές λύσεις σε προβλήματα που μέχρι εκείνη τη στιγμή χρονοβόρα ή οικονομικά ασύμφορα.

Κατά το 1980, στον τομέα της τεχνολογίας κυριαρχεί η επανάσταση των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Οι επιχειρήσεις τη δεκαετία του 1970, προσπαθούσαν να βρουν νέους τρόπους να μειώσουν το κόστος παραγωγής. Μειώθηκαν τα περιττά έξοδα σε όλους τους τομείς, ενώ ο χώρος στον οποίο δείχνουν το μεγαλύτερο τους ενδιαφέρον είναι ο χώρος των logistics. Στον τομέα αυτό, επιτυγχάνονται οικονομίες και σημειώνονται στρατηγικές και τακτικές εξελίξεις. Συμμαχίες συνάπτονται ακόμα και μεταξύ των πιο παραδοσιακών ανταγωνιστών στο χώρο των προμηθειών, των μεταφορών, των διανομών και των αποθηκών.

Παρατηρείται μεταβολή της φιλοσοφίας των επιχειρήσεων στα θέματα των logistics. Η σκέψη που επικρατεί και διαδίδεται παντού πλέον, είναι η σημασία και η αποτελεσματικότητα της αναδιοργάνωσης των εργασιών logistics. Οι λέξεις Just In Time και MRP (Materials Requirements Planning) διαδίδονται και φτάνουν ως το σημείο να γίνουν απαραίτητα εργαλεία σε όλες τις σύγχρονες επιχειρήσεις. Τα Πανεπιστήμια παγκοσμίως ακολουθούν της εξέλιξη, δημιουργώντας νέα τμήματα, που σχετίζονται με τα logistics. Στη δεκαετία του '80 σημειώνεται η επανάσταση στις τηλεπικοινωνίες, στους γραμμικούς κώδικες ως τρόπου αναγνώρισης των προϊόντων, στα εργαλεία οργάνωσης των bar codes και σε πολλά νέα προϊόντα τα οποία συμβάλλουν στη βελτίωση της επικοινωνίας, στην ταχύτερη μεταφορά των πληροφοριών, στη χρησιμοποίηση των δορυφόρων για τη μεταφορά των πληροφοριών και γενικά σε μια νέα τεχνολογική επανάσταση, που βοηθά την εξάπλωση και διάδοση των logistics.

Η διάδοση και η επικράτηση της καπιταλιστικής οικονομίας στην Ανατολική Ευρώπη δημιουργεί μια νέα δυναμική και δίνει μια νέα ώθηση προς την αύξηση του διεθνούς εμπορίου, των συναλλαγών, την ανεύρεση και την πρόσβαση σε νέες πηγές πρώτων υλών και άλλων προϊόντων, αποτελώντας ένα βασικό παράγοντα για την ακόμα μεγαλύτερη ανάπτυξη των logistics.

Κατά τη δεκαετία του 1990 έως και σήμερα, οι λύσεις των logistics περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, έλεγχο της εφοδιαστικής αλυσίδας 3rd και 4th party logistics, αποθήκευση, διαχείρισης της ροής των αποθεμάτων και των πληροφοριών, καθώς και την κατανομή των υπηρεσιών. Αυτές οι εξελίξεις επηρεάστηκαν από την παγκοσμιοποίηση και την συνεχώς αυξανόμενη ιδιωτικοποίηση των αλυσίδων μεταφορών. Όλα τα παραπάνω οδήγησαν σε ένα νέο επιχειρησιακό περιβάλλον που χαρακτηρίστηκε από ανταγωνισμό μεταξύ των μεταφορών και των logistics.

Από τη δεκαετία του 1990 μέχρι σήμερα όλο και πιο πολλές επιχειρήσεις παραχωρούν εργολαβικά σε τρίτες εταιρείες 3PL ή 4PL Party Logistics υπηρεσίες όπως αποθήκευση, μεταφορές, διανομές κλπ. Σήμερα πλέον εμφανίζονται εταιρείες που προσφέρουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες logistics εξυπηρετώντας επιπρόσθετα τις απαιτήσεις πληροφορικής, τηλεπικοινωνιών και διαχείρισης δεδομένων των επιχειρήσεων. (Στράτος Παπαδημητρίου, Ορέστης Σχινάς, 2004)

1.3 Σκοπός και στόχοι των Logistics

Τα logistics αποτελούν ένα σύνθετο σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει επιμέρους διαδικασίες, αποτελούνται από δραστηριότητες και στοιχεία. Οι βασικότεροι στόχοι του συστήματος κατά τη λειτουργία του, είναι οι εξής:

- Ελαχιστοποίηση του λειτουργικού κόστους
- Ελάχιστο δυνατό κόστος επενδύσεων
- Βελτιστοποίηση της ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών
- Υψηλό επίπεδο εξυπηρέτησης πελατών

Το κόστος των δραστηριοτήτων των logistics, αποτελεί ένα πολύ σημαντικό μέρος του συνολικού κόστους των προϊόντων, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί όταν φτάνει στα χέρια των καταναλωτών. Το κόστος των δραστηριοτήτων logistics, περιλαμβάνει:

- Δαπάνες μεταφορών
- Δαπάνες αποθήκευσης και συσκευασίας
- Κόστος διατήρησης αποθέματος
- Κόστος φυσικής διακίνησης υλικών και πληροφοριών
- Κόστος ελέγχου και απογραφής των αποθεμάτων
- Κόστος κτιρίων και μηχανημάτων

Πρέπει να σημειωθεί στην προσπάθεια ελαχιστοποιήσεως του κόστους, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συνολικό και όχι το επιμέρους κόστος των διαφόρων δραστηριοτήτων, καθώς η μείωση του κόστους σε ένα τομέα μπορεί να επιφέρει την αύξηση του κόστους σε έναν άλλο ή ακόμα και να δημιουργήσει προβλήματα στην ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, κυρίως λόγω μειωμένης αποδοτικότητας. (Σιφνιώτης Κ, 1997)

Η βελτιστοποίηση της ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών περιλαμβάνει ποιοτικά στοιχεία, τα κυριότερα από τα οποία είναι: (Blanchard, B.S, 2004)

- Διαθεσιμότητα - Διαθεσιμότητα ορίζεται ως η ικανότητα του συστήματος να έχει πάντα διαθέσιμα αποθέματα ώστε να εξυπηρετήσει τις ανάγκες τις παραγωγής αλλά και τις ανάγκες των πελατών.
- Δυναμικότητα - Με τον όρο δυναμικότητα εννοείται η ικανότητα του συστήματος να διακινεί τις ζητούμενες και παραγόμενες ποσότητες στο χρονικό διάστημα που έχει οριστεί.
- Συνέπεια - Συνέπεια ορίζεται ως η δυνατότητα του συστήματος να παραδίδει συνεχώς και επί καθημερινής βάσης στους χρήστες, τα προϊόντα που ζητούν σε καλή κατάσταση, χωρίς λάθη και προβλήματα, έτσι ώστε τα προϊόντα που αποστέλλονται να είναι αυτά που παρήγγειλαν και στην σωστή κατάσταση και ποιότητα

Οι παράμετροι της ελαχιστοποίησης του κόστους και η προσφορά της μέγιστης δυνατής ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών, συμβάλλουν στην επίτευξη του καλύτερου δυνατού επιπέδου εξυπηρέτησης των πελατών. (Μπινιώρης Σ., 2004)

1.4 Λειτουργίες των Logistics και πεδίο εφαρμογής

Τα Logistics διαρθρώνονται ως προς δύο τομείς, την επιχείρηση και την εφοδιαστική αλυσίδα.

Η επιχείρηση πρέπει να οργανώνει την εσωτερική διακίνηση προϊόντων, υλικών και εμπορευμάτων, με απώτερο στόχο να εξασφαλίσει τη μέγιστη ικανοποίηση των πελατών της, που θα της εξασφαλίσουν υψηλότερες πωλήσεις και ως εκ τούτου κέρδος.

Στα πλαίσια του δεύτερου τομέα, της εφοδιαστικής αλυσίδας, πεδίο εφαρμογής και σκοπός είναι η αποτελεσματική και αποδοτική οργάνωση της ροής προϊόντων, υλικών, εμπορευμάτων και πληροφοριών, ανάμεσα σε όλους τους εμπλεκόμενους δηλαδή από τους προμηθευτές, την επιχείρηση, τους διανομείς έως και τον τελικό αποδέκτη, ή αλλιώς καταναλωτή.

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, οι βασικές λειτουργίες των Logistics είναι:

- ✓ ελαχιστοποίηση του λειτουργικού κόστους
- ✓ ελάχιστο δυνατό κόστος επενδύσεων
- ✓ βελτιστοποίηση της ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών
- ✓ υψηλό επίπεδο εξυπηρέτησης πελατών
- ✓ πραγματοποίηση διεθνών και τοπικών μεταφορών εμπορευμάτων
- ✓ ασφάλεια εμπορευμάτων κατά τη μεταφορά και την αποθήκευση
- ✓ προγραμματισμός των διανομών
- ✓ παράδοση εμπορευμάτων στους πελάτες

Οι περιοχές εφαρμογών ή διαφορετικά τα επιμέρους θεματικά πεδία στα οποία δραστηριοποιούνται τα logistics είναι τα εξής:

Επιχειρησιακά Logistic

- Logistics Συστημάτων
- Ναυτιλιακά Logistics
- Logistics Υγείας
- Logistics Στρατού
- Πράσινα Logistics
- Logistics Πόλης
- Logistics Κρίσης
- Logistics Υπηρεσιών
- Αγροτικά Logistics
- Αντίστροφα Logistics

1.5 Logistics και Εφοδιαστική Αλυσίδα

Όπως προαναφέρθηκε, τα logistics αποτελούν τμήμα της εφοδιαστικής αλυσίδας. Περιγράφουν τη συνολική διαδικασία των προϊόντων, υλικών και εμπορευμάτων που διακινούνται από και προς την επιχείρηση.

Από την άλλη πλευρά, η διαχείριση εφοδιαστικής αλυσίδας αναφέρεται σε όλη τη διαδικασία μεταφοράς και αποθήκευσης των εμπορευμάτων και πρώτων υλών, απογραφής της εσωτερικής διαδικασίας και ολοκλήρωσης των αγαθών. Στο πλαίσιο αυτής, επιτυγχάνεται συντονισμός και επεξεργασία με εταιρικά κανάλια που μπορεί να είναι προμηθευτές, μεσάζοντες, τρίτοι πάροχοι υπηρεσιών και πελάτες.

Ουσιαστικά αποτελεί μια συνολική εικόνα των συστημάτων διασύνδεσης στην αλυσίδα, ενοποιώντας και ολοκληρώνοντας το σχεδιασμό, τις προμήθειες, την παραγωγή, την αποθήκευση, τη μεταφορά και τις πωλήσεις τόσο εντός των επιχειρήσεων, όσο και μεταξύ αυτών. Στόχο έχει τη δημιουργία καθαρής προστιθέμενης αξίας, τη δόμηση μιας ανταγωνιστικής υποδομής, τον συγχρονισμό της προσφοράς με τη ζήτηση και τη μέτρηση της απόδοσης παγκοσμίως.

Η διαχείριση εφοδιαστικής αλυσίδας είναι πιο γενική έννοια και αφορά

- ❖ Τον καθορισμό του επιπέδου εξυπηρέτησης του πελάτη

- ❖ Τη διαδικασία παραγγελιών
- ❖ Τις επικοινωνίες διανομής
- ❖ Τη διοίκηση αποθεμάτων
- ❖ Την πρόβλεψη της ζήτησης
- ❖ Τις μεταφορές
- ❖ Την αποθήκευση και φύλαξη
- ❖ Την επιλογή τοποθεσίας χώρου εγκαταστάσεων και αποθήκευσης
- ❖ Τη διαχείριση υλικών
- ❖ Τον ανεφοδιασμό και τις διαδικασίες προμηθειών
- ❖ Τη συσκευασία
- ❖ Τη διάθεση αποβλήτων
- ❖ Τη διαχείριση επιστροφών

1.6 Η Αντίστροφη εφοδιαστική αλυσίδα – Έννοια και περιεχόμενο

Ένας από τους κυριότερους στόχους των Logistics είναι η ελαχιστοποίηση του κόστους της διαδικασίας αποθήκευσης και διαχείρισης τους από το σημείο προέλευσης τους μέχρι το σημείο κατανάλωσης τους παράλληλα με την επίτευξη μέγιστης αξίας του προϊόντος.

Η έννοια του Logistics, αφορά στη διαχείριση των πόρων που ρέουν κανονικά μέσα στο δίκτυο της Εφοδιαστικής Αλυσίδας είναι ευρέως γνωστή, ωστόσο, λιγότερο γνωστή είναι η αντίστροφη πορεία ροής αυτών, η αντίστροφη εφοδιαστική αλυσίδα.

Η αντίστροφη εφοδιαστική αλυσίδα περιλαμβάνει όλες εκείνες τις διαδικασίες που αφορούν επιστροφές προϊόντων λόγω ζημίας ή ελαττώματος, ακυρώσεις, εποχικού στοκ, συντήρησης, ανακύκλωσης, επαναπλήρωσης και επανεπεξεργασίας.

Θεωρείται ως ένα από τα ταχέως αναπτυσσόμενα πεδία των Logistics, με αποτέλεσμα να πραγματοποιούνται συνεχείς τροποποιήσεις τόσο στο πεδίο εφαρμογής της όσο και στη σπουδαιότητα του ρόλου που διαδραματίζει.

Η Αντίστροφη Εφοδιαστική Αλυσίδα διαφέρει από την κανονική σε πολλά σημεία, μερικά από τα σημαντικότερα είναι τα εξής:

- ❖ Η διανομή με κανονική ροή συνήθως είναι βέλτιστα προγραμματισμένη, ενώ αντιθέτως η κίνηση αντίστροφης κατεύθυνσης είναι απρόβλεπτη και καθίσταται δύσκολη η πρόβλεψή της
- ❖ Στα κλασικά Logistics τα προϊόντα κινούνται από ένα συγκεκριμένο σημείο προέλευσης προς πολλαπλούς προορισμούς ενώ στην Αντίστροφη Εφοδιαστική Αλυσίδα, πραγματοποιείται κίνηση από πολλά σημεία προέλευσης προς ένα συγκεκριμένο προορισμό
- ❖ Η ποιότητα των προϊόντων και η συσκευασία τους στα κλασικά Logistics είναι η βέλτιστη ενώ ακολουθώντας την αντίστροφη πορεία είτε το προϊόν είτε η συσκευασία είναι συνήθως ελαττωματικά ή αμφίβολης ποιότητας
- ❖ Ο τελικός προορισμός και η διαδρομή που ακολουθεί το προϊόν, στην κανονική κατεύθυνση είναι καθορισμένα εκ των προτέρων ενώ στην αντίστροφη κατεύθυνση συχνά δεν είναι ξεκάθαρα
- ❖ Στόχος ύψιστης σημασίας στην κανονική ροή των προϊόντων είναι η ταχύτητα με την οποία κινούνται ενώ στην Αντίστροφη Εφοδιαστική Αλυσίδα η ταχύτητα δεν αποτελεί προτεραιότητα
- ❖ Τα κόστη που προκύπτουν στην Αντίστροφη Εφοδιαστική Αλυσίδα δεν είναι πάντοτε ορατά και δεν μπορούν να προσδιοριστούν με σαφήνεια ενώ αντιθέτως στο κλασικά Logistics το κοστολόγιο είναι γνωστό εκ των προτέρων

Ο στόχος της αντίστροφης εφοδιαστικής αλυσίδας είναι η διαχείριση των επιστρεφόμενων προϊόντων που προέρχονται από τους καταναλωτές στις επιχειρήσεις ώστε να συμβαδίζει με τους όρους περιβαλλοντικής προστασίας και μέσω του ανασχεδιασμού των προϊόντων γίνεται ανάκτηση της καλής φήμης των επιχειρήσεων. Επίσης, έχει ως στόχο την μείωση του παραγωγικού και του μεταφορικού κόστους των επιχειρήσεων καθώς χρησιμοποιούνται υλικά που είναι στο τέλος ζωής τους όμως έχουν κάποια αξία για την παραγωγή άλλων προϊόντων. (Γιαννάκαινας Β., 2004)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Ορισμός των Green Logistics – Πράσινη Εφοδιαστική Αλυσίδα

Σύμφωνα με τη επιστημονική εταιρία Reverse Logistics Association, η πράσινη εφοδιαστική περιλαμβάνει περισσότερες διαδικασίες που δεν σχετίζονται μόνο με την ανακύκλωση, την επαναχρησιμοποίηση των υλικών συσκευασίας ή την ανασυσκευασία των εμπορευμάτων για διανομή. Ο επανασχεδιασμός των υλικών συσκευασίας για την εξοικονόμηση α' ύλης, ο επανασχεδιασμός των προϊόντων για την διευκόλυνση της ανακύκλωσης και η ελαχιστοποίηση της περιβαλλοντικής μόλυνσης από τα μεταφορικά μέσα είναι πολύ σημαντικές δραστηριότητες παρόλα αυτά, δεν σχετίζονται με την αντίστροφη εφοδιαστική. Οι δραστηριότητες αυτές έχουν άμεση σχέση κυρίως με την πράσινη εφοδιαστική αλυσίδα. (Αγγελόπουλος, 2008).

Η πράσινη εφοδιαστική αλυσίδα ασχολείται με την βελτίωση της ποιότητας ζωής και του περιβάλλοντος. Αυτό πραγματοποιείται με την εξερεύνηση, διαχείριση, τη μεταφορά, τη κατανάλωση, την εξυπηρέτηση και την ανακύκλωση-απόσυρση των πρώτων υλών, των πληροφοριών, του εξοπλισμού και των έτοιμων προϊόντων με τρόπο που να αποδίδει αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία.

Ο όρος υποδηλώνει σωστή οργάνωση, ορθολογική διαχείριση και αποτελεσματικό έλεγχο. Ο όρος «GREEN» αφορά περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες οι οποίες έχουν αποκτήσει ιδιαίτερη σημασία. Υποδηλώνει έναν βαθμό συμβατότητας με το περιβάλλον. Επίσης, θεωρείται για τον άνθρωπο και για το κοινωνικό σύνολο επωφελές. Ο συνδυασμός των όρων «GREEN» και «LOGISTICS» δείχνει μία δραστηριότητα φιλική προς το περιβάλλον και αποτελεσματική για τις εταιρείες.

Ο όρος GREEN LOGISTICS εμφανίζεται στη βιβλιογραφία σε σχέση με τις μεταφορές και τις διανομές. Με το γεγονός αυτό δημιουργούνται συχνά αντιφάσεις μεταξύ των στρατηγικών στόχων της βιομηχανίας μεταφορών και διανομών, των αντικειμενικών σκοπών της εφοδιαστικής αλυσίδας και της περιβαλλοντικής ευαισθησίας (Αγγελόπουλος, 2008)

Για τον όρο GREEN LOGISTICS, υπάρχουν στη βιβλιογραφία αρκετοί ορισμοί. Σύμφωνα με τους Wu H. J. & Dunn S. οι οποίοι κάνοντας μια σειρά από υποθέσεις όπως το ότι η φύση των LOGISTICS είναι διατμηματική και ενοποιητική, και πολλές δραστηριότητες της αλυσίδας έχουν περιβαλλοντικό αντίκτυπο, κατέληξαν στο συμπέρασμα πως είναι λογικό οι διευθυντές να λαμβάνουν πρωτοβουλία σε αυτόν τον τομέα. (Wu H. J., Dunn S, 1995)

Οι J. P. Rodrigue, B. Slack και C. Comtois, ορίζουν τα GREEN LOGISTICS ως τη διοίκηση της εφοδιαστικής αλυσίδας, με τρόπο που μειώνει το περιβαλλοντικό και ενεργειακό αποτύπωμα της μεταφοράς αγαθών. Δίνουν έμφαση στη διαχείριση υλικών, αποβλήτων, στη συσκευασία και τη μεταφορά. (Rodrigue J.P., Slack B., Comtois C., 2013)

2.2 Περιεχόμενο και εφαρμογή των Green Logistics

Ως πράσινη επιχειρηματικότητα ορίζεται η μορφή οικονομικής δραστηριότητας που θέτει την προστασία του περιβάλλοντος και της φύσης στο επίκεντρο της στρατηγικής της και συνίσταται στη θετική στάση της επιχείρησης σε σχέση με την περιβαλλοντική προστασία, όχι μόνο σε σχέση με τα προϊόντα που παράγει, αλλά και με τις διαδικασίες παραγωγής που ακολουθεί.

Μια πράσινη επιχείρηση έχει θετική στάση απέναντι στην προστασία του περιβάλλοντος στο σύνολο των δραστηριοτήτων της, καθώς μια επιχείρηση «πράσινη» βλέπει το περιβάλλον ως μια ευκαιρία στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Ως εκ τούτου, μια πράσινη επιχείρηση παρέχει ποιοτικές υπηρεσίες που κάνουν τη ζωή των ανθρώπων καλύτερη και πιο υγιεινή και ταυτόχρονα η δραστηριότητά της επιχείρησης συνδέεται με την ποιότητα, την πιστοποίηση και την διαφάνεια.

Θα λέγαμε πως για να χαρακτηριστεί μια επιχείρηση ως πράσινη θα πρέπει να εφαρμόζει συνολικά μια περιβαλλοντική στρατηγική η οποία θα: (McKinnon, A, 2010)

- Μεριμνά για τη βελτιστοποίηση της χρήσης των φυσικών πόρων και την εξοικονόμηση τους. (λόγου χάρι το νερό, η ενέργεια, οι πρώτες ύλες)
- Μεριμνά να μην έχει φύρα, καθώς η φύρα αποτελεί όχι μόνο σπατάλη χρημάτων αλλά και φυσικών πόρων
- Στοχεύει στην αποδοτικότερη κάλυψη των πραγματικών αναγκών του καταναλωτή, με κύρια μέριμνα την παροχή ποιοτικών προϊόντων και υπηρεσιών.
- επενδύει στην προστασία και αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος. Μια επιχείρηση δεν είναι «πράσινη» αν δεν επενδύει αέναα σε ανάλογες ενέργειες με στόχο την διαμόρφωση της εικόνας προς αυτή τη κατεύθυνση.

2.2.1 Πράσινο προϊόν

Το πράσινο προϊόν βοηθά στην μη επιβάρυνση του περιβάλλοντος και μειώνει τις περιβαλλοντικές συνέπειες. Ερευνητές στη βιβλιογραφία, διατείνονται ότι δεν υπάρχουν προϊόντα που είναι πράσινα εξ' ολοκλήρου. Υπολογίζοντας την κατανάλωση ενέργειας των προϊόντων και τη δημιουργία αποβλήτων η έννοια του πράσινου δεν είναι πανάκεια. Για να χαρακτηριστεί ένα προϊόν «πράσινο», πολλοί παράγοντες παίζουν ρόλο όπως το ίδιο το προϊόν, ποιόν και τι αφορά, αλλά και από τον χώρο και από τον χρόνο. (Behnam, F, 2015)

Ο ορισμός του «πράσινου προϊόντος» δεν είναι συγκεκριμένος. Ουσιαστικά, δεν υφίσταται ένα απόλυτα πράσινο προϊόν, αλλά χαρακτηρίζονται έτσι, όσα συγκεντρώνουν τα πιο πολλά πράσινα χαρακτηριστικά συγκρινόμενα με άλλα (McKinnon, 2010).

Σύμφωνα με τον Peattie, ως πράσινα χαρακτηρίζονται τα προϊόντα όταν το σύνολο των περιβαλλοντικών και κοινωνικών τους επιδόσεων, στους τομείς παραγωγής, χρήσης, διάθεσης είναι βελτιωμένος σε σχέση με τα προσφερόμενα ανταγωνιστικά προϊόντα με υπολογισμό όλου του κύκλου ζωής τους. (Peattie 1995)

Δηλαδή, ως πράσινα προϊόντα χαρακτηρίζονται αυτά που προσπαθούν να προστατεύουν ή να ενισχύουν το περιβάλλον εξοικονομώντας πόρους και ενέργεια για

την μείωση τοξικών παραγόντων, τη ρύπανση και γενικά των αποβλήτων (Ottman 2006).

Συνεπώς, πράσινα προϊόντα λέγονται όσα πραγματοποιούν χρήση λιγότερων πόρων, οι αρνητικές συνέπειες τους είναι οι λιγότερες δυνατές και δεν δημιουργούνται από απόβλητα (Behnam, 2015).

Ο σχεδιασμός του πράσινου προϊόντος στοχεύει σε παραγωγικές διαδικασίες φιλικές προς το περιβάλλον. Οι μέθοδοι σχεδιασμού ενός πράσινου προϊόντος διαχωρίζεται στις παρακάτω κατηγορίες:

- Κατασκευή προϊόντων από ανακατασκευασμένα ή ανακυκλωμένα υλικά.
- Προϊόντα που υπάρχει δυνατότητα να ανακατασκευαστούν ή να επαναχρησιμοποιηθούν.
- Προϊόντα με φιλικές συσκευασίες προς το περιβάλλον.
- Προϊόντα που κατασκευάζονται με χρήση οργανικών συστατικών.
- Προϊόντα που προκύπτουν από την αναγνώριση κατά την διαδικασία σχεδιασμού τους. Η βέλτιστη ακολουθία συναρμολόγησης παρέχει τον επιθυμητό βαθμό ανάκτησης μέσα σε ένα κανάλι αντίστροφης εφοδιαστικής αλυσίδας

2.2.2 Πράσινη μεταφορά και διακίνηση

Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες στα πλαίσια της εφαρμογής της πράσινης εφοδιαστικής αλυσίδας είναι ο σχεδιασμός ενός πράσινου δικτύου.

Η λειτουργία ενός κέντρου διανομής κοντά σε ένα σημείο ζήτησης, έχει ως αποτέλεσμα να ελαχιστοποιούνται οι αποστάσεις που θα πρέπει να διανύσουν τα οχήματα που είναι εχθρικά προς το περιβάλλον (Ιακώβου κ.α., 2010). Η πρακτική αυτή, συμβάλλει στη μείωση των εκπομπών που προκαλούνται από το σύστημα. Η πρακτική τοποθέτησης τμημάτων της παραγωγικής διαδικασίας κοντά στις αγορές που αυτά εξυπηρετούν, ονομάζεται near-shoring, ενώ off shoring ονομάζεται η διαδικασία παραγωγής σε απομακρυσμένες θέσεις. Το near-shoring ενέχει το πλεονέκτημα μικρότερων

διανυόμενων αποστάσεων, συνεπώς και λιγότερων εκπομπών από τη διαδικασία μεταφοράς προϊόντων (Behnam, 2015).

Ο ενεργειακά αποδοτικός στόλος μεταφοράς χρησιμοποιεί τεχνολογίες μηχανών εσωτερικής καύσης και υβριδικά συστήματα παρέχοντας μείωση ρύπων όπως αιρούμενα σωματίδια και οξείδια του αζώτου. Η προμήθεια και η χρησιμοποίηση οχημάτων με τέτοια χαρακτηριστικά, όχι μόνο μειώνει τις επιπτώσεις των logistics στο περιβάλλον αλλά συμβάλλει και στην μειωμένη κατανάλωση καυσίμου.

Τα πιο συνηθισμένα προβλήματα που αντιμετωπίζει ένα σύστημα logistics είναι ο μειωμένος βαθμός αξιοποίησης των οχημάτων και οι κενές επιστροφές, δηλαδή χωρίς φορτίο. Τα προβλήματα αυτά, συμβάλλουν στην μείωση της απόδοσης του συστήματος μεταφορών, στην αύξηση του μεταφορικού κόστους και στην αύξηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Προς την κατεύθυνση αυτή, έχουν δοθεί ορισμένες λύσεις, όπως: (Energy Efficiency Best Practice Program, 1998).

- Εφαρμογή, από την πλευρά των προμηθευτών συγκεκριμένων ημερών παράδοσης. Δηλαδή, το σύστημα καθορίζει συγκεκριμένες ημέρες κατά τις οποίες τα φορτηγά εξυπηρετούν συγκεκριμένες περιοχές. Εφόσον υπάρχει ένα πρόγραμμα διανομών, οι πελάτες υποβάλλουν τις παραγγελίες τους εντός προκαθορισμένης προθεσμίας. Έτσι, οι παραγγελίες επεξεργάζονται και ταξινομούνται ανά περιοχές και σε ημέρες, δίνοντας τη δυνατότητα στους προμηθευτές να επιτυγχάνουν βέλτιστους βαθμούς αξιοποίησης των οχημάτων.
- Συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων για την από συλλογή παραγγελιών σε συγκεκριμένους χώρους αποθήκευσης και διανομής. Έτσι, η τελική διανομή από τα αντίστοιχα οχήματα, γίνεται με μεγαλύτερη αξιοποίηση του περιεχόμενου όγκου τους, μειώνοντας το κόστος και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μεταφοράς.
- Εφαρμογή αποδοτικότερων τεχνικών συσκευασίας. Με τον επανασχεδιασμό των συσκευασιών επιτυγχάνεται καλύτερη χρήση του όγκου των οχημάτων μεταφοράς με αποτέλεσμα την αύξηση της απόδοσης του συστήματος μεταφοράς.

- Μεταφορά ροών αντίστροφης εφοδιαστικής αλυσίδας, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο όγκος των επιστρεφόμενων φορτίων που προκύπτουν από τις διαδικασίες ανακατασκευής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης και συλλογής χρησιμοποιημένων συσκευασιών.

Στα πλαίσια της διακίνησης, είναι ιδιαίτερα σημαντική η οργάνωση και η δρομολόγηση ενός στόλου καθώς συμβάλλουν στην μείωση του κόστους μεταφοράς και στην αύξηση του επιπέδου εξυπηρέτησης. (Golden κ.α., 2008). Στην αγορά, υπάρχει μεγάλη γκάμα λογισμικών τα οποία εξειδικεύονται στον προγραμματισμό και στη δημιουργία δρομολογίων που επιτυγχάνουν ουσιαστική μείωση του συνολικού κόστους μεταφοράς.

Η μείωση αυτή επιτυγχάνεται μειώνοντας τις περιττές αποστάσεις. Επιπλέον, υπάρχει μείωση κατανάλωσης καυσίμου, εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου.

Τέλος, η οικολογική οδήγηση αποτελεί έναν ακόμα σημαντικό παράγοντα της πράσινης διακίνησης. Σύμφωνα με έρευνες, η παρακολούθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για τρόπους οικολογικής οδήγησης, από την πλευρά των οδηγών, επιφέρουν εξοικονόμηση καυσίμου της τάξης του 10%. (McKinnon, A, 2010) Λέγοντας οικολογική οδήγηση, για παράδειγμα περιλαμβάνεται ο έλεγχος της πίεσης των ελαστικών, η έγκαιρη διάγνωση τυχόν μηχανικών προβλημάτων και διαρροών.

2.2.3 Πράσινη Αποθήκη

Με την έννοια της πράσινης αποθήκευσης περιλαμβάνονται οι πρακτικές που στοχεύουν στη μείωση των δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκαλούνται από τις διαδικασίες που ακολουθεί η αποθήκη. Τα σημαντικότερα σημεία που πρέπει να δοθεί έμφαση είναι η κατανάλωση ενέργειας και η διαχείριση των απαξιωμένων υλικών. Οι πρακτικές θα μπορούσαν να εφαρμοστούν, είναι αυτές που διατηρούν τη θερμοκρασία και την υγρασία εντός της αποθήκης μέσα στα επιθυμητά επίπεδα, καθώς ενέργειες όπως αυτές καθιστούν τον φωτισμό πιο αποδοτικό, βελτιώνεται η ενεργειακή απόδοση του εξοπλισμού της αποθήκης και

εφαρμόζονται κατάλληλες πρακτικές για τη διαχείριση απαξιωμένων παλετών (Ξενίδου, 2011).

Μία από τις πιο διαδεδομένες πρακτικές που μπορούν να εφαρμοστούν, είναι η εκμετάλλευση του φυσικού φωτισμού. Η πρακτική αυτή επιτυγχάνεται με την κατασκευή μεγάλου μεγέθους παραθύρων περιμετρικά της αποθήκης. Ένας εναλλακτικός τρόπος για την εξασφάλιση επαρκούς φωτισμού στην αποθήκη είναι η χρήση φωτοσωλήνων, καθώς διαθέτουν ειδική σχεδίαση στον θόλο τους ενώ ταυτόχρονα η ποιότητα του κρυστάλλου κατασκευής τους συντελούν στην απρόσκοπτη συλλογή ηλιακού φωτός ακόμα και υπό δύσκολες καιρικές συνθήκες, πχ συννεφιά.

Τέλος έχουν την ιδιότητα να αυτοκαθαρίζονται, γεγονός που συντελεί στην ελαχιστοποίηση του κόστους συντήρησης. Μια εναλλακτική λύση είναι η ηλιακή ενέργεια, η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί από τεχνολογίες οι οποίες εκμεταλλεύονται τη θερμική και ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία της, κάνοντας χρήση μηχανικών μέσων για συλλογή, αποθήκευση και διανομή της. Ουσιαστικά τα φωτοβολταϊκά πάνελ αποτελούν μια μακροχρόνια επένδυση καθώς με τη χρήση τους επιτυγχάνεται ενεργειακή αυτονομία.

Ο αποδοτικός φωτισμός σε όρους κόστους, κατανάλωσης ενέργειας και εκπομπών ρύπων, είναι πολύ σημαντικός τομέας ενεργειακής διαχείρισης μιας αποθήκης. Ο φωτισμός έχει σημαντική επίδραση στο περιβάλλον διότι βασίζεται στον ηλεκτρισμό και ο τακτικός καθαρισμός των φωτοσωλήνων βελτιώνει την αποδοτικότητα του φωτισμού των αποθηκών.

Η χρήση καυστήρων pellet έχει στόχο την θέρμανση των χώρων της αποθήκης αντικαθιστώντας την συμβατική θέρμανση εξοικονομώντας ενέργεια και περιορίζοντας σημαντικά το κόστος. Η λειτουργία των καυστήρων αυτών επιτυγχάνεται με τη χρήση pellet, που αποτελεί συμπιεσμένο ξύλο.

Μια άλλη οικολογική αλλά ταυτόχρονα οικονομική και πρακτική τεχνολογική λύση είναι η συλλογή όμβριων υδάτων με τη χρήση δεξαμενών, καλύπτοντας ανάγκες υδροδότησης της αποθήκης.

Επίσης, για την διεκπεραίωση καθημερινών λειτουργιών της αποθήκης υπάρχει η δυνατότητα χρήσης οικολογικού εξοπλισμού που συμπεριλαμβάνει υβριδικά ανυψωτικά, αυτόματες μηχανές πλύσης-στέγνωσης, πρέσες συμπίεσης απορριμμάτων κλπ.

Έτσι, στα πλαίσια των πολιτικών που μπορούν να ακολουθηθούν για να περιοριστεί ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος του μηχανολογικού εξοπλισμού διαχείρισης μίας αποθήκης, τα μηχανήματα αυτά μπορούν να χρησιμοποιούν μηχανές εσωτερικής καύσης που λειτουργούν με υβριδικά καύσιμα.

Ακόμα, η χρήση συστημάτων ERP και WMS (λογισμικά διαχείρισης αποθήκης) παρέχουν τη δυνατότητα συντονισμού και διασύνδεσης, ελαχιστοποιώντας τη περιττή διακίνηση φορτίων και βέβαια, το ποσό των εκπομπών που παράγονται ελαχιστοποιείται.

Στα πλαίσια της λειτουργίας της αποθήκης, η διαδικασία της συσκευασίας αποτελεί μια άλλη σημαντική λειτουργία. Η συσκευασία λόγω της φύσης της είναι παροδική. (Hopewell et al., 2009). Είναι λοιπόν σημαντικό να ληφθούν μέτρα για τον περιορισμό των αποβλήτων που προέρχονται από τις συσκευασίες, ώστε να μετατραπούν σε περιβαλλοντικά φιλικές.

Ο Verghese καθόρισε ένα πλαίσιο αειφόρας συσκευασίας. Έτσι λοιπόν, οι συσκευασίες, προκειμένου να συμβάλουν στην αειφόρο ανάπτυξη, πρέπει να διέπονται από τα εξής χαρακτηριστικά:

1. να είναι αποτελεσματικές στην ικανοποίηση των λειτουργικών τους απαιτήσεων,
2. να είναι αποδοτικές στη χρήση των υλικών, της ενέργειας και του νερού σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους,

3. να είναι κυκλικές στη χρήση ανανεώσιμων υλικών και τη δυνατότητα ανάκτησης στο τέλος του κύκλου ζωής τους,
4. να είναι ασφαλής για τους ανθρώπους και το φυσικό περιβάλλον.

Για την υλοποίηση της πράσινης συσκευασίας ενέργειες όπως η μείωση των χρησιμοποιούμενων υλικών και συνεπώς η μείωση του όγκου της συσκευασίας, η επαναχρησιμοποίηση των συσκευασιών σε νέα προϊόντα, η ανακύκλωση συσκευασιών, και ανάκτηση της συσκευασίας που πραγματοποιείται με τη χρήση βιοδιασπώμενων υλικών είναι πολύ σημαντικές. (Ιακώβου, 2014).

Τέλος, ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα για τις αποθήκες αποτελεί η απόρριψη των ξύλινων παλετών. Ένας προτεινόμενος τρόπος για τη μείωση αυτής της ποσότητας είναι η δημιουργία επιχειρήσεων με αντικείμενο την διάθεση χρησιμοποιημένων παλετών, με στόχο την ανακύκλωσή τους.

2.2.4 Αντίστροφα Logistics

Τα αντίστροφα logistics αποτελούν δραστηριότητα της πράσινης εφοδιαστικής αλυσίδας, καθώς οι δραστηριότητες τους σχετίζονται με την περιβαλλοντική διαχείριση των προϊόντων μετά το τέλος του κύκλου ζωής τους.

Σκοπός των αντίστροφων logistics είναι η επαναχρησιμοποίηση των επιστρεφόμενων προϊόντων από τους καταναλωτές στις επιχειρήσεις, με στόχο την μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Τα αντίστροφα logistics παρέχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σχέση με τα συμβατά, διότι αναγνωρίζουν όχι μόνο την αξία των προϊόντων μετά το τέλος του κύκλου ζωής τους αλλά ταυτόχρονα και την ανάγκη για μείωση των απορριμμάτων τους. Ως εκ τούτου, τα αντίστροφα logistics επιτυγχάνουν έμμεσα κέρδη από τη μείωση των δαπανών σε πρώτες ύλες, ανταλλακτικά και εξαρτήματα αλλά και άμεσα κέρδη που προέρχονται από την πώληση των προϊόντων. (Ιακώβου Ε., 2014)

Ως αντίστροφα logistics ορίζεται η διαδικασία σχεδιασμού, υλοποίησης και ελέγχου της αποδοτικής, αποτελεσματικής εισερχόμενης ροής και αποθήκευσης δευτερογενών αγαθών και σχετικών πληροφοριών, σε αντίθεση με τις οδηγίες της παραδοσιακής αλυσίδας εφοδιασμού, με στόχο την ανάκτηση αξίας και την ορθή διάθεση των προϊόντων (Salema M. I. G., Barbosa-Povoa A. P. and Novais A. Q., 2007)

Τα αντίστροφα logistics, περικλείουν δραστηριότητες όπως η συλλογή, ο έλεγχος, η διαλογή, η αποθήκευση, η μεταφορά, η μείωση όγκου, η επεξεργασία και η ανακατασκευή. Σε αντίθεση με τα παραδοσιακά logistics έχει εγγενή αβεβαιότητα που αφορά την ποιότητα, την τιμή, το χρόνο και τον αριθμό των επιστρεφόμενων προϊόντων (Soleimani H. and Govindan K., 2014). Αυτές οι αβεβαιότητες των αντίστροφων logistics δημιουργούν υψηλό βαθμό πολυπλοκότητας στο σχεδιασμό τους.

Τα αντίστροφα logistics περιλαμβάνουν την ανάκτηση των υλικών, τη διαχείριση των απορριμμάτων και την άμεση επαναχρησιμοποίηση των προϊόντων, μετά το τέλος ζωής των προϊόντων.

2.3 Βασικοί Στόχοι της Πράσινης Εφοδιαστικής Αλυσίδας

Παρακάτω θα αποτυπωθούν ορισμένοι από τους λόγους για την υιοθέτηση των GREEN LOGISTICS (Antum κ.α., 2006):

Οφέλη Κόστους. Τα οφέλη που απορρέουν είναι από την παραγωγή καλύτερων προϊόντων με λιγότερα βιομηχανικά κόστη, από την αποκατάσταση ανακυκλώσιμων κοντέινερ, καθώς και από τις καλύτερες μονάδες συσκευασίας και διαχείρισης.

Νομικές απαιτήσεις. Προέρχονται από την προστασία της υγείας και του περιβάλλοντος καθώς και από τις εκτιμήσεις δαπανών της επεξεργασίας υπολειμμάτων.

Κοινωνική υπευθυνότητα. Προωθείται κατά κύριο λόγο από μη κυβερνητικές οργανώσεις και ενώσεις καταναλωτών. Βασιζόμενες στην αγοραστική τους δύναμη, ψάχνουν προϊόντα τα οποία είναι περισσότερο ασφαλή και φιλικά προς το περιβάλλον. Οι επιχειρήσεις μέσω στρατηγικών μάρκετινγκ προσπαθούν να προβάλουν μια κοινωνική υπευθυνότητα με σκοπό να πετύχουν περισσότερα κέρδη. Από την άλλη πλευρά οι καταναλωτές τέτοιων προϊόντων είναι περιβαλλοντικά συνειδητοποιημένοι και διατεθειμένοι να πληρώσουν παραπάνω για εκείνα που είναι φιλικότερα προς το περιβάλλον.

Ο βασικότερος στόχος των GREEN LOGISTICS είναι η συμβολή στη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος.

2.4 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των GREEN LOGISTICS

Παρακάτω αποτυπώνονται ορισμένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που μπορεί να προκύψουν από την υιοθέτηση των green logistics (Ντόρντα, 2008)

- ❖ Η επιχείρηση αποκτά ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των υπολοίπων του κλάδου, καθώς οι υπηρεσίες της διαφοροποιούνται έναντι άλλων επιχειρήσεων της αγοράς των logistics
- ❖ Η επιχείρηση μπορεί να ανταποκριθεί στους κανονισμούς και τα πρότυπα υιοθέτησης ISO που επιβάλλονται και έχουν άμεση σχέση με το περιβάλλον. Επίσης, εφαρμόζοντας πρακτικές φιλικές προς το περιβάλλον μπορούν να αποφευχθούν πρόστιμα στα πλαίσια κυβερνητικών ελέγχων.
- ❖ Η επιχείρηση μειώνει το κόστος των μεταφορών και διανομών, αν λάβει υπόψη της, τις μεθόδους πράσινης μεταφοράς και διανομής.
- ❖ Η επιχείρηση θα ασκήσει εύκολα αποτελεσματικό marketing καθώς θα δείξει στους πελάτες της ένα πιο οικολογικό πρόσωπο.

- ❖ Τα green logistics δίνουν την δυνατότητα παροχής ενός περισσότερο αποδοτικού και φιλικού προς το περιβάλλον τρόπου διαχωρισμού, αποσυναρμολόγησης και προετοιμασίας των χρησιμοποιημένων προϊόντων και υλικών συσκευασίας.

Στα μειονεκτήματα της εφαρμογής των green logistics από μια επιχείρηση θα μπορούσαμε να αναφέρουμε τα αυξημένα λειτουργικά κόστη, αλλά και το κόστος που απαιτείται για την κατάλληλη εκπαίδευση των εργαζομένων για τη συμβολή τους στην προστασία του περιβάλλοντος, την έλλειψη πλήρους υποστήριξης από την ανώτατη διοίκηση μιας επιχείρησης, την έλλειψη ειδικών πληροφοριακών συστημάτων, τη ρήξη μεταξύ κατασκευαστικών και λιανοπωλητών λόγω του ότι υπάρχει διαφορά απόψεων σχετικά με τους στόχους του καθενός, την ανάμιξη της κυβέρνησης σε συνδυασμό με τους αυστηρούς κρατικούς ελέγχους λόγω των κανονισμών που επιβάλλονται και την ανεπαρκή γνώση και εξειδίκευση των στελεχών των επιχειρήσεων σε θέματα που σχετίζονται με τις περιβαλλοντικές πολιτικές.

2.5 Εφαρμογή των Green Logistics στην Ελλάδα

Ο κλάδος των μεταφορών μεγεθύνεται μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ειδικότερα από το 1995 έως και το 2015 οι μεταφορές αγαθών στην ΕΕ εμφανίζουν αύξηση κατά 31.5%, με την τάση αυτή να συνεχίζεται μέχρι και σήμερα. Η προτίμηση στην οδική μεταφορά οφείλεται στο μικρότερο κόστος σε σχέση με τα άλλα μέσα μεταφοράς, καθώς και στην προσαρμοστικότητα που αυτή εμφανίζει στο δίκτυο υποδομών διάφορων περιοχών. Βέβαια, η προτίμηση της οδικής μεταφοράς εμφανίζει και αρνητικές συνέπειες στο περιβάλλον.

Η Ελλάδα συμπεριλαμβάνεται ανάμεσα στις χώρες που χρησιμοποιούν περισσότερο τις οδικές μεταφορές για τη μετακίνηση και διανομή των προϊόντων, κάτι στο οποίο συντελούν και παράγοντες όπως η ευελιξία που παρέχει η οδική μεταφορά σε σύγκριση με τους υπόλοιπους τρόπους μεταφορών, η ακρίβεια παράδοσης με μικρή χρονική απόκλιση, η γεωμορφία της χώρας που δεν επιτρέπει την ανάπτυξη εναλλακτικών τρόπων μεταφοράς εκτός από την θαλάσσια, η οποία όμως δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε όλες τις περιπτώσεις. (Μπαλάκος & Πρελορέντζος, 2003)

Οι οδικές μεταφορές εκτός από πλεονεκτήματα εμφανίζουν και μειονεκτήματα, όπως το σημαντικό ύψος σταθερών και μεταβλητών εξόδων. Έτσι, εξηγείται γιατί πολλές επιχειρήσεις εμφανίζουν δυσκολίες να ανταπεξέλθουν σε περιόδους κρίσης. Ένας τρόπος αντιμετώπισης των αυξημένων εξόδων είναι η εφαρμογή νέων τεχνολογιών, όπως τα συστήματα διαχείρισης στόλου και τα λογισμικά δρομολόγησης οχημάτων, οι οποίες μπορούν να μειώσουν το λειτουργικό κόστος της επιχείρησης μετατρέποντάς την ταυτόχρονα σε μια φιλικότερη προς το περιβάλλον εταιρεία.

Παρόλο που η Ελλάδα είναι μέλος της ΕΕ, κατέχει ανάμεσα στα κράτη – μέλη της ΕΕ μια από τις χαμηλότερες αποδόσεις στην εφαρμογή περιβαλλοντικών μέτρων προστασίας στον τομέα των μεταφορών. Μερικοί από τους λόγους για τους οποίους ισχύει αυτό είναι η έλλειψη ενημέρωσης από τους αρμόδιους φορείς προς τις επιχειρήσεις και η έλλειψη ενός σχεδίου με κίνητρα για την εφαρμογή των πρακτικών βελτιώσεων της εφοδιαστικής αλυσίδας και τη στροφή προς “πράσινες” πρακτικές από τις επιχειρήσεις στην ελληνική αγορά (Παπαδάκης, 2002).

Παρακάτω παρουσιάζονται τα σημαντικότερα αποτελέσματα μιας έρευνας αναφορικά με την αντίληψη των ελληνικών εταιρειών μεταφορών προς τα green logistics και τις εφαρμογές τους (Gorlas & Zeimpekis, 2012).

Σύμφωνα με την έρευνα, το μεγαλύτερο τμήμα των εταιρειών μπορούσαν να ορίσουν τον όρο πράσινα logistics αλλά η εφαρμογή και υλοποίηση αντίστοιχων πρακτικών με μέτριο επίπεδο αντιστοιχούσε στο 53% αυτών. Ο βέλτιστος προγραμματισμός για τη δρομολόγηση των οχημάτων αποτελεί τη δημοφιλέστερη δράση ανάμεσα στις πρακτικές που ακολουθούνται από τις εταιρείες. Ακολουθεί η ανακύκλωση υλικών, η εκπαίδευση του προσωπικού σε διάφορες πρακτικές και η επιλογή συνεργατών - εταιριών που χρησιμοποιούν δείκτες για τη μέτρηση της περιβαλλοντικής ευαισθησίας (Gorlas & Zeimpekis, 2012)

Η ίδια έρευνα εξέτασε τα βασικά κίνητρα υλοποίησης αυτών των στρατηγικών green logistics, και ως αποτέλεσμα σημειώθηκε η συμμόρφωση με τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη νομοθεσία. Η μείωση του λειτουργικού κόστους και η ικανοποίηση υπάρχοντων πελατών ή προσέγγιση νέων που δίνουν σημασία στα

περιβαλλοντικά ζητήματα ακολουθούσαν στα αποτελέσματα. Ένας ακόμα λόγος που δόθηκε ήταν η απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος στην αγορά έναντι άλλων επιχειρήσεων. Από την άλλη, πολλές εταιρείες εμφανίζονται να είναι διστακτικές ως προς την επένδυση και υιοθέτηση πράσινων τεχνολογιών, με τους κυριότερους λόγους – εμπόδια να είναι ο μη επαρκής προϋπολογισμός, η αρνητική προσέγγιση από τους ιδιοκτήτες των εταιρειών, η απουσία κινήτρων που δίνονται από το κράτος και το υψηλό κόστος του απαιτούμενου εξοπλισμού για την υλοποίησή τους (Gorlas & Zeimpekis, 2012).

Στη συνέχεια οι εταιρείες κλήθηκαν να απαντήσουν σχετικά με τα μελλοντικά τους σχέδια περί υιοθέτησης πρακτικών προς πράσινα logistics στις δραστηριότητές τους. Ως πρώτες επιλογές από τους συμμετέχοντες επιλέχθηκαν η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, η ενσωμάτωση στις δραστηριότητές τους αυτοματοποιημένων συστημάτων δρομολόγησης οχημάτων, η αγορά περισσότερο “πράσινων” οχημάτων για τη μεταφορά και την διανομή των εμπορευμάτων τους και, τέλος, η αύξηση των συνεργασιών με εξειδικευμένους στο χώρο συνεργάτες (Gorlas & Zeimpekis, 2012).

Η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα, ότι για να επιτευχθεί βελτίωση της εικόνας της ελληνικής αγοράς χρειάζεται πολλές δράσεις. Οι ερευνητές προτείνουν την ελαστικοποίηση των άκαμπτων οργανωτικών δομών και έτσι ώστε να βοηθηθούν η λήψη καινοτόμων μέτρων και η στροφή της εφοδιαστικής αλυσίδας προς περισσότερο “πράσινες” ενέργειες (Gorlas & Zeimpekis, 2012).

Επιπλέον, απαιτείται ενθάρρυνση και ενίσχυση μεταξύ των σχέσεων εξειδικευμένων επιστημόνων, επιχειρηματιών του κλάδου, επενδυτών προς τις επιχειρήσεις και διευθυντικών στελεχών αυτών των επιχειρήσεων ώστε να αποκτήσουν όλοι πρόσβαση στη γνώση και κατά επέκταση στις δυνατότητες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες (Gorlas, D., & Zeimpekis, V., 2012).

Άλλη πρόταση αποτελεί η χρηματοδότηση σχετικά με τα πράσινα logistics, τα οποία θα δώσουν ώθηση στην αγορά και θα αποτελέσουν παραδείγματα για νέες πρωτοβουλίες (Παπαδάκης, Β, 2002).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 Ορισμός και περιεχόμενο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης

Η εταιρική κοινωνική ευθύνη σαν όρος εμφανίζεται στην βιβλιογραφία το 1962 από τον Milton Friedman ο οποίος θα γράψει ότι «Η μόνη κοινωνική ευθύνη μιας επιχείρησης είναι η δημιουργία κέρδους προς όφελος των ενδιαφερομένων μερών και των ιδιοκτητών της».

Το 1995, στην παγκόσμια σύνοδο κορυφής που πραγματοποιήθηκε στο Γιοχάνεσμπουργκ δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του όρου ύστερα από μία προσπάθεια δημιουργίας ενός σχεδίου δράσης που αφορούσε την επίδραση της παγκοσμιοποίησης στην κοινωνία και το περιβάλλον. Έπειτα, ο όρος εμφανίζεται στην συνθήκη της Λισσαβόνας όπου οι επιχειρηματίες καλούνται να διαμορφώσουν ένα πρόγραμμα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης αναφορικά με την δημιουργία ίσων ευκαιριών, την κοινωνική ενσωμάτωση όλων των κοινωνικών ομάδων και την δια βίου εκπαίδευση όλων των εργαζομένων. Στη βιβλιογραφία η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, ορίζεται από διάφορους φορείς με την ίδια έννοια, δηλαδή, μέριμνα για την κοινωνία και το περιβάλλον.

Η ιδέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης έχει σχέση με τον τρόπο που μια εταιρία εφαρμόζει την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης, η οποία στηρίζεται σε τέσσερις πυλώνες:

- τον οικονομικό,
- τον κοινωνικό
- τον πολιτικό
- τον περιβαλλοντικό.

Ουσιαστικά, η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη ως έννοια υποδηλώνει ότι μια εταιρία ενδιαφέρεται όχι μόνο με την ανάπτυξη και την αποδοτικότητα της, αλλά και με τον περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντίκτυπό της. Επίσης δίνει έμφαση στους εκφραζόμενους προβληματισμούς των ενδιαφερόμενων μερών της, που

περιλαμβάνουν τους εργαζομένους, μετόχους, πελάτες, προμηθευτές και γενικότερα της κοινωνίας.

Σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *«Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η έννοια σύμφωνα με την οποία οι επιχειρήσεις ενσωματώνουν σε εθελοντική βάση κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς προβληματισμούς στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στις επαφές τους με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη»* (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Πράσινη Βίβλος, 2001 - (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2001)

Το Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναφέρει και περικλείει την διάσταση της έννοιας στο ότι αυτή αποτελεί επένδυση στην αξιοπιστία και στην εμπιστοσύνη, επένδυση στη διαφάνεια και τον διάλογο, συνάρτηση αξιών και επιχειρηματικής στρατηγικής, προστιθέμενη αξία και μακροπρόθεσμη πρακτική και δεν αποτελεί πρακτική συμμόρφωσης με την νομοθεσία, φιλανθρωπία, χορηγίες και Δημόσιες σχέσεις.

Το Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη δίνει τον ακόλουθο ορισμό: *«Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η οικειοθελής δέσμευση των επιχειρήσεων για ένταξη στις επιχειρηματικές τους πρακτικές κοινωνικών και περιβαλλοντικών δράσεων, που είναι πέρα από όσα επιβάλλονται από τη νομοθεσία και έχουν σχέση με όλους όσους άμεσα ή έμμεσα επηρεάζονται από τις δραστηριότητές τους».* (Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ)

Η Ευρωπαϊκή ένωση θέλοντας να δώσει έμφαση στην Εταιρική κοινωνική ευθύνη δημιούργησε την πράσινη βίβλο η οποία επί της ουσίας, αποτελεί το Ευρωπαϊκό πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Η πράσινη βίβλος αναφέρεται σε θέματα που σχετίζονται με νέες ανησυχίες και προσδοκίες των πολιτών, των καταναλωτών, των δημοσίων αρχών και των επενδυτών στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης και της βιομηχανικής αλλαγής σε μεγάλη κλίμακα, τα κοινωνικά κριτήρια που επηρεάζουν επενδυτικές αποφάσεις, η ανησυχία για τις ζημιές που προκαλεί η οικονομική δραστηριότητα στο περιβάλλον, η διαφάνεια στις επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Το World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) – ένας συνασπισμός 175 επιχειρήσεων, τις οποίες ενώνει η κοινή δέσμευση προς τη βιώσιμη

ανάπτυξη μέσω τριών πυλώνων, της οικονομικής μεγέθυνσης, της οικολογικής ισορροπίας και της κοινωνικής προόδου- ορίζει ως ΕΚΕ τη συνεχή δέσμευση από την πλευρά της επιχείρησης να συμπεριφέρεται ηθικά και να συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη, καθώς και στην παράλληλη βελτίωση της ποιότητας ζωής των εργαζομένων και των οικογενειών τους, της τοπικής κοινότητας και του κοινωνικού συνόλου σε γενικό επίπεδο. (<https://www.wbcsd.org/>, 2020)

Πλέον, η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αποτελεί καίριο θέμα των Κυβερνήσεων των κρατών μελών της ΕΕ. Η εταιρική κοινωνική ευθύνη είναι σημαντική διότι αντικατοπτρίζει τις θεμελιώδεις αξίες της κοινωνίας στην οποία επιθυμούμε να ζούμε. Έχει σημασία για τις επιχειρήσεις, μεγάλες ή μικρές, οι οποίες με δέσμευση όλων των ενδιαφερόμενων μερών μπορούν να βελτιώσουν τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιδόσεις τους τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.

Είναι επίσης σημαντική, για όσους εργάζονται σε εταιρείες αλλά και για τις ίδιες, διότι μπορεί να δημιουργηθεί ένα εργασιακό περιβάλλον βασισμένο στον ορθολογισμό και σε ένα συστήματα αξιολόγησης που να παρέχει κίνητρα και ανταμοιβές για την αύξηση της αποδοτικότητας.

Επιπλέον, έχει αντίκτυπο για τους καταναλωτές, που δίνουν όλο και μεγαλύτερη προσοχή στα κοινωνικά και περιβαλλοντικά διαπιστευτήρια των προϊόντων και των υπηρεσιών που αγοράζουν.

Έχει σημασία για τις τοπικές κοινότητες στις οποίες λειτουργούν οι εταιρείες, να γνωρίζουν ότι μοιράζονται τις ίδιες αξίες και ανησυχίες με αυτές. Είναι επίσης σημαντική για τους επενδυτές που πιστεύουν ότι πρέπει να ενθαρρυνθεί η υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά. Έχει σημασία και για τις προσδοκίες των ανθρώπων η συμπεριφορά των εταιριών να είναι σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές και διεθνείς αξίες και αρχές. Έχει σημασία η διατήρηση ενός κόσμου που θα σέβεται τους ανθρώπους και τη φύση.

Η τάση υιοθέτησης της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης από τις επιχειρήσεις, καθώς και ο υποστηρικτικός ρόλος των δημόσιων αρχών απέναντι στην εταιρική κοινωνική

ευθύνη, έχουν αποκτήσει μεγάλη σημασία τα τελευταία 20 χρόνια στα πλαίσια της συμβολή της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το κράτος δικαίου, καθώς και τη βιώσιμη λειτουργία της δημοκρατίας και της οικονομίας της αγοράς, σε τοπική, εθνική, ευρωπαϊκή ή παγκόσμια κλίμακα.

Για το σκοπό αυτό, επιχειρήσεις στην Ευρώπη διέρχονται, σε ένα στάδιο αναζήτησης, μάθησης και καινοτομίας που αφορά τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση, το διάλογο των μετόχων και την ανάπτυξη των προϊόντων, καθιστώντας έτσι την εταιρική ευθύνη αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής επιχειρηματικής πρακτικής τους και της ανταγωνιστικότητας.

Τέλος, η ΕΕ δημιούργησε τον «χάρτη Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Ευρώπης», ο οποίος περιλαμβάνει 545 καλές πρακτικές που εφαρμόζουν ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και 140 πρωτοβουλίες που υλοποιούν τα Εθνικά Δίκτυα, όπως και άλλα εταιρικά Δίκτυα, με τις οποίες επιδιώκεται η διαφάνεια και η επικοινωνία, η προάσπιση των καινοτομιών και η επιχειρηματικότητα, οι ίσες ευκαιρίες και η διαφορετικότητα, η ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων των εργαζομένων (Βρυξέλλες 22 Ιουνίου του 2006).

3.2 Ιστορική αναδρομή της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης

Το 1973 ο Harold Burson, ιδρυτής του Παγκόσμιου Δικτύου της Burson-Masteller, είχε μιλήσει για την εταιρική κοινωνική ευθύνη, λέγοντας ότι «η *social accountability* είναι ακόμα μια δεξιότητα *management* που οι επιχειρήσεις θα πρέπει να μάθουν. Μακροπρόθεσμα η επιχείρηση που θα διακριθεί για τη διαχείριση της λειτουργίας της θα διακριθεί επίσης και για την προσαρμοστικότητά της στις κοινωνικές ανάγκες».

Στην δεκαετία του 1970 οι επιχειρήσεις στρέφουν τον ενδιαφέρον τους σε θέματα περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος και προβληματισμού χωρίς αυτό να σχετίζεται με τα οικονομικά οφέλη τους. Στην δεκαετία του 1980 οι επιχειρήσεις εξετάζουν την πλευρά της κοινωνικής υπευθυνότητας και τον σεβασμό προς τις τοπικές κοινωνίες, που συμπεριλάμβανε τους εργαζόμενους, τους αγοραστές, τους προμηθευτές και τους επενδυτές. Συνοπτικά, στην δεκαετία του '90 η ΕΚΕ ασχολήθηκε με την ενδυνάμωση

της κοινωνικής υπευθυνότητας με πολλές επιχειρησιακές δραστηριότητες. (Μ. Βαξεβανίδου, 2011)

Η Εταιρική κοινωνική ευθύνη, απασχολεί την ΕΕ πολλά χρόνια, ωστόσο τον Μάρτιο του 2000 η συνάντηση κορυφής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισαβόνα έβαλε την Εταιρική κοινωνική ευθύνη στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Πρόγραμμα, ενώ τον Ιούλιο του 2001 η Επιτροπή παρουσίασε την Πράσινη Βίβλο, με τίτλο Προώθηση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.

Σε διεθνές επίπεδο η ΕΚΕ ξεκίνησε στις ΗΠΑ στις αρχές του 1930 με την μορφή φιλανθρωπίας.

Το 2000, στη Νέα Υόρκη, υπογράφηκε, το «Οικουμενικό Σύμφωνο» του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Ουσιαστικά το σύμφωνο υπογράφηκε από 50 επιχειρήσεις, κυβερνητικούς φορείς, διεθνείς συνδικαλιστικές οργανώσεις, και μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

Αποτελεί ένα πλαίσιο για τις επιχειρήσεις που υπόσχονται να εκπονήσουν τις λειτουργίες τους και τις στρατηγικές τους με βάση δέκα σημαντικές αρχές, σε τομείς όπως το περιβάλλον τα ανθρώπινα δικαιώματα. Περιλαμβάνει δέκα αρχές που, υπενθυμίζουν την αναγκαιότητα του σεβασμού διεθνών συνθηκών όπως της Διεθνούς Συνθήκης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του Ανθρώπου, της Αρχής για το σεβασμό στο Περιβάλλον, της Συνθήκης του Ρίο και της Συνθήκης των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς.

Το 2006, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προήγαγε τη δημιουργία μιας «Ευρωπαϊκής Συμμαχίας» για την εταιρική κοινωνική Ευθύνη, που θα αποτελούσε ένα φορέα για τις πρωτοβουλίες στον τομέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

Κάλεσε όλους τους φορείς να συνδράμουν σε αυτή την πρωτοβουλία, ώστε η Ευρώπη να γίνει πόλος Αριστείας σε θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Τελικά, το 2011 εκδόθηκε η «Πράσινη Βίβλος» από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2001, Πράσινη Βίβλος, 2001).

3.3 Οφέλη εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στις Επιχειρήσεις και την Κοινωνία

Η εφαρμογή της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης προσφέρει πλεονεκτήματα και οφέλη στις επιχειρήσεις. Τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η εταιρική κοινωνική ευθύνη είναι:

Βελτίωση της εικόνας και της εταιρικής φήμης

Η βελτίωση της εικόνας και της εταιρικής φήμης αποτελούν στοιχεία που οι επιχειρήσεις συνεχώς επιδιώκουν να έχουν θετικό αντίκτυπο στα ενδιαφερόμενα μέρη. Ειδικότερα, η εικόνα και η φήμη των επιχειρήσεων που είναι κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνες, προσφέρει μεγάλη απήχηση στον κόσμο. Δεδομένου ότι υπάρχει μεγάλος ανταγωνισμός στις επιχειρήσεις, στοχεύουν στο να βρίσκονται σε στάδια βελτίωσης ώστε να είναι ηθικά σωστές και πρώτες στην προτίμηση των πελατών και συνεργατών, επιδεικνύοντας την αξιοπιστία τους.

Η εταιρική εικόνα, αποτελείται αρχικά από την ανάπτυξη των σχέσεων μιας επιχείρησης με τις ομάδες με τις οποίες επικοινωνεί, στη συνέχεια από την αξιοπιστία της, δηλαδή σε τι βαθμό είναι συνεπής με τις δηλώσεις της ή με την εικόνα που επιθυμεί να δημιουργήσει, έπειτα από την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών ή προϊόντων και τέλος από την καινοτομία, συγκεκριμένα κατά πόσον ακολουθεί τις νέες τάσεις, επενδύει σε ερευνητικά προγράμματα και στην ανάπτυξη, και κατά πόσον έχει την διάθεση να παράγει νέα προϊόντα ή να προτείνει νέες υπηρεσίες. Οι επιχειρήσεις, ασχολούνται με την εταιρική τους εικόνα, καθώς η πλειοψηφία τους έχει εκσυγχρονιστεί και επιδιώκει να αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο.

Σχετικά με την εταιρική φήμη, ορίζεται η απόδοση χαρακτηρισμών οι οποίοι είναι κοινωνικά θετικά αποδεκτοί και δηλώνουν την εκτίμηση και την εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων μερών. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η εταιρική φήμη δεν δύναται να προσδιοριστεί με αρνητική προσέγγιση, σε επαγγελματικό και επιστημονικό επίπεδο.

Στη διαμόρφωση της εταιρικής φήμης, συνυπολογίζονται ορισμένα στοιχεία ηθικής όπως είναι το ήθος, η εντιμότητα, η ακεραιότητα, η αυθεντικότητα, η ειλικρίνεια, η υπευθυνότητα και ο σεβασμός έναντι της κοινωνίας. (Παπατριανταφύλλου Γ., 2011) Επιπλέον, η εταιρική φήμη σχετίζεται περισσότερο με την κοινωνική της ευθύνη παρά με τις ποιοτικές της παροχές. Για τον λόγο αυτό, οι επιχειρήσεις, στη προσπάθεια να παρέχουν ποιοτικά προϊόντα- υπηρεσίες, και να είναι τοπικά και κοινωνικά αποδεκτές ενδιαφέρονται να βελτιώνουν συνεχώς την εταιρική τους φήμη.

Μάλιστα, σύμφωνα με έρευνες, τμήμα των καταναλωτών δηλώνει πρόθυμο να πληρώσει ακριβότερα ένα προϊόν που προέρχεται από κοινωνικά ή περιβαλλοντικά ευαίσθητη επιχείρηση. Επιπλέον, η κοινωνικά υπεύθυνη συμπεριφορά από τις επιχειρήσεις, βοηθάει στη δημιουργία μιας ομάδας πιστών πελατών. (Τζιρίτας, 2016).

Προσέλκυση καλύτερων και εξιδανικευμένων στελεχών

Με την εφαρμογή της ΕΚΕ, εκδηλώνεται ενδιαφέρον για να εργαστούν στην επιχείρηση υποψήφιοι με τα κατάλληλα προσόντα. Οι εργαζόμενοι δείχνουν αντίστοιχη στάση με αυτή των καταναλωτών οι οποίοι προτιμούν να εργάζονται για μια επιχείρηση με «καλό όνομα».

Η σημασία της κατοχής των κατάλληλων προσόντων είναι μεγάλη, όπως εξίσου μεγάλη είναι η σημασία πρόσληψης εξειδικευμένων στελεχών. Επομένως με την εκτέλεση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, οι επιχειρηματίες έχουν ως όφελος ανθρώπους με προσόντα στο ανθρώπινο δυναμικό τους και ο εργαζόμενος με τις αρμόδιες δεξιότητες έχει ως όφελος να εργαστεί σε μία επιχείρηση κοινωνικά υπεύθυνη.

Παράλληλα, όταν το προσωπικό μιας εταιρείας νιώθει πως εργάζεται ή συμμετέχει για την εκπλήρωση ενός κοινωνικού σκοπού, αισθάνεται μεγαλύτερη εργασιακή ικανοποίηση, αυξάνει την αποδοτικότητά του και παραμένει στην επιχείρηση για περισσότερο χρόνο. Είναι λοιπόν κατανοητό πως, τα προγράμματα ΕΚΕ αποτελούν κίνητρο προσέλκυσης εργατικού δυναμικού

Ενίσχυση εταιρικής επικοινωνίας

Η εταιρική επικοινωνία πραγματεύεται τη συνολική επικοινωνιακή δραστηριότητα μιας επιχείρησης που έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με τους στρατηγικούς στόχους της ώστε να διαμορφώσει την αντίληψη και την εικόνα του κοινού γι' αυτήν. Συμπερασματικά, η εταιρική επικοινωνία αφορά την ίδια την επιχείρηση, δηλαδή τη θέση της στην αγορά, το όραμά της, τις αξίες της, τη στρατηγική της και τέλος τους ανθρώπους της. Με την εφαρμογή της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης σε μια μικρομεσαία επιχείρηση, ενισχύεται η εταιρική επικοινωνία της, καθώς οι πολίτες έχουν σχηματίσει μια θετική εικόνα για την συγκεκριμένη και επιπλέον τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της σε μεγάλο βαθμό.

Παραγωγικό ανθρώπινο δυναμικό

Το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί το πιο πολύτιμο περιουσιακό στοιχείο και πηγή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος για μια μικρομεσαία επιχείρηση. Με την εφαρμογή της ΕΚΕ το ανθρώπινο δυναμικό είναι ικανοποιημένο όσον αφορά στις συνθήκες εργασίας τους με αποτέλεσμα να είναι περισσότερο παραγωγικό και αποτελεσματικό.

Η εκτέλεση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, προσφέρει καλές εργασιακές σχέσεις οι οποίες περιλαμβάνουν την απόδοση δίκαιης και συνεπούς μεταχείρισης προς όλους τους εργαζομένους ως αποτέλεσμα να είναι αφοσιωμένοι στην επιχείρηση.

Οι εργαζόμενοι που θεωρούνται συμμετοχοί, έχουν συγκεκριμένα δικαιώματα μέσα στην επιχείρηση και επιθυμούν να τους αντιμετωπίζουν με αξιοπρέπεια και σεβασμό.

Οι αποτελεσματικές εργασιακές σχέσεις δημιουργούνται μέσω της συνεργασίας μεταξύ των μάντζερ και τους εκπροσώπους των εργαζομένων. Όλα αυτά πραγματοποιούνται με βάση την ΕΚΕ της επιχείρησης η οποία φέρει θετικές επιπτώσεις τόσο για το ανθρώπινο δυναμικό όσο και για την ίδια. (Τερζίδης Κώστας, Τζωρτζάκης Κώστας, 2004)

Καλύτερες δημόσιες σχέσεις

Οι δημόσιες σχέσεις εκφράζουν μια μοντέρνα αντίληψη της φιλοσοφίας της διοικητικής, συμβάλλουν στο «ζέσταμα» των ανθρώπινων σχέσεων, αποβλέπουν στη καλύτερευση των σχέσεων μεταξύ των εργαζομένων σε μια επιχείρηση, της διοίκησής της και του κοινού, δηλαδή των πελατών της. Ορίζεται ως η διοικητική λειτουργία της επικοινωνίας όλων των οργανισμών και των επιχειρήσεων. Μια σύγχρονη επιχείρηση, μέσω της υπηρεσίας των δημοσίων σχέσεων, απευθύνεται σε άτομα, σε ομάδες και γενικά στο κοινό και προσπαθεί να κερδίσει την εμπιστοσύνη τους, κατόπιν εκτιμήσεων και αξιολογήσεων. Με την εφαρμογή της ΕΚΕ, δημιουργούνται καλύτερες δημόσιες σχέσεις εφόσον οικοδομείται η εμπιστοσύνη μεταξύ τους μέσα από την συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών για τα θέματα κοινωνικής ευθύνης της επιχείρησης.

Αναγνώριση των ενδιαφερόμενων μερών

Βασικό πλεονέκτημα της ΕΚΕ αποτελεί η αναγνώριση των ενδιαφερόμενων μερών. Πιο συγκεκριμένα, με την εφαρμογή των στρατηγικών της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, οι επιχειρήσεις μπορούν να δώσουν περισσότερη σημασία στη σχέση τους με τα ενδιαφερόμενα μέρη, βελτιώνοντας με αυτόν τον τρόπο την φήμη της επιχείρησης όπως αναφέρθηκε προηγουμένως.

Οικολογική συνείδηση

Η μείωση εκπομπής ρύπων και αποβλήτων όπως επίσης η χρήση τεχνολογίας και συστημάτων παραγωγής, φιλικά για το περιβάλλον, αποτελούν στοιχεία απαραίτητα στην περιβαλλοντική πολιτική μιας επιχείρησης. Επιπροσθέτως, η ανάληψη επενδύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος, η οποία ωφελεί και τις επιχειρήσεις και το περιβάλλον, περιλαμβάνεται στην περιβαλλοντική διαχείριση μιας επιχείρησης που εφαρμόζει τις στρατηγικές της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Η εφαρμογή προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας, πρώτων υλών και νερού, προγραμμάτων ελαχιστοποίησης αποβλήτων και ανακύκλωσης, μείωσης των

εκπομπών αερίων, η εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης και η συμμετοχή σε περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες που εφαρμόζουν οι περιβαλλοντικά υπεύθυνες επιχειρήσεις, έχει σημαντικές θετικές επιδράσεις στο περιβάλλον. Η μείωση των αποβλήτων και η βέλτιστη αξιοποίηση των υλικών, εκτός από περιβαλλοντικά οφέλη, έχει οφέλη και για την ίδια την επιχείρηση (Τζιρίτας, 2016, Βαλσαμάκη, 2016)

Μακροπρόθεσμη εταιρική επιτυχία

Με την ηθική που προσφέρει η εταιρική κοινωνική ευθύνη, προσελκύονται σε πολύ μεγάλο βαθμό τα ενδιαφερόμενα μέρη, με αποτέλεσμα η μικρομεσαία επιχείρηση να αποφέρει κέρδος αφενός αξιοπιστίας και αφετέρου οικονομικής ανόδου.

3.4 Μειονεκτήματα εφαρμογής της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης

Οι δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, δημιουργούν προβλήματα και δυσκολίες. Η υλοποίηση δράσεων όπως αυτές, περικλείει κόστος το οποίο δεν είναι αμελητέο. Η εταιρική κοινωνική ευθύνη απαιτεί πόρους της εταιρείας, που μπορεί να μην είναι διαθέσιμοι στη απαιτούμενη χρονική περίοδο.

Στο κόστος της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης πρέπει να ληφθούν υπόψη, εκτός από τα κόστη των δράσεων, πχ δαπάνες εκδηλώσεων, πληροφόρησης, και το κόστος της εκπαίδευσης των εργαζομένων, και τυχόν τρίτων συνεργατών της επιχείρησης, το κόστος σύνταξης αναφορών των εκθέσεων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, το κόστος παρακολούθησης των στόχων που έχουν τεθεί. Σύμφωνα με την βιβλιογραφία, ο βασικός παράγοντας για τον οποίο δεν υλοποιούνται δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, είναι το κόστος. (Βαλσαμάκη, 2016).

Επιπλέον, η γραφειοκρατία που απαιτείται, η έλλειψη ενημέρωσης, εξειδικευμένου προσωπικού και χρόνου είναι άλλοι παράγοντες αποτροπής υλοποίησης δράσεων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Επίσης, οι δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης μιας εταιρείας εξαρτώνται από το μέγεθος της, την οικονομική ευρωστία της και τον κύκλο εργασιών της, τη βαρύτητα που δίνει ο κάθε οργανισμός σε εργασιακά και οικολογικά θέματα. Συνεπώς, οι μικρές επιχειρήσεις μπορεί να αντιμετωπίσουν δυσκολίες λόγω

μεγέθους, τόσο στην ύπαρξη διαθεσιμότητα πόρων, όσο και στην προβολή των δράσεων τους. (Βαλσαμάκη, 2016)

3.5 Κύριοι Άξονες της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

Η ιδέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης σχετίζεται με τον τρόπο που μια εταιρεία εφαρμόζει την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης. Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) υποδηλώνει ότι μια εταιρεία ασχολείται όχι μόνο με την αποδοτικότητα και ανάπτυξή της, αλλά και τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό της αντίκτυπο. (Μπουραντάς & Παπαλεξανδρή, 2003)

Στη βιβλιογραφία, υπάρχουν διαφορετικοί ορισμοί που έχουν δοθεί για την ΕΚΕ, όμως, για τρία σημεία υπάρχει κοινός παρονομαστής. Αυτά είναι:

- ο εθελοντικός χαρακτήρας της ΕΚΕ
- η βιώσιμη ανάπτυξη
- η υιοθέτηση δράσεων ΕΚΕ ως στρατηγική επιλογή μιας επιχείρησης και όχι ως δευτερεύουσα ή περιστασιακή ενασχόληση.

Σύμφωνα με το Διεθνές Επιχειρηματικό Συμβούλιο για την Βιώσιμη Ανάπτυξη, Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η συνεχής δέσμευση των επιχειρήσεων να συμπεριφέρονται ηθικά και να συνεισφέρουν στην οικονομική ανάπτυξη βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής των εργαζομένων τους και των οικογενειών τους, όπως επίσης και των τοπικών κοινοτήτων και της κοινωνίας ευρύτερα. (WBCSD, 2000)

Παρακάτω παρουσιάζονται εν συντομία οι βασικοί άξονες που αφορούν στις δράσεις της ΕΚΕ.

3.5.1 Ανθρώπινο δυναμικό

Κυριότερες δράσεις ΕΚΕ που σχετίζονται με το ανθρώπινο δυναμικό είναι η παροχή ίσων ευκαιριών στους εργαζομένους, η πρόσθετη ιατροφαρμακευτική κάλυψη, οι δυνατότητες εκπαίδευσης ή βελτίωσης των δεξιοτήτων του προσωπικού, η παροχή διαφόρων διευκολύνσεων, τα προγράμματα εθελοντικής συμμετοχής των

εργαζομένων σε κοινωνικές ή περιβαλλοντικές εκδηλώσεις (π.χ. αιμοδοσία, καθαρισμοί περιοχών), κ.ά. (Moskowitz M., 1972)

3.5.2 Περιβάλλον

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί βασική προϋπόθεση για την αιφόρο ανάπτυξη και βασικό πυλώνα της ΕΚΕ. Η ένταξη στην επιχείρηση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης σύμφωνα με εθνικά ή διεθνή πρότυπα (π.χ. ISO 14001, EMAS), η εφαρμογή εσωτερικών προγραμμάτων ανακύκλωσης, η ορθολογική χρήση φυσικών πόρων, ο έλεγχος της καταναλισκόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, η καθιέρωση προγραμμάτων πρόληψης της ρύπανσης, κα. αποτελούν δράσεις που συμβάλλουν στην υλοποίηση της συγκεκριμένης κατεύθυνσης. (Porter & Kramer, 2006)

3.5.3 Κοινωνία

Η προσπάθεια άμβλυνσης των κοινωνικών επιπτώσεων της οικονομικής ύφεσης και η εύρεση βιώσιμων επιχειρηματικών προτύπων εμπίπτει στην κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων. Ενδεικτικές δράσεις αποτελούν η υποστήριξη ΜΚΟ ή της τοπικής κοινότητας μέσω χορηγιών/δωρεών, η υποστήριξη πολιτιστικών, καλλιτεχνικών ή αθλητικών δραστηριοτήτων, η κάλυψη μέρους των αγορών τους από τοπικούς προμηθευτές, τα προγράμματα επανένταξης μακροχρόνια ανέργων στο εργατικό τους δυναμικό κλπ.. Όλα τα παραπάνω, συνεισφέρουν στο κοινωνικό σύνολο προβάλλοντας το κοινωνικό πρόσωπο των εταιρειών. (Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, 2017)

3.5.4 Αγορά

Οι βασικοί συντελεστές της αγοράς στην οποία δραστηριοποιείται η εταιρεία είναι οι επιχειρηματικοί της εταίροι, οι πελάτες και οι προμηθευτές της. Ορισμένες δράσεις που αντανakλούν τη δέσμευση της εταιρείας στις αρχές ΕΚΕ είναι η προώθηση της ιδέας ΕΚΕ σε όλη την εφοδιαστική αλυσίδα, η χρήση κριτηρίων ΕΚΕ κατά την επιλογή προμηθευτών ή συνεργατών, η εφαρμογή συστήματος διασφάλισης ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων/υπηρεσιών, οι διαδικασίες καταγραφής και αξιολόγησης

παραπόνων από συνεργάτες και καταναλωτές, η εφαρμογή κανόνων δεοντολογίας, η αποφυγή ενεργειών διαφθοράς κ.ά.

3.6 Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στην Ελλάδα

Τα τελευταία χρόνια, όλο και περισσότεροι οργανισμοί στην Ελλάδα επιδεικνύουν ενδιαφέρον για θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

Σε ένα γενικότερο πλαίσιο, η ελληνική νομοθεσία καλύπτει διακριτούς τομείς της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, όπως υγιεινή και ασφάλεια, ανθρώπινα δικαιώματα και συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Το 2019 στην Ελλάδα εκδόθηκαν περί τους 80 Απολογισμούς Βιωσιμότητας βάσει των Κατευθυντηρίων Οδηγιών του GRI¹. Σημειώνεται ότι ξεχωριστούς απολογισμούς ΕΚΕ, χωρίς να ακολουθείται η δομή και τα πρότυπα κατά GRI, εκδίδουν αρκετές επιχειρήσεις.

Σύμφωνα με δειγματοληπτική έρευνα της ICAP που πραγματοποιήθηκε το 2019 για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ICAP Group, 2019), διερευνήθηκε η κατανομή του συνολικού προϋπολογισμού των εταιρειών για δράσεις ΕΚΕ, στους βασικούς άξονες: Ανθρώπινο Δυναμικό, Περιβάλλον, Κοινωνία και Αγορά. Τα μεγαλύτερα κονδύλια το 2019 δαπανώνται για τις δράσεις που σχετίζονται με την Κοινωνία, καταλαμβάνοντας μερίδιο 36%, σημειώνοντας αύξηση 10 ποσοστιαίων μονάδων σε σχέση με το 2018. Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τις προηγούμενες έρευνες που διεξήχθησαν την περίοδο 2015-2018, το υψηλότερο μερίδιο του συνολικού προϋπολογισμού κατείχε η κατηγορία Ανθρώπινο Δυναμικό, ενώ στην παρούσα έρευνα συγκέντρωσε το 29%.

Η αλλαγή αυτή αποτελεί ένδειξη ότι οι εργοδότες, πέραν της προσπάθειας βελτίωσης του εργασιακού περιβάλλοντος, δίνουν παράλληλα μεγάλο βάρος στην προσφορά στο

¹ Παγκόσμια Σύμπραξη Απολογισμών. είναι ένας διεθνής ανεξάρτητος οργανισμός τυποποίησης που βοηθά τις επιχειρήσεις, τις κυβερνήσεις και άλλους οργανισμούς να κατανοούν και να γνωστοποιούν τις επιπτώσεις τους σε θέματα όπως η κλιματική αλλαγή, τα ανθρώπινα δικαιώματα και η διαφθορά. Από το 2015, 7.500 οργανισμοί χρησιμοποίησαν τις Οδηγίες GRI για τις εκθέσεις βιωσιμότητας τους. Οι Οδηγίες GRI ισχύουν για πολυεθνικούς οργανισμούς, δημόσιους οργανισμούς, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ΜΚΟ, βιομηχανικές ομάδες και άλλους.

κοινωνικό σύνολο, αναδεικνύοντας τις αξίες της αλληλεγγύης και του εθελοντισμού. Κυριότερες δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που αφορούν στην κοινωνία αναδείχθηκαν, μεταξύ άλλων, οι δωρεές και χορηγίες σε χρήμα και η ανταπόκριση σε έκτακτες καταστάσεις (πυρκαγιές, φυσικά φαινόμενα κλπ). Το γεγονός αυτό σχετίζεται με την πυρκαγιά στο Μάτι Αττικής το 2018, στα πλαίσια της οποίας πραγματοποιήθηκε κινητοποίηση επιχειρήσεων, οργανισμών και φορέων, με σκοπό τη στήριξη της περιοχής και την ανακούφιση των πληγέντων.

Εικόνα 1 Κατανομή (%) του συνολικού προϋπολογισμού των εταιρειών για δράσεις ΕΚΕ ανά κύριο άξονα (2015)

Πηγή: ICAP, 2019

Επίσης, στη παρούσα έρευνα, οι επιχειρήσεις του δείγματος ρωτήθηκαν σχετικά με το ποια Διεύθυνση ή τμήμα είναι αρμόδια για τη διαχείριση των δράσεων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Το 45% του δείγματος δήλωσε ότι η εταιρεία διατηρεί ξεχωριστή Διεύθυνση ή Τμήμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, γεγονός που αναδεικνύει το πόσο σημαντική θεωρείται η εταιρική Υπευθυνότητα για τις περισσότερες επιχειρήσεις, επενδύοντας ταυτόχρονα σε στελέχη με τεχνογνωσία και εμπειρία στην υιοθέτηση και ανάπτυξη δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Ακολουθεί με 25% η Διοίκηση της Εταιρείας.

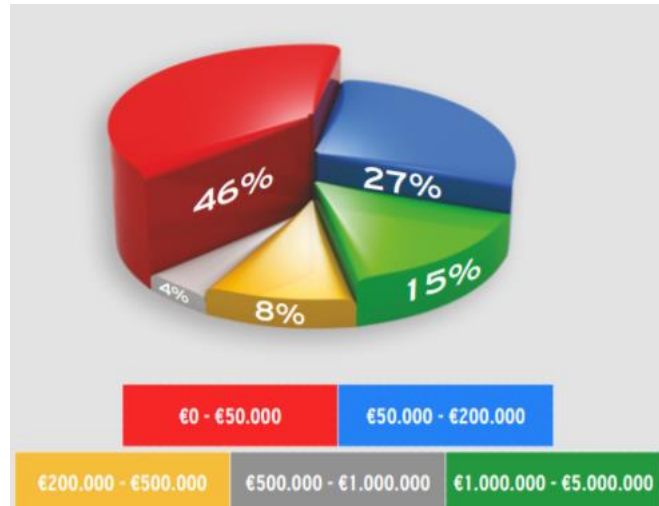

Εικόνα 2 Κατανομή (%) Διαχείρισης δράσεων ΕΚΕ

Πηγή: ICAP, 2019

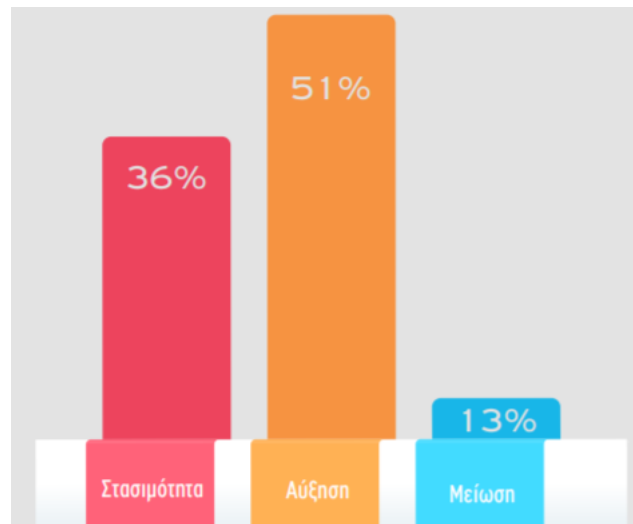
Εξετάζοντας το ύψος των κονδυλίων που δαπανούν οι επιχειρήσεις για δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, προκύπτει ότι η πλειοψηφία των εταιρειών (73%) δαπανά έως €200.000, ποσοστό που αυξήθηκε κατά 9% σε σχέση με την έρευνα του

2018 (62%). Το 12% των επιχειρήσεων δαπανά από €200.000 έως €1 εκατ., ενώ το 15% των επιχειρήσεων δαπανά από €1 εκατ. έως και €5 εκατ. Σημαντική είναι η εξέλιξη της μεταβολής των δαπανών καθώς περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις (51%) αύξησαν τα έξοδα για ενέργειες ΕΚΕ το 2018 σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Εικόνα 3 Κόστος δράσεων ΕΚΕ

Πηγή: ICAP, 2019

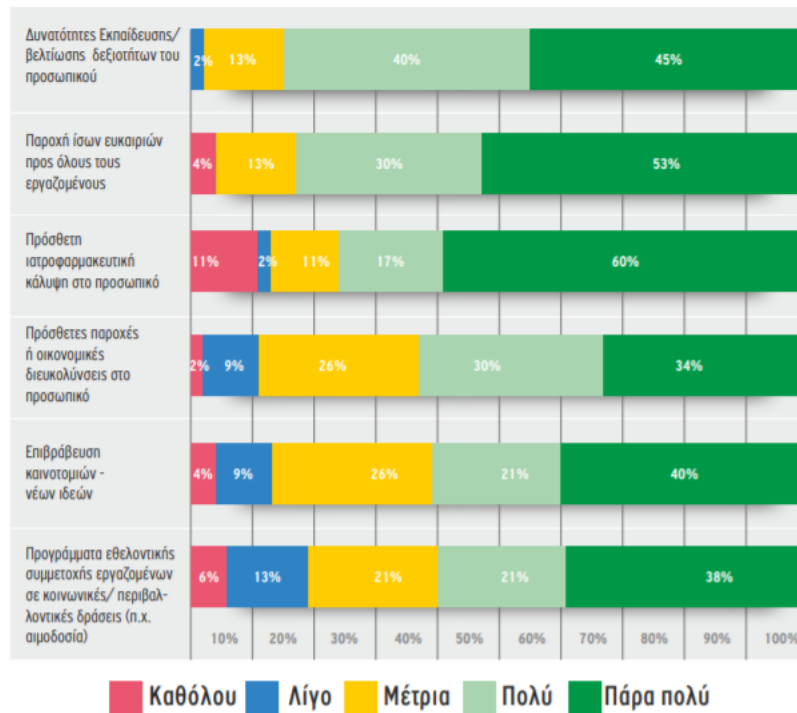

Εικόνα 4 Μεταβολή εξόδων δράσεων ΕΚΕ 2018/2017

Πηγή: ICAP, 2019

Παρακάτω, παρατίθεται το διάγραμμα για τον Βαθμό εφαρμογής δράσεων ΕΚΕ σχετικά με το **Ανθρώπινο Δυναμικό**. Από τα ευρήματα διαπιστώνεται η τάση των

επιχειρήσεων για ίση αντιμετώπιση των εργαζομένων (83%), καθώς και η προσπάθειά τους για τη συνεχή εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού τους (85%).

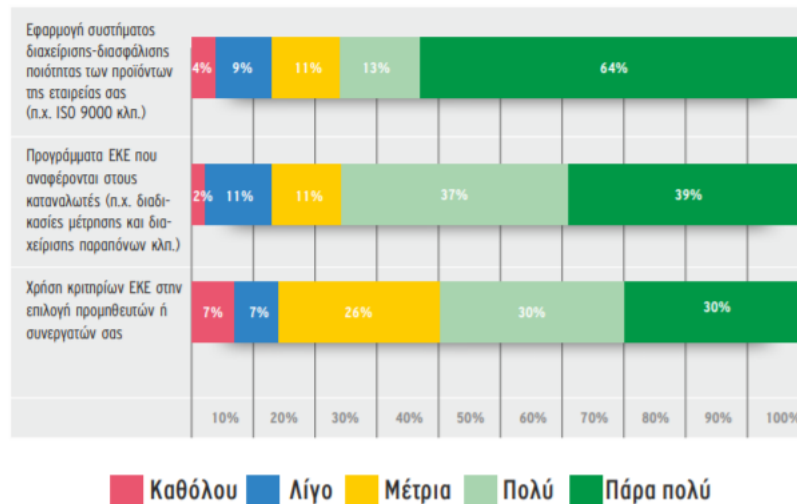

Εικόνα 5 Βαθμός εφαρμογής δράσεων ΕΚΕ σχετικά με το Ανθρώπινο Δυναμικό

Πηγή: ICAP, 2019

Ακολουθεί το διάγραμμα για τον Βαθμό εφαρμογής δράσεων ΕΚΕ σχετικά με την αγορά.

Οι εταιρείες κατανοούν τη σημασία που έχει για την πορεία τους η Αγορά, δηλαδή το επιχειρηματικό περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργούν, και οι σχέσεις που δημιουργούν με τους συνεργάτες, πελάτες και προμηθευτές τους. Στο πλαίσιο αυτό, το 77% των εταιρειών δήλωσαν ότι εφαρμόζουν συστήματα διαχείρισης-διασφάλισης ποιότητας των προϊόντων σε ιδιαίτερα μεγάλο βαθμό. Προγράμματα ΕΚΕ που αναφέρονται στους καταναλωτές (π.χ. διαδικασίες μέτρησης και διαχείρισης παραπόνων κλπ.) εφαρμόζει σε το 76% των εταιρειών, σημειώνοντας αύξηση 9 ποσοστιαίων μονάδων.

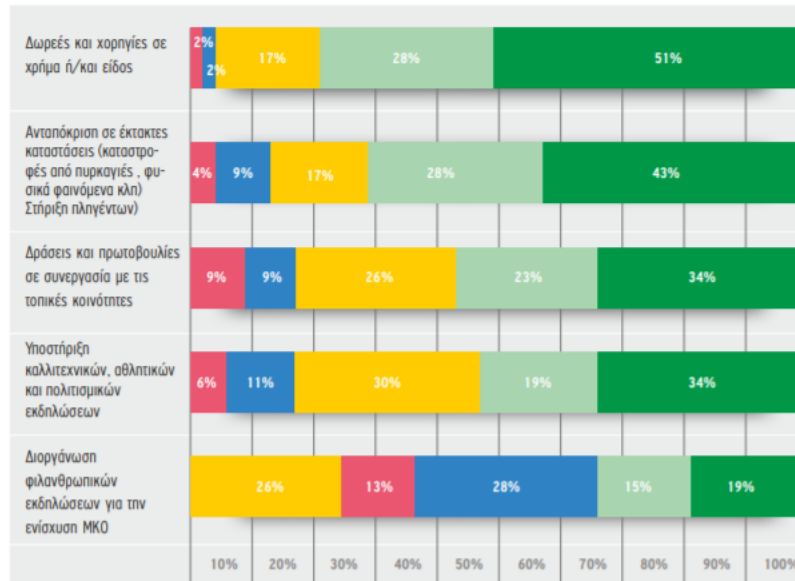

Εικόνα 6 Βαθμός εφαρμογής δράσεων ΕΚΕ σχετικά με την Αγορά

Πηγή: ICAP, 2019

Ακολουθεί το διάγραμμα για τον Βαθμό εφαρμογής δράσεων ΕΚΕ σχετικά με την **κοινωνία**.

Το 79% των εταιρειών του δείγματος δήλωσε ότι πραγματοποιεί δωρεές και χορηγίες σε χρήμα ή σε είδος σε μεγάλο βαθμό. Το συγκεκριμένο ποσοστό είναι υψηλότερο σε σχέση με τις δύο προηγούμενες έρευνες (2017: 67%, 2018: 73%), γεγονός που καταδεικνύει ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις εστιάζουν περισσότερο τις δράσεις τους στον συγκεκριμένο τομέα. Εξίσου σημαντική για τις εταιρείες φαίνεται να είναι η ανταπόκριση σε έκτακτες καταστάσεις (καταστροφές από πυρκαγιές, φυσικά φαινόμενα κ.λπ.) - στήριξη των πληγέντων (70%).

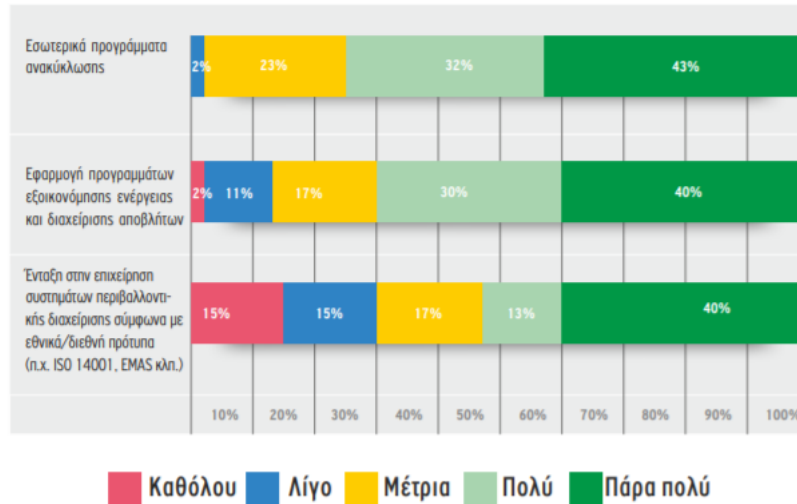
Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

Εικόνα 7 Βαθμός εφαρμογής δράσεων ΕΚΕ σχετικά με την Κοινωνία

Πηγή: ICAP, 2019

Ακολουθεί το διάγραμμα για τον Βαθμό εφαρμογής δράσεων ΕΚΕ σχετικά με το περιβάλλον.

Οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, μπορούν να έχουν επίπτωση στο φυσικό περιβάλλον. Οι δράσεις ΕΚΕ που σχετίζονται με την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων φαίνεται να υιοθετούνται σε μεγάλο βαθμό από τις επιχειρήσεις. Το 75% των εταιρειών του δείγματος εφαρμόζουν εσωτερικά προγράμματα ανακύκλωσης σε μεγάλο βαθμό. Ακολουθεί η εφαρμογή προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας και διαχείρισης αποβλήτων (70%) και η ένταξη στην επιχείρηση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης σύμφωνα με εθνικά/διεθνή πρότυπα με ποσοστό 53%

Εικόνα 8 Βαθμός εφαρμογής δράσεων ΕΚΕ σχετικά με το Περιβάλλον

Πηγή: ICAP, 2019

Σύμφωνα με την ίδια έρευνα, οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν κλήθηκαν να αξιολογήσουν τα οφέλη από τις δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Το 87% αξιολόγησαν με τον μεγαλύτερο βαθμό σημαντικότητας την ενίσχυση και προστασία της εταιρικής εικόνας ως το κυριότερο όφελος που έχουν από τις πρακτικές της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, όπως και στην έρευνα του 2018. Ακολουθούν με ποσοστό 85% η προσέλευση και διατήρηση υψηλού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού και με 82% η συνεισφορά στο κοινωνικό σύνολο.

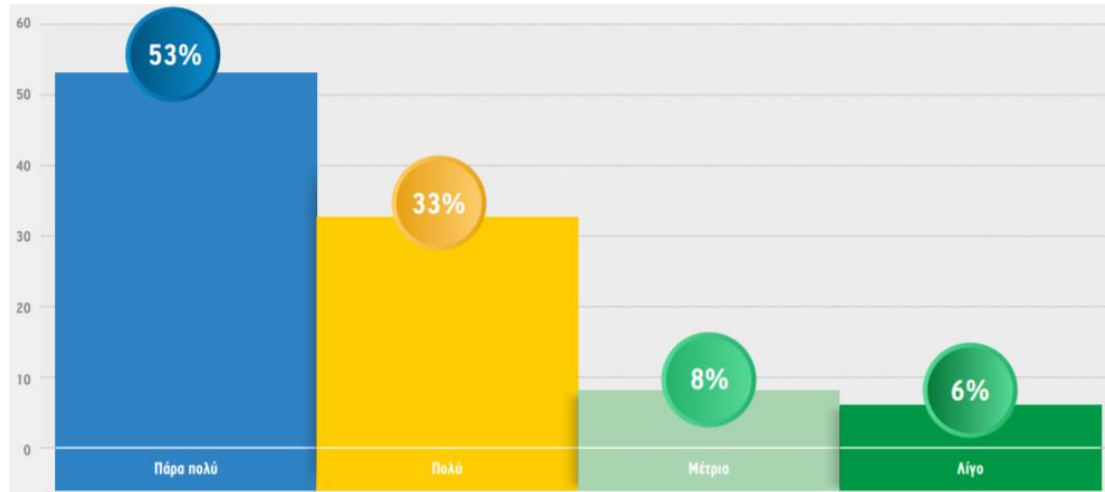
Αξίζει να σημειωθεί ότι οι συγκεκριμένες απαντήσεις λαμβάνουν διαχρονικά τις πρώτες θέσεις σε βαθμό σημαντικότητας από το πρώτο έτος διεξαγωγής της έρευνας (2012). Από την άλλη, τα οικονομικά οφέλη αξιολογήθηκαν με πολύ χαμηλό βαθμό σημαντικότητας από τις επιχειρήσεις, καθώς 9 στις 10 επιχειρήσεις δήλωσαν ότι οι φοροελαφρύνσεις συνεισφέρουν από «καθόλου» έως «μέτρια». Επίσης μεγάλο ποσοστό εταιρειών (78%) δεν θεωρεί ιδιαίτερα σημαντική τη συνεισφορά των δράσεων ΕΚΕ στην αύξηση των πωλήσεών τους.

Πίνακας 1 Οφέλη των εταιρειών από την εφαρμογή πρακτικών ΕΚΕ

Οφέλη ΕΚΕ	Βαθμός Σημαντικότητας				
	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα Πολύ
Ενίσχυση και προστασία της εταιρικής εικόνας (φήμη, brands κλπ.)	4%	0%	9%	37%	50%
Προσέλκυση και διατήρηση υψηλού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού (άριστο εργασιακό περιβάλλον, ίσες ευκαιρίες κλπ.)	2%	2%	11%	50%	35%
Συνεισφορά στο κοινωνικό σύνολο	0%	4%	13%	33%	49%
Βελτίωση της απόδοσης / παραγωγικότητας των εργαζομένων	4%	4%	15%	46%	30%
Μεγαλύτερη ικανοποίηση και διατηρησιμότητα των πελατών	2%	4%	20%	37%	37%
Βελτίωση σχέσεων με το επιχειρηματικό περιβάλλον	2%	9%	30%	44%	15%
Παροχή μεγαλύτερης αξίας στους μετόχους (π.χ. μέσω της ένταξης σε ειδικούς δείκτες αξιολόγησης ΕΚΕ κλπ.)	13%	9%	22%	28%	28%
Οικονομία ενεργειακών πόρων/εξοικονόμηση κόστους	4%	7%	35%	28%	26%
Αύξηση πωλήσεων	13%	11%	54%	13%	9%
Φοροελαφρύνσεις	46%	26%	22%	4%	2%

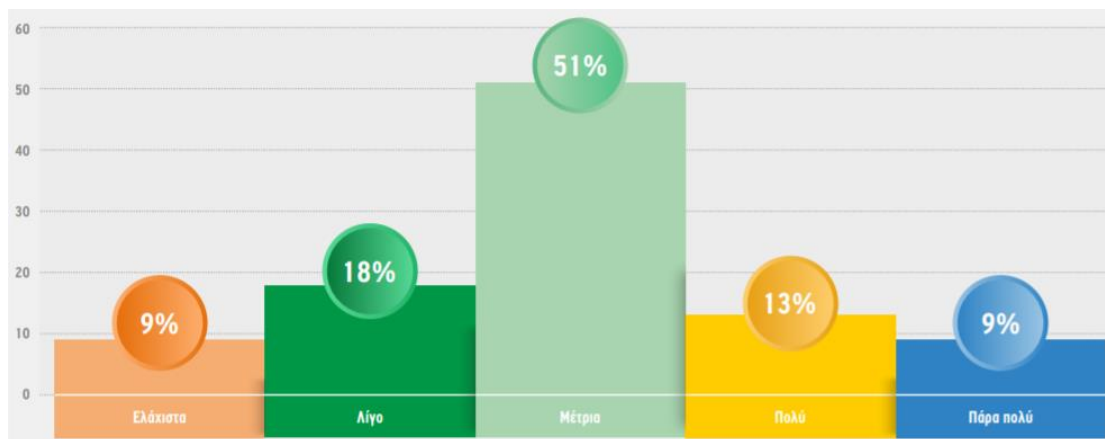
Πηγή: ICAP, 2019

Αναφορικά με τον βαθμό εφαρμογής πρακτικών ΕΚΕ στην Ελλάδα, η ΕΚΕ θεωρείται «πολύ» ή «πάρα πολύ» σημαντική στο 86% των επιχειρήσεων του δείγματος, ωστόσο, οι μεγάλες εταιρείες θεωρούν ότι η ΕΚΕ δεν έχει αναπτυχθεί ακόμη σε ικανοποιητικό βαθμό από το σύνολο των ελληνικών επιχειρήσεων (ανεξαρτήτως μεγέθους).

Εικόνα 9 Αξιολόγηση σημαντικότητας της ΕΚΕ από τις εταιρείες

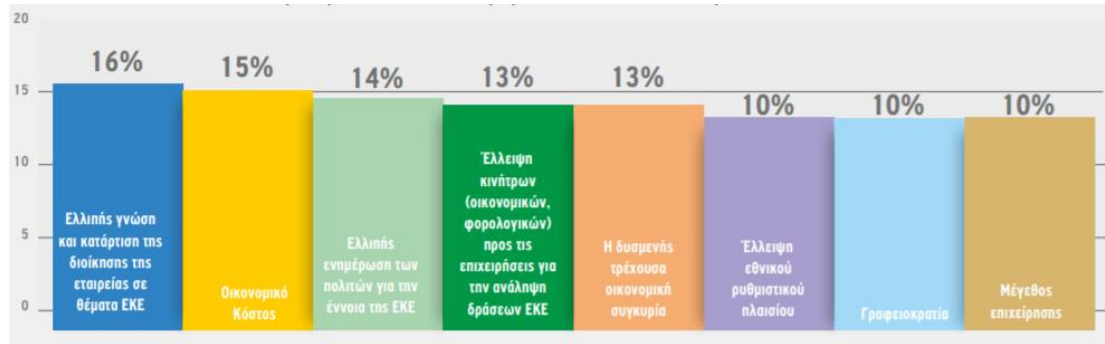
Πηγή: ICAP, 2019

Εικόνα 10 Βαθμός εφαρμογής δράσεων ΕΚΕ στην Ελλάδα

Πηγή: ICAP, 2019

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι κυριότεροι παράγοντες που δρουν ανασταλτικά στην υλοποίηση πρακτικών Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από τις εγχώριες επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των εταιρειών που συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα. Ως κυριότερος ανασταλτικός παράγοντας στην υλοποίηση δράσεων ΕΚΕ αναδείχθηκε η ελλιπής γνώση και κατάρτιση της διοίκησης της εταιρείας σε θέματα ΕΚΕ(16%), ακολουθούν το οικονομικό κόστος (15%) και η ελλιπής ενημέρωση των πολιτών για την έννοια της ΕΚΕ (14%).

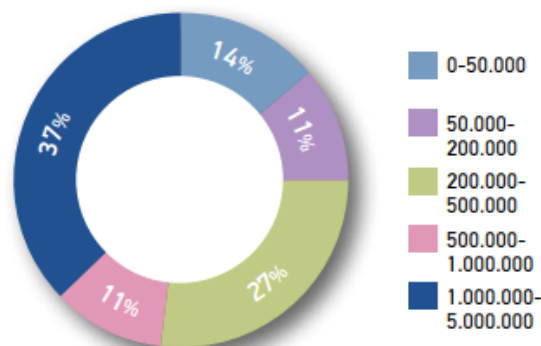

Εικόνα 11 Κυριότεροι ανασταλτικοί παράγοντες στην υλοποίηση δράσεων ΕΚΕ

Πηγή: ICAP, 2019

Στις επόμενες σελίδες παρατίθενται μέσα από τη μορφή διαγραμμάτων τα αποτελέσματα σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε από το Κέντρο Αειφορίας (CSE) το 2015 με στόχο την αποτύπωση της κατάστασης στην Ελλάδα 5 χρόνια πριν, για την ΕΚΕ και την σύγκριση με καλές πρακτικές άλλων χωρών. (CSE, 2014)

Η έρευνα έδειξε ότι για 37% των εταιριών το κόστος των ενεργειών ΕΚΕ, κατά το προηγούμενο έτος, κυμάνθηκε μεταξύ 1.000.000 και 5.000.000 ευρώ. Άλλο ένα 27% ξόδεψε 200.000 – 500.000 ευρώ, ενώ ένα 14% ξόδεψε έως 50.000 ευρώ. Είναι προφανές ότι το κόστος των ενεργειών είναι σε άμεση συνάρτηση με διάφορες παραμέτρους όπως το μέγεθος της εταιρίας, την οικονομική κατάσταση/κύκλου εργασιών της εταιρίας, το προφίλ (κοινωνικό, περιβαλλοντικό της εταιρίας), το μέγεθος των επιπτώσεων στην κοινωνία και το περιβάλλον από την λειτουργία της εταιρίας, τη βαρύτητα που δίνει η κάθε εταιρία στα εργασιακά θέματα και στη σχέση με τους πελάτες/προμηθευτές της, κλπ.

Εικόνα 12 Ποιο ήταν (κατά προσέγγιση) το κόστος (σε ευρώ) των ενεργειών ΕΚΕ της εταιρίας σας κατά το προηγούμενο έτος

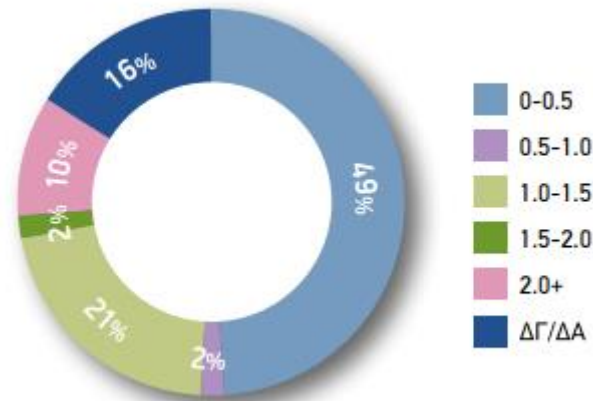
Πηγή: CSE

Εξετάζοντας τον κύκλο εργασιών των εταιριών που συμμετείχαν στην έρευνα, διαπιστώνουμε ότι 31% των εταιριών έχουν κύκλο εργασιών 1 – 5 δισεκατομμύρια ευρώ και οι μισές από αυτές ξόδεψαν για ενέργειες ΕΚΕ 200.000 – 500.000 ευρώ (δηλαδή 0.01- 0.5% του κύκλου εργασιών τους), ενώ οι άλλες μισές 1 - 5 εκατομμύρια ευρώ (δηλαδή 0.02-0.5% του κύκλου εργασιών τους).

Επίσης 200.000 – 500.000 ευρώ ξόδεψε το 1/3 των εταιριών που έχουν κύκλο εργασιών 100 – 500 εκατομμύρια ευρώ (δηλαδή 0.04-0.5% του κύκλου εργασιών τους). 14.3% των εταιριών έχουν κύκλο εργασιών μέχρι 100 εκατομμύρια ευρώ, και αυτές ξόδεψαν για ενέργειες ΕΚΕ μέχρι 50.000 ευρώ (δηλαδή 0-0.05% του κύκλου εργασιών τους). 14.3% των εταιριών έχουν κύκλο εργασιών πάνω από 5 δισεκατομμύρια ευρώ και ξόδεψαν για ενέργειες ΕΚΕ 1 – 5 εκατομμύρια ευρώ (δηλαδή 0.02-0.1% του κύκλου εργασιών τους).

7.1% των εταιριών έχουν κύκλου εργασιών 0.5 – 1 δισεκατομμύρια ευρώ και ξόδεψαν για ενέργειες ΕΚΕ 1 – 5 εκατομμύρια ευρώ (δηλαδή 0.1-1.0% του κύκλου εργασιών τους). 1/3 των εταιριών που έχουν κύκλο εργασιών 100 – 500 εκατομμύρια ευρώ ξόδεψε για ενέργειες ΕΚΕ 50.000 – 200.000 (δηλαδή 0.01-0.2 του κύκλου εργασιών τους). Τέλος, 1/3 των εταιριών που έχουν κύκλο εργασιών 100 – 500 εκατομμύρια ευρώ ξόδεψε για ενέργειες ΕΚΕ 500.000 – 1.000.000 ευρώ (δηλαδή 0.1- 1.0% του κύκλου εργασιών τους).

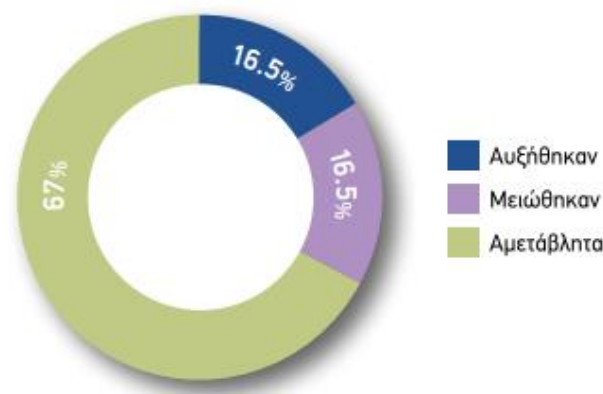
Η συνολική δαπάνη των εταιρειών που στόχευσε η έρευνα εκτιμάται βάση των ποιοτικών αποτελεσμάτων και αναγωγής ότι ανέρχεται ετησίως σε 55 ($\pm 20\%$) εκατομμύρια ευρώ κατά εκτίμηση και για τις 42 εταιρείες. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε ένα μέσο ποσοστό επί του κύκλου εργασιών αυτών των εταιριών της τάξεως του 0.082% ($\pm 20\%$).

Εικόνα 13 Το ποσό της δαπάνης για ενέργειες ΕΚΕ σε τι ποσοστό επί των καθαρών κερδών αντιστοιχεί κατά προσέγγιση (κατά την αντίστοιχη περίοδο);

Πηγή: CSE

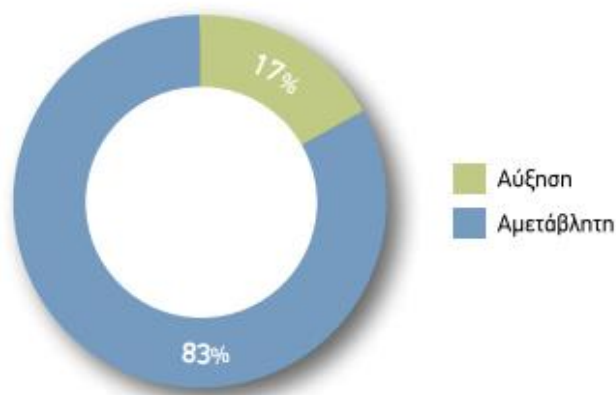
Εξετάζοντας τις δυο τελευταίες περιόδους αναφοράς, η έρευνα έδειξε ότι για το 67% των εταιριών τα έξοδα για ενέργειες ΕΚΕ παρέμειναν σταθερά, ενώ για 16,5% των εταιριών αυξήθηκαν. Μόλις 16,5% των εταιριών μείωσαν τα έξοδα τους για τέτοιες ενέργειες. Το γεγονός ότι για τη συντριπτική πλειοψηφία, 83,5%, τα έξοδα για Ενέργειες ΕΚΕ παρέμειναν σταθερά ή αυξήθηκαν παρά τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες της χώρας, δείχνει την, συνεχώς αυξανόμενη, κατανόηση του ρόλου και της σημασίας αυτών των ενεργειών ως ενός πολύτιμου εργαλείου με πολλαπλά οφέλη εντός και εκτός των εταιριών. Για το ποσοστό των εταιριών που μείωσαν τα έξοδα τους για ενέργειες ΕΚΕ (σε κάποιες περιπτώσεις έως και 50%), αυτό οφείλεται, σύμφωνα με τις απαντήσεις τους, «στην οικονομική κρίση η οποία έχει επηρεάσει την επιχειρηματικότητα».

Εικόνα 14 Κατά τη διάρκεια των δυο τελευταίων περιόδων αναφοράς τα έξοδα για τις ενέργειες ΕΚΕ αυξήθηκαν, μειώθηκαν ή παρέμειναν σταθερά;

Πηγή: CSE

Το 17% των εταιριών σκοπεύουν να αυξήσουν τις δαπάνες για ενέργειες ΕΚΕ για το επόμενο έτος σε σχέση με το τρέχον έτος. Επίσης το υπόλοιπο 83% των εταιριών σκοπεύει να διατηρήσει τις δαπάνες για ενέργειες ΕΚΕ στα ίδια επίπεδα. Από τις απαντήσεις στην έρευνα προκύπτει ότι ένα σημαντικό ποσοστό των εταιριών θα ήθελε να αυξήσει τις δαπάνες για ενέργειες ΕΚΕ, αλλά θεωρεί ότι ακόμα δεν έχουν δημιουργηθεί οι συνθήκες σταθεροποίησης και αναθέρμανσης της οικονομίας που θα τους επέτρεπαν να αυξήσουν τις εν λόγω δαπάνες, για αυτό και συνεχίζουν την ίδια πολιτική.

Εικόνα 15 Ο προγραμματισμός της εταιρίας προβλέπει αύξηση/μείωση/καμία μεταβολή των δαπανών για ενέργειες ΕΚΕ για το επόμενο έτος;

Πηγή: CSE

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι απαντήσεις στο κομμάτι της έρευνας που σχετίζεται με τα εμπόδια ενσωμάτωσης των πρακτικών της ΕΚΕ στις Ελληνικές εταιρίες. Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι το μεγαλύτερο εμπόδιο, 33%, είναι η έλλειψη μέτρησης ποσοτικών αποτελεσμάτων/οφελών από κάθε ενέργεια. Φαίνεται, δηλαδή, ότι οι εταιρίες, μη μπορώντας να ποσοτικοποιήσουν τα οφέλη από τις ενέργειες ΕΚΕ, αποφασίζουν να τηρήσουν μια πιο επιφυλακτική στάση απέναντι τους, ή ακόμα και να μην εμπλακούν σε αυτές. Επίσης, ένα 17% των απαντήσεων αναγνωρίζει την αβεβαιότητα σχετικά με τα κέρδη/οφέλη από τις ενέργειες ΕΚΕ ως ένα σημαντικό εμπόδιο. Σημαντικά εμπόδια για την ενσωμάτωση πρακτικών ΕΚΕ στις εταιρίες προκύπτουν και από τα χαρακτηριστικά, τον τρόπο λειτουργίας, και την πολιτική της κάθε εταιρίας: 17% η έλλειψη κινήτρων των υπαλλήλων, 11% η έλλειψη προσωπικού, 5,5% η έλλειψη χρόνου, 5,5% η έλλειψη χρημάτων. 5.5% η έλλειψη

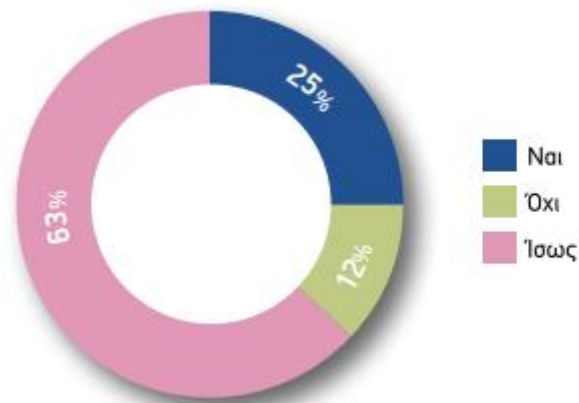
υποστήριξης από τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη. Τέλος, η έλλειψη νομοθετικού πλαισίου είναι ένα σημαντικό εμπόδιο (5,5%) για την ενσωμάτωση ενεργειών ΕΚΕ. Πρέπει να σημειωθεί ότι τα παραπάνω εμπόδια στις περισσότερες των περιπτώσεων δρουν συνδυαστικά, κάνοντας τη διαδικασία επιλογής δράσης, επιλογής συγκεκριμένων ενεργειών, και επιλογής ύψους δαπάνης, ακόμα πιο δύσκολη και περίπλοκη.

Εικόνα 16 Ποια είναι τα μεγαλύτερα εμπόδια στην ενσωμάτωση των πρακτικών ΕΚΕ στην εταιρία σας;

Πηγή: CSE

Το τελευταίο τμήμα της έρευνας εστίασε πάνω στην έλλειψη ποσοτικής μέτρησης των αποτελεσμάτων των ενεργειών ΕΚΕ που αναφέρθηκε προηγουμένως. 63% των ερωτηθέντων απάντησαν πως η ύπαρξη μιας ανεξάρτητης μεθοδολογίας μέτρησης και αξιολόγησης της επένδυσης ανά ενέργεια ΕΚΕ θα μπορούσε να οδηγήσει την εταιρία να δαπανήσει περισσότερα χρήματα για ενέργειες ΕΚΕ, ενώ 25% των ερωτηθέντων απάντησαν πως σίγουρα θα είχε αυτό το αποτέλεσμα. 12% των ερωτηθέντων δεν συνδέουν το ύψος της δαπάνης με την ύπαρξη μιας τέτοιας μέτρησης/μεθοδολογίας.

Εικόνα 17 Αν υπήρχε ανεξάρτητη μεθοδολογία μέτρησης-αξιολόγησης της επένδυσης ανά ενέργεια ΕΚΕ η εταιρεία σας θα δαπανούσε περισσότερα χρήματα για την ΕΚΕ;

Πηγή: CSE

3.7 Δείκτες μέτρησης Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

3.7.1 Δείκτης CR INDEX

Ο δείκτης CR INDEX, της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, υπολογίζεται ετησίως, με την κατάρτιση της έκθεσης απολογισμού της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Βέβαια, οι πιο πολλές εταιρείες δεν έχουν εισαγάγει δείκτη που να μετρούν την αποδοτικότητα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

Ο δείκτης CR Index, είναι διεθνής και χρησιμοποιείται ως εθνικός δείκτης, σε διάφορες χώρες και περιλαμβάνει 4 άξονες οι οποίοι μελετούν τη θέση της επιχείρησης: (Αναλύτης, 2010).

- στην αγορά
- στο περιβάλλον
- στην εργασία
- στην κοινωνία

Για τον πρώτο άξονα, υπάρχουν πέντε βασικές μεταβλητές που αφορούν τόσο τις συνθήκες ανταγωνισμού όσο και την ικανοποίηση των καταναλωτών. Υπάρχει

πρόβλεψη για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και για το αν η εταιρεία λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες ατόμων με αναπηρίες, αλλά και το βαθμό ικανοποίησης των καταναλωτών, την ύπαρξη ή μη καταγγελιών εκ μέρους των καταναλωτών σε θέματα που έχουν να κάνουν με τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που προσφέρει αλλά και σε θέματα διαφήμισης.

Για τον δεύτερο άξονα, το περιβάλλον, ο δείκτης εξετάζει τη συνολική κατανάλωση ενέργειας, τη χρήση νερού, αλλά και το συνολικό βάρος των αποβλήτων που παράγει.. Επίσης, γίνεται ειδική αναφορά σε θέματα που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος, πχ εκπομπή διοξειδίου του άνθρακος, αζώτου, ραδιενέργειας, αλλά και στα μέτρα που λαμβάνονται για την φιλική προς το περιβάλλον λειτουργία της επιχείρησης.

Αναφορικά με τον τρίτο άξονα, την εργασία και το περιβάλλον εργασίας, οι μετρήσεις που λαμβάνονται υπόψη για το εργατικό δυναμικό είναι βάση γένους, ηλικίας και για την ύπαρξη ατόμων με ειδικές ανάγκες. Επίσης, καταγράφεται ο αριθμός των ατυχημάτων, τυχόν νομικές κυρώσεις σε θέματα ασφάλειας και υγιεινής και ίσων ευκαιριών και τυχόν μη επαγγελματικές συμπεριφορές. Τέλος, στη μέτρηση του δείκτη λαμβάνονται υπόψη οι επιδράσεις από εξαγορές και συγχωνεύσεις, διαδικασίες αναδιάρθρωσης στο εσωτερικό του οργανισμού, οι δαπάνες που πραγματοποιούνται στα πλαίσια προγραμμάτων επιμόρφωσης των εργαζομένων κλπ.

3.7.2 Οικουμενικό Σύμφωνο ΟΗΕ

Το Οικουμενικό Σύμφωνο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών απαρτίζεται από δέκα αρχές για υπεύθυνη εταιρική διακυβέρνηση στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των κοινωνικών προτύπων, του περιβάλλοντος και της καταπολέμησης της διαφθοράς.

Αποτελεί μία πρωτοβουλία που αφορά εταιρείες που επιθυμούν εθελοντικά να συμμορφωθούν σε αυτές τις δέκα αρχές σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα δικαιώματα εργασίας, την προστασία του περιβάλλοντος και την εναντίωση στη διαφθορά, (Ελληνικό Δίκτυο Global Compact, 2008).

Οι 10 αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ είναι:

1. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να υποστηρίζουν και να σέβονται την προστασία των διεθνώς διακηρυγμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
2. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι δικές τους δραστηριότητες δεν εμπλέκονται σε παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων
3. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να προασπίζουν το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθε και την αποτελεσματική αναγνώριση του δικαιώματος της συλλογικής διαπραγμάτευσης.
4. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να προασπίζουν την εξάλειψη κάθε μορφής καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας.
5. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να προασπίζουν την ουσιαστική κατάργηση της παιδικής εργασίας.
6. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να προασπίζουν την εξάλειψη των διακρίσεων στις προσλήψεις και την απασχόληση.
7. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να ακολουθούν προληπτική προσέγγιση ως προς τις περιβαλλοντικές προκλήσεις.
8. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής υπευθυνότητας
9. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη και διάδοση τεχνολογιών που είναι φιλικές προς το περιβάλλον
10. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να αντιτίθενται σε κάθε μορφής διαφθορά, συμπεριλαμβανομένου του εκβιασμού και της δωροδοκίας.

3.7.3 GRI – Global Reporting Initiative

Το Global Reporting Initiative (GRI) είναι ένας μη-κερδοσκοπικός οργανισμός που προωθεί την αειφορία μέσω ενός παγκόσμιου πλαισίου Απολογισμού Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

Ιδρύθηκε το 1997 με στόχο να σχεδιάσει παγκόσμια εφαρμόσιμες κατευθυντήριες γραμμές και για να προετοιμάσει εκθέσεις επιχειρηματικής βιωσιμότητας περιλαμβάνοντας κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς δείκτες. Το GRI συγκαλείται από

τη CERES (coalition for Environmentally Responsible Economies) και ενσωματώνει την ενεργή συμμετοχή διαφορετικών δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών από όλο τον κόσμο. (European Commission, 2002)

3.7.4 Το πρότυπο ISO 2600

Το ISO 26000:2010 είναι ένα σύνολο οδηγιών το οποίο παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων και των οργανισμών με κοινωνικά υπεύθυνο τρόπο. Αυτό σημαίνει ότι ο οργανισμός ή η επιχείρηση ενεργεί με ηθικό και διαφανή τρόπο, ο οποίος συμβάλλει στην υγεία και την ευημερία της κοινωνίας.

Η αρχική ιδέα πίσω από την έκδοση του προτύπου ISO 26000 για την Κοινωνική Υπευθυνότητα αποτέλεσε ριζική απόκλιση από το βασικό σκοπό του ISO, καθώς θα προσέφερε ένα «χάρτη πλοήγησης» και όχι ένα πρότυπο πιστοποίησης όπως είναι τα περισσότερα πρότυπα ISO. Επίσης, η ανάπτυξή του ήταν αποτέλεσμα συλλογικής δράσης καθώς ελήφθησαν υπόψη τα συμφέροντα και οι ανάγκες διαφόρων φορέων διεθνώς.

Τα μέλη της Ομάδας Εργασίας για την ανάπτυξη του εκπροσωπούσαν 80 χώρες και διεθνείς φορείς. Για τη διασφάλιση συνέπειας και εναρμόνισης με άλλα σχετικά διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα και Κατευθυντήριες Οδηγίες, ο οργανισμός ISO σύναψε ειδικές συμφωνίες με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας, το Global Compact, το GRI και τον ΟΟΣΑ. Ως αποτέλεσμα, το ISO 26000 μπορεί να θεωρηθεί το πιο ολοκληρωμένο πρότυπο σε θέματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Το ISO 26000 είναι δομημένο κατά τέτοιο τρόπο που να μπορεί να εφαρμοστεί από οποιοδήποτε οργανισμό ή επιχείρηση, οποιουδήποτε μεγέθους, του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, σε οποιοδήποτε κλάδο.

Βασικός στόχος του προτύπου είναι να βοηθήσει έναν οργανισμό να σχεδιάσει και να εφαρμόσει ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, διασφαλίζοντας ότι:

- κατανοεί τις σχετικές έννοιες της ΕΚΕ

- κατανοεί και αναγνωρίζει τις σχετικές βέλτιστες πρακτικές
- αξιολογεί και αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τα θέματα που σχετίζονται με τις επιπτώσεις του σε κοινωνικό, περιβαλλοντικό και οικονομικό επίπεδο

Το πρότυπο ISO 26000:2010 χωρίζεται σε επτά κατηγορίες, της κοινωνικής ευθύνης: ανθρώπινα δικαιώματα, εργασιακές πρακτικές, περιβάλλον, πρακτικές δίκαιης λειτουργίας, ζητήματα καταναλωτών, συμμετοχή και ανάπτυξη κοινοτήτων.

Για κάθε ένα από τα 7 κύρια θέματα αναλύονται οι σχετικές αρχές προφύλαξης και διαχείρισης κινδύνων, ενώ τίθενται οι βάσεις για την ανάπτυξη ενός συνολικού συστήματος ελέγχου της επίδοσης του οργανισμού σε αυτά. Επίσης, το πρότυπο καλύπτει και προάγει θέματα στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης τα οποία υπερβαίνουν τη νομοθεσία. Τη διαχείριση όλων αυτών των θεμάτων διέπει η θεμελιώδης αρχή της αναγνώρισης και εμπλοκής με τα ενδιαφερόμενα μέρη του οργανισμού. (epixeiro.gr, 2012)

Οι δύο πρώτες κατηγορίες αναφέρονται στον σκοπό και τους ορισμούς του προτύπου.

Οι υπόλοιπες πέντε αναλύονται εν τάχει παρακάτω:

Κατηγορία 3: Τι σημαίνει κοινωνική ευθύνη;

Περιγράφει τους σημαντικούς παράγοντες και τις συνθήκες που οδήγησαν στην ανάπτυξη της κοινωνικής ευθύνης και συνεχίζουν να επηρεάζουν τη φύση και την πρακτική της. Περιγράφει επίσης την έννοια της ίδιας της κοινωνικής ευθύνης - τι σημαίνει και πώς εφαρμόζεται στις οργανώσεις. Η ρήτρα περιλαμβάνει καθοδήγηση για μικρές και μεσαίες οργανώσεις σχετικά με τη χρήση αυτού του διεθνούς προτύπου.

Κατηγορία 4: Αρχές Κοινωνικής Ευθύνης

Εισάγει και εξηγεί τις αρχές της κοινωνικής ευθύνης.

Κατηγορία 5: Κατανόηση Κοινωνικής Ευθύνης και Ενδιαφερόμενα Μέρη

Ορίζονται δύο πρακτικές κοινωνικής ευθύνης: την αναγνώριση της κοινωνικής ευθύνης ενός οργανισμού και τον εντοπισμό και τη δέσμευσή του στους ενδιαφερόμενους.

Παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τη σχέση μεταξύ μιας οργάνωσης, των ενδιαφερομένων και της κοινωνίας, σχετικά με την αναγνώριση των βασικών θεμάτων και των θεμάτων κοινωνικής ευθύνης και της σφαίρας επιρροής ενός οργανισμού.

Κατηγορία 6: Καθοδήγηση σχετικά με τα βασικά θέματα κοινωνικής ευθύνης

Εξηγεί τα βασικά θέματα και τα συναφή ζητήματα σχετικά με την κοινωνική ευθύνη. Για κάθε βασικό θέμα, παρέχονται πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής του, τη σχέση του με την κοινωνική ευθύνη, τις συναφείς αρχές και σκέψεις και τις σχετικές ενέργειες και προσδοκίες.

Κατηγορία 7: Οδηγίες για την ενσωμάτωση της κοινωνικής ευθύνης σε έναν οργανισμό

Παρέχει οδηγίες για την εφαρμογή της κοινωνικής ευθύνης σε έναν οργανισμό. Αυτό περιλαμβάνει καθοδήγηση σχετικά με:

- την κατανόηση της κοινωνικής ευθύνης ενός οργανισμού,
- την ενσωμάτωση της κοινωνικής ευθύνης σε έναν οργανισμό,
- την επικοινωνία που σχετίζεται με την κοινωνική ευθύνη,
- τη βελτίωση της αξιοπιστίας ενός οργανισμού όσον αφορά την κοινωνική ευθύνη,
- την ανασκόπηση της προόδου και
- τη βελτίωση των επιδόσεων και την αξιολόγηση των εθελοντικών πρωτοβουλιών για κοινωνική ευθύνη.

Εν κατακλείδι, το ISO 26000 μπορεί να θεωρηθεί ως ένα σημαντικό και βασικό εργαλείο για τη βέλτιστη συνολική διαχείριση (ή διαμόρφωση) της Στρατηγικής Βιωσιμότητας μιας επιχείρησης, αφού την καθοδηγεί στο πώς να αξιολογεί και να βελτιώνει συνεχώς το σύνολο των δράσεων της και των επιπτώσεων τους (σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο) και να ενημερώνει σχετικά τα ενδιαφερόμενα μέρη της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 Εταιρική κοινωνική ευθύνη έννοια και περιεχόμενο

Η εταιρική κοινωνική ευθύνη σαν όρος εμφανίζεται στην βιβλιογραφία το 1962 από τον Milton Friedman ο οποίος θα γράψει ότι «Η μόνη κοινωνική ευθύνη μιας επιχείρησης είναι η δημιουργία κέρδους προς όφελος των ενδιαφερομένων μερών και των ιδιοκτητών της».

Το 1995, στην παγκόσμια σύνοδο κορυφής που πραγματοποιήθηκε στο Γιοχάνεσμπουργκ δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του όρου ύστερα από μία προσπάθεια δημιουργίας ενός σχεδίου δράσης που αφορούσε την επίδραση της παγκοσμιοποίησης στην κοινωνία και το περιβάλλον. Έπειτα, ο όρος εμφανίζεται στην συνθήκη της Λισσαβόνας όπου οι επιχειρηματίες καλούνται να διαμορφώσουν ένα πρόγραμμα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης αναφορικά με την δημιουργία ίσων ευκαιριών, την κοινωνική ενσωμάτωση όλων των κοινωνικών ομάδων και την δια βίου εκπαίδευση όλων των εργαζομένων. Στη βιβλιογραφία η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, ορίζεται από διάφορους φορείς με την ίδια έννοια, δηλαδή, μέριμνα για την κοινωνία και το περιβάλλον.

Η ιδέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης έχει σχέση με τον τρόπο που μια εταιρία εφαρμόζει την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης, η οποία στηρίζεται σε τέσσερις πυλώνες:

- τον οικονομικό,
- τον κοινωνικό
- τον πολιτικό
- τον περιβαλλοντικό.

Ουσιαστικά, η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη ως έννοια υποδηλώνει ότι μια εταιρία ενδιαφέρεται όχι μόνο με την ανάπτυξη και την αποδοτικότητα της, αλλά και με τον περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντίκτυπό της. Επίσης δίνει έμφαση στους εκφραζόμενους προβληματισμούς των ενδιαφερόμενων μερών της, που

περιλαμβάνουν τους εργαζομένους, μετόχους, πελάτες, προμηθευτές και γενικότερα της κοινωνίας.

Σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *«Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η έννοια σύμφωνα με την οποία οι επιχειρήσεις ενσωματώνουν σε εθελοντική βάση κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς προβληματισμούς στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στις επαφές τους με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη»* (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Πράσινη Βίβλος, 2001 - (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2001)

Το Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναφέρει και περικλείει την διάσταση της έννοιας στο ότι αυτή αποτελεί επένδυση στην αξιοπιστία και στην εμπιστοσύνη, επένδυση στη διαφάνεια και τον διάλογο, συνάρτηση αξιών και επιχειρηματικής στρατηγικής, προστιθέμενη αξία και μακροπρόθεσμη πρακτική και δεν αποτελεί πρακτική συμμόρφωσης με την νομοθεσία, φιλανθρωπία, χορηγίες και Δημόσιες σχέσεις.

Το Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη δίνει τον ακόλουθο ορισμό: *«Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η οικειοθελής δέσμευση των επιχειρήσεων για ένταξη στις επιχειρηματικές τους πρακτικές κοινωνικών και περιβαλλοντικών δράσεων, που είναι πέρα από όσα επιβάλλονται από τη νομοθεσία και έχουν σχέση με όλους όσους άμεσα ή έμμεσα επηρεάζονται από τις δραστηριότητές τους».* (Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ)

Η Ευρωπαϊκή ένωση θέλοντας να δώσει έμφαση στην Εταιρική κοινωνική ευθύνη δημιούργησε την πράσινη βίβλο η οποία επί της ουσίας, αποτελεί το Ευρωπαϊκό πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Η πράσινη βίβλος αναφέρεται σε θέματα που σχετίζονται με νέες ανησυχίες και προσδοκίες των πολιτών, των καταναλωτών, των δημοσίων αρχών και των επενδυτών στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης και της βιομηχανικής αλλαγής σε μεγάλη κλίμακα, τα κοινωνικά κριτήρια που επηρεάζουν επενδυτικές αποφάσεις, η ανησυχία για τις ζημιές που προκαλεί η οικονομική δραστηριότητα στο περιβάλλον, η διαφάνεια στις επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Το World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) – ένας συνασπισμός 175 επιχειρήσεων, τις οποίες ενώνει η κοινή δέσμευση προς τη βιώσιμη

ανάπτυξη μέσω τριών πυλώνων, της οικονομικής μεγέθυνσης, της οικολογικής ισορροπίας και της κοινωνικής προόδου- ορίζει ως ΕΚΕ τη συνεχή δέσμευση από την πλευρά της επιχείρησης να συμπεριφέρεται ηθικά και να συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη, καθώς και στην παράλληλη βελτίωση της ποιότητας ζωής των εργαζομένων και των οικογενειών τους, της τοπικής κοινότητας και του κοινωνικού συνόλου σε γενικό επίπεδο. (<https://www.wbcsd.org/>, 2020)

Πλέον, η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αποτελεί καίριο θέμα των Κυβερνήσεων των κρατών μελών της ΕΕ. Η εταιρική κοινωνική ευθύνη είναι σημαντική διότι αντικατοπτρίζει τις θεμελιώδεις αξίες της κοινωνίας στην οποία επιθυμούμε να ζούμε. Έχει σημασία για τις επιχειρήσεις, μεγάλες ή μικρές, οι οποίες με δέσμευση όλων των ενδιαφερόμενων μερών μπορούν να βελτιώσουν τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιδόσεις τους τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.

Είναι επίσης σημαντική, για όσους εργάζονται σε εταιρείες αλλά και για τις ίδιες, διότι μπορεί να δημιουργηθεί ένα εργασιακό περιβάλλον βασισμένο στον ορθολογισμό και σε ένα συστήματα αξιολόγησης που να παρέχει κίνητρα και ανταμοιβές για την αύξηση της αποδοτικότητας.

Επιπλέον, έχει αντίκτυπο για τους καταναλωτές, που δίνουν όλο και μεγαλύτερη προσοχή στα κοινωνικά και περιβαλλοντικά διαπιστευτήρια των προϊόντων και των υπηρεσιών που αγοράζουν.

Έχει σημασία για τις τοπικές κοινότητες στις οποίες λειτουργούν οι εταιρείες, να γνωρίζουν ότι μοιράζονται τις ίδιες αξίες και ανησυχίες με αυτές. Είναι επίσης σημαντική για τους επενδυτές που πιστεύουν ότι πρέπει να ενθαρρυνθεί η υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά. Έχει σημασία και για τις προσδοκίες των ανθρώπων η συμπεριφορά των εταιριών να είναι σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές και διεθνείς αξίες και αρχές. Έχει σημασία η διατήρηση ενός κόσμου που θα σέβεται τους ανθρώπους και τη φύση.

Η τάση υιοθέτησης της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης από τις επιχειρήσεις, καθώς και ο υποστηρικτικός ρόλος των δημόσιων αρχών απέναντι στην εταιρική κοινωνική

ευθύνη, έχουν αποκτήσει μεγάλη σημασία τα τελευταία 20 χρόνια στα πλαίσια της συμβολή της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το κράτος δικαίου, καθώς και τη βιώσιμη λειτουργία της δημοκρατίας και της οικονομίας της αγοράς, σε τοπική, εθνική, ευρωπαϊκή ή παγκόσμια κλίμακα.

Για το σκοπό αυτό, επιχειρήσεις στην Ευρώπη διέρχονται, σε ένα στάδιο αναζήτησης, μάθησης και καινοτομίας που αφορά τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση, το διάλογο των μετόχων και την ανάπτυξη των προϊόντων, καθιστώντας έτσι την εταιρική ευθύνη αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής επιχειρηματικής πρακτικής τους και της ανταγωνιστικότητας.

Τέλος, η ΕΕ δημιούργησε τον «χάρτη Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Ευρώπης», ο οποίος περιλαμβάνει 545 καλές πρακτικές που εφαρμόζουν ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και 140 πρωτοβουλίες που υλοποιούν τα Εθνικά Δίκτυα, όπως και άλλα εταιρικά Δίκτυα, με τις οποίες επιδιώκεται η διαφάνεια και η επικοινωνία, η προάσπιση των καινοτομιών και η επιχειρηματικότητα, οι ίσες ευκαιρίες και η διαφορετικότητα, η ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων των εργαζομένων (Βρυξέλλες 22 Ιουνίου του 2006).

4.2. Κοινωνικά Υπεύθυνη διαχείριση των διαδικασιών LOGISTICS

Τα θέματα που σχετίζονται με την εταιρική κοινωνική ευθύνη στον κλάδο των εφοδιαστικών αλυσίδων και του logistics γίνονται όλο και σημαντικότερα με αποτέλεσμα την χρήση του όρου Logistics Social Responsibility (LSR). Σύμφωνα με τον όρο αυτό, ουσιαστικά καθορίζεται η κοινωνικά υπεύθυνη διαχείριση των διαδικασιών logistics και γενικότερα των εφοδιαστικών αλυσίδων (Ciliberti, F., Pontrandolfo, P., Scozzi, B, 2008)

Οι πρακτικές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, όπως τα green logistics και το περιβαλλοντικό management στο εσωτερικό μιας επιχείρησης, είναι ύψιστης σημασίας στα logistics και τις εφοδιαστικές αλυσίδες καθώς εμπλέκονται πολλές επιχειρήσεις από την προμήθεια των πρώτων υλών μέχρι τη διανομή του προϊόντος στον τελικό καταναλωτή (Miao Zhaowei, Cai Shun, Xu Di, 2012)

Οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των logistics οφείλουν να βελτιώνουν συνεχώς τις γνώσεις τους σχετικά με περιβαλλοντικά θέματα και να υιοθετούν μια πράσινη κουλτούρα προωθώντας την ανάπτυξη των πρακτικών green logistics. Έτσι, μια εταιρεία logistics, λαμβάνοντας υπόψη την κοινωνική ευθύνη για την προστασία του περιβάλλοντος, έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει την εταιρική της εικόνα (Xuezhong Chen, Linlinb Jiang, Chengboc Wang, 2011)

Με πιο κοινωνικά υπεύθυνες εφοδιαστικές αλυσίδες θα περιοριστούν τα προβλήματα τα οποία μπορεί να δημιουργούνται κατά την προμήθεια των πρώτων υλών, κατά την παραγωγική διαδικασία, από υπεργολάβους (3PL logistics), κατά το στάδιο μεταφοράς και διανομής στον τελικό καταναλωτή (Miao, Z.W., Wu, X.Y., Shen, H.C., Zhou, X, 2010)

Κατά τον Poist η κοινωνικά υπεύθυνη διαχείριση των διαδικασιών logistics περιλαμβάνει την εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων, την υγεία και την ασφάλεια στον εργασιακό χώρο, τις δραστηριότητες για φιλανθρωπικούς σκοπούς, την βελτίωση των συνθηκών στην εργασία, την ευαισθητοποίηση σε κοινωνικά θέματα όπως δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων.

Οι Carter και Jennings ανέπτυξαν ένα πλαίσιο για την κοινωνικά υπεύθυνη διαχείριση των διαδικασιών logistics που περιλαμβάνει θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, ηθικής της επιχείρησης, εργασιακών συνθηκών και ασφάλειας, προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και βελτίωσης των κοινωνικών συνθηκών. Όλες οι μελέτες που διεξάχθηκαν ώστε να προσδιοριστεί το περιεχόμενο της κοινωνικά υπεύθυνης διαχείρισης των διαδικασιών logistics συμπεραίνουν ότι η διαχείριση των πράσινων εφοδιαστικών αλυσίδων και των green logistics αποτελούν μια υποκατηγορία της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον χώρο των logistics (Murphy, P. R., & Poist, R. F., 2003)

Είναι επίσης σημαντικό να αναφερθεί, ότι η εταιρική κουλτούρα και ο τρόπος με τον οποίο μια εταιρεία διοικείται επηρεάζεται από την χώρα στην οποία δραστηριοποιείται.

4.3 Διεθνής Μελέτες και Έρευνες Διαχείρισης των Green Logistics, ως στοιχείο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης των επιχειρήσεων

Οι Gonzalez-Benito, σε έρευνα που πραγματοποίησαν το 2006, σε 186 μεσαίες και μεγάλες ισπανικές επιχειρήσεις της χημικής βιομηχανίας, της υφαντουργίας, της επιπλοποιίας και της βιομηχανίας ηλεκτρικών ειδών, σημείωσαν δύο παράγοντες για να εξηγήσουν την εφαρμογή περιβαλλοντικά φιλικών πρακτικών στις διαδικασίες logistics. Αυτοί οι παράγοντες ήταν οι κυβερνητικές πιέσεις, μέσω των νομοθετικών πλαισίων και οι μη κυβερνητικές πιέσεις που προέρχονται από περιβαλλοντικές οργανώσεις ή από το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, το οποίο πλέον επιδιώκει να καταναλώνει προϊόντα πιο φιλικά προς το περιβάλλον. (Gonzalez-Benito, J, 2006)

Σε άλλη έρευνα που διεξήχθη στο Ηνωμένο Βασίλειο από τον Hall και διήρκεσε 4 έτη, στον τομέα των σουπερμάρκετ και στους προμηθευτές αυτών, ο ερευνητής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο λόγος που οι επιχειρήσεις επενδύουν σε περιβαλλοντικά φιλικές πρακτικές στην εφοδιαστική τους αλυσίδα, είναι γιατί οι προμηθευτές που εφαρμόζουν σε μικρό βαθμό περιβαλλοντικές πρακτικές, τις εκθέτουν σε μεγάλο περιβαλλοντικό ρίσκο (Hall, J, 2006).

Σε άλλη μελέτη, που πραγματοποιήθηκε το 2005 από τον Bansal (Bansal, P., 2005), σε εταιρείες πετρελαίου και αερίου στον Καναδά, βγήκε το συμπέρασμα ότι η βιώσιμη εταιρική ανάπτυξη επηρεάζεται από θεσμικούς παράγοντες ενώ οι Rao και Holt το ίδιο έτος εξέτασαν στις εφοδιαστικές αλυσίδες των περιοχών της Νοτιοανατολικής Ασίας πράσινες πρακτικές και οδηγήθηκαν στο συμπέρασμα ότι η απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και η βελτίωση της οικονομικής απόδοσης είναι αποτελέσματα της μετατροπής όλων των μερών μιας εφοδιαστικής αλυσίδας σε περιβάλλοντα φιλικά, γεγονός που οδηγεί σε μια ολοκληρωμένη πράσινη εφοδιαστική αλυσίδα (Rao, P., Holt, D, 2005).

Το 2007, ο Zhu, ερεύνησε και σύλλεξε δεδομένα από τέσσερις κλάδους της κινέζικης βιομηχανίας και οδηγήθηκε στο συμπέρασμα ότι ανάλογα με τον τύπο της εκάστοτε

βιομηχανίας, η εφαρμογή και τα αποτελέσματα της πράσινης εφοδιαστικής αλυσίδας διαφέρει. (Zhu, Q., Sarkis J., Lai K., 2007)

4.4 Παράγοντες που επιτυγχάνουν την σύνδεση των Green Logistics με την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη των επιχειρήσεων

Σύμφωνα με την βιβλιογραφία καθώς και όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι παράγοντες που βοηθούν την ενσωμάτωση των πράσινων πρακτικών στην εταιρική κοινωνική ευθύνη των εταιρειών logistics, είναι η ηθική κάθε επιχείρησης, η πίεση από προμηθευτές, πελάτες ή ανταγωνιστές, η νομοθεσία και η κουλτούρα γενικότερα (Miao Zhaowei, Cai Shun, Xu Di, 2012)

Η κουλτούρα είναι ένα σύστημα λειτουργίας που καθοδηγεί τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι δρουν, νιώθουν, σκέφτονται μέσα σε μια επιχείρηση (Chang and Lin, 2007). Οι επιχειρήσεις εκπροσωπούνται από ανθρώπους, συνεπώς η κουλτούρα που υιοθετούν παίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των αντιλήψεων και συμπεριφορών για περιβαλλοντικά θέματα στην Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη κάθε οργανισμού (Quazi, A.M, 2003)

Παράλληλα, σύμφωνα με έρευνες, η ηγεσία παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή πράσινων πρακτικών στην εταιρική κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων logistics (Carter and Jennings, 2002). Τα στελέχη που βρίσκονται στην κορυφή της ιεραρχίας μιας επιχείρησης ή ενός οργανισμού, αποτελούν σύμβολο της εταιρικής κουλτούρας αλλά ταυτόχρονα και οδηγό για την υιοθέτηση και εφαρμογή πράσινων προγραμμάτων, τεχνολογιών και γενικότερα δραστηριοτήτων στα πλαίσια της προστασίας του περιβάλλοντος που διέπουν την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη. Άλλη αιτία ώστε να εφαρμόσουν οι επιχειρήσεις πρακτικές κοινωνικά υπεύθυνες αποτελεί η ανταλλαγή απόψεων για περιβαλλοντικά θέματα, μεταξύ των βαθμίδων μέσα σε μια επιχείρηση, κάτι που αναδεικνύει την εταιρική κουλτούρα (Amaeshi, K., Osuji, O. & Nnodim, P., 2008).

Κατά τους Jennings και Carter, υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της κουλτούρας που μπορεί να εμπνεύσει ένα άτομο να ευαισθητοποιηθεί σε θέματα προστασίας του

περιβάλλοντος και της κοινωνικά υπεύθυνης διαχείρισης των διαδικασιών green logistics.

Η ηθική κάθε επιχείρησης παίζει καθοριστικό παράγοντα που κρίνει αν μια επιχείρηση είναι κοινωνικά υπεύθυνη. Ειδικά στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των logistics, η ηθική σε θέματα σχετικά με τις περιβαλλοντικά φιλικές μεταφορές και την αποθήκευση, παίζει ρόλο στην ενίσχυση της υιοθέτησης πράσινων πρακτικών στην εταιρική κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων και οργανισμών (Carter R Craig., Jennings M. Marianne, 2002)

Ταυτόχρονα, οι επιχειρήσεις logistics για να επιβιώσουν σε ένα σύγχρονο και συνάμα ανταγωνιστικό περιβάλλον καλούνται να συμμορφώνονται με βάση τους κανονισμούς που έχουν θεσμοθετηθεί διεθνώς για την προστασία του περιβάλλοντος. Επιπλέον, έχουν ψηφιστεί νόμοι για την εκπομπή αερίων ρύπων κατά τη διάρκεια των μεταφορών, που επηρεάζουν την εφαρμογή πράσινων πρακτικών στη διαχείριση των κοινωνικά υπεύθυνων διαδικασιών logistics (Zhu, Q., Sarkis J., Lai K., 2007)

Οι ανταγωνιστές, οι προμηθευτές αλλά και οι καταναλωτές μιας επιχείρησης ενισχύουν την σχέση της Εταιρική Κοινωνική της Ευθύνη με την πράσινη εφοδιαστική αλυσίδα καθώς απαιτούν την πιστοποίηση της επιχείρησης με περιβαλλοντικά πρότυπα και ταυτόχρονα την συμμόρφωσή της με τη νομοθεσία που προστατεύει το περιβάλλον.

Άλλωστε, η κουλτούρα και ηθική είναι δύο παράγοντες που επηρεάζουν την υιοθέτηση πράσινων πρακτικών στην εταιρική κοινωνική ευθύνη των εταιρειών logistics, συγκριτικά με τους υπόλοιπους. Αυτό το στοιχείο είναι πολύ σημαντικό, κατά τη διάρκεια της προσπάθειας ενσωμάτωσης πρακτικών green logistics στην εταιρική κοινωνική ευθύνη μιας επιχείρησης που δραστηριοποιείται στον κλάδο των logistics.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 Παρουσίαση πολιτικών ΕΚΕ και Green Logistics από ελληνικές εταιρείες

5.1.1 Synergy A.E

Παρουσίαση της Εταιρείας

Η Synergy A.E. είναι μια οικογενειακή επιχείρηση που ιδρύθηκε το 2004. Δραστηριοποιείται στην Ελλάδα στον κλάδο της εφοδιαστικής αλυσίδας και των logistics, παρέχοντας σύγχρονες υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, προσαρμοσμένο στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των επιχειρήσεων - πελατών της. Το εύρος υπηρεσιών που προσφέρει περιλαμβάνει Αποθήκευση, Διανομή εμπορευμάτων Τρίτων.

Στόχος της Διοίκησης αποτελεί η μακροχρόνια ανάπτυξη, με σεβασμό στους Εργαζόμενους, το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τους Πελάτες. Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αποτελεί παγιωμένη πρακτική της εταιρείας. Εφαρμόζοντας ένα πλάνο Υπεύθυνης Επιχειρηματικότητας, υλοποιώντας δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

Το όραμά της εταιρείας είναι να αναγνωριστεί ως η πλέον πελατοκεντρική Εταιρεία Εφοδιαστικής Αλυσίδας, για το λόγο αυτό παρέχει εξατομικευμένες υπηρεσίες εξυπηρέτησης πελατών, αναβαθμίζοντας την ποιότητα των υπηρεσιών προς όφελος των επιχειρήσεων κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες καλύπτουν κλάδους όπως των Τροφίμων, της Εστίασης, των Χημικών και Βιομηχανικών υλικών, των Φαρμάκων, των Καλλυντικών και της Ναυτιλίας.

Η αποστολή της εταιρείας είναι να βοηθήσει τους πελάτες της να πετύχουν με την εξαιρετική ποιότητα, την τεχνογνωσία και τη δημιουργία αξίας, παρέχοντας τους καλύτερες υπηρεσίες και λύσεις που ικανοποιούν πλήρως τις ανάγκες και υπερβαίνουν τις προσδοκίες τους τα πλαίσια της Εφοδιαστικής Αλυσίδας.

Συγκεκριμένα, η εταιρεία παρέχει υπηρεσίες Logistics για το σύνολο της εφοδιαστικής αλυσίδας μέσω 5 Κέντρων Διανομής συνολικής στεγασμένης επιφάνειας 60.000 τ.μ. στην Αττική καθώς και 7 περιφερειακά hubs στην υπόλοιπη Ελλάδα. Η διανομή καλύπτεται μέσω ιδιόκτητων και συνεργαζόμενων φορτηγών οχημάτων

Παρουσίαση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Synergy A.E.

Για την εταιρεία Synergy, η Βιώσιμη Ανάπτυξη βρίσκεται στο επίκεντρο της δραστηριότητάς της. Η αειφόρος ανάπτυξη αποτελεί μονόδρομο και αντικατοπτρίζει τόσο τις αρχές μας, όσο και τις επιχειρηματικές μας δράσεις.

Η προστασία του περιβάλλοντος και γενικότερα η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη πραγματοποιούνται μέσα από ‘Sustainable Synergy Stories’, οι οποίες αναπτύσσονται μέσα από ξεχωριστές ιστορίες δράσεων, στο πλαίσιο της πραγμάτωσης ενός ολοκληρωμένου πλάνου εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Προκειμένου λοιπόν η εταιρεία να διαχειρίζεται αποτελεσματικά και με συνέπεια τα βασικά θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, δημιούργησε τη δική της ομάδα που την απαρτίζουν στελέχη της επιχείρησης, εκπρόσωποι των Διευθύνσεων και των λειτουργιών της. Ταυτόχρονα, η διαμόρφωση του πλάνου των δράσεων Εταιρικής Υπευθυνότητας και η σύνταξη του απολογισμού, υλοποιήθηκε σε συνεργασία και με την υποστήριξη εξωτερικής εταιρίας παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Η εταιρεία, στο πλαίσιο λειτουργίας της έχει υιοθετήσει αναγνωρισμένα διεθνή πρότυπα ποιότητας και πρακτικές ώστε να διασφαλίσει πως παρέχει υψηλής ποιότητας υπηρεσίες στους πελάτες της.

Συγκεκριμένα διαθέτει πιστοποίηση ISO 9001: 2015, δηλαδή σύστημα διαχείρισης ποιότητας για τη διαχείριση συστημάτων εφοδιαστικής αλυσίδας για λογαριασμό τρίτων, ISO 14001: 2015, το οποίο αναφέρεται στο σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης συστημάτων εφοδιαστικής αλυσίδας για λογαριασμό τρίτων, OHSAS 18001: 2007, που αποτελεί σύστημα διαχείρισης υγείας και ασφάλειας στην εργασία,

ISO 22000: 2005, δηλαδή σύστημα διαχείρισης για την ασφάλεια των τροφίμων, για την αποθήκευση και διακίνηση συσκευασμένων τροφίμων σε συνθήκες περιβάλλοντος και ΥΑ 1348, στα πλαίσια της εφαρμογής αρχών και κατευθυντήριων γραμμών για την ορθή πρακτική διανομής ιατροτεχνολογικών προϊόντων.

Ανθρώπινο Δυναμικό

Η Βιώσιμη Ανάπτυξη της εταιρείας, η φήμη της και η παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας στους πελάτες, αναγνωρίζει ότι οφείλονται κυρίως στην επίδοση και στην αφοσίωση των εργαζομένων. Για το λόγο αυτό, η εταιρεία υποστηρίζει διαρκώς τους εργαζομένους της προσφέροντας δυνατότητες συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης, διατηρώντας ένα αξιοκρατικό εργασιακό περιβάλλον και αναπτύσσοντας αίσθημα εμπιστοσύνης μεταξύ διοίκησης και εργαζομένων.

Η εταιρεία φροντίζει να προσελκύει αξιόλογα στελέχη και εργαζομένους με επαγγελματικές δεξιότητες και εξειδίκευση στον χώρο της εφοδιαστικής αλυσίδας, αλλά παράλληλα και με κοινωνικές δεξιότητες οι οποίες ευθυγραμμίζονται με την κουλτούρα της επιχείρησης για σεβασμό, συνέπεια, ποιότητα και εξέλιξη. Η εταιρεία σέβεται τις ανάγκες των υπαλλήλων, δημιουργεί κλίμα καλής συνεργασίας αναγνωρίζοντας την καλή απόδοση μέσω της επιβράβευσης. Επίσης, επενδύει στους εργαζομένους στα πλαίσια της εκπαίδευσής και της τεχνικής τους κατάρτισης στον χώρο της Εφοδιαστικής Αλυσίδας.

Για την κάλυψη των αναγκών της σε ανθρώπινο δυναμικό η εταιρεία στο τέλος του 2018 είχε 84 εργαζόμενους εκ των οποίων 43 ήταν εργαζόμενοι γραφείου και 41 απασχολούνταν στους αποθηκευτικούς χώρους.

Η εταιρεία σέβεται τις ανάγκες και τους ανθρώπους, θέτοντας ως στόχο τα μηδενικά εργατικά ατυχήματα σε όλους τους χώρους των εγκαταστάσεών της, εξασφαλίζοντας την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία για τους εργαζόμενους σε αποθηκευτικούς και εξωτερικούς χώρους καθώς και στα γραφεία.

Ταυτόχρονα, δημιουργεί κλίμα συνεργασίας στο χώρο εργασίας, αναγνωρίζοντας την καλή απόδοση, υιοθετώντας πρότυπα διαχείρισης των παραπόνων τους και δίνοντας τη δυνατότητα στους εργαζόμενους να βρίσκονται σε συνεχή επικοινωνία με τα στελέχη.

Τέλος, η εταιρεία επενδύει στη συνεχή εκπαίδευση των εργαζομένων, οι οποίοι προέρχονται από όλες τις βαθμίδες εργασίας. Οι ανταγωνιστικές αμοιβές και οι πρόσθετες παροχές, που προσφέρει δημιουργούν ένα ελκυστικό περιβάλλον εργασίας για τους εργαζόμενους.

Η Εταιρία πραγματοποιεί σημαντικές προσπάθειες για την αύξηση των γυναικών στις θέσεις εργασίας. Η ηλικιακή κατανομή των εργαζομένων δείχνει πως η πλειοψηφία των εργαζομένων είναι μεταξύ 30 και 50 ετών (60%). Στόχος της εταιρείας αποτελεί η δημιουργία ενός λειτουργικού μίγματος στελεχιακού δυναμικού που περιλαμβάνει νέους εργαζομένους καθώς και στελέχη με σημαντική εμπειρία στο χώρο της εφοδιαστικής και για αυτό το λόγο υποστηρίζει εργαζόμενους με ηλικία άνω των 50 ετών.

Ταυτόχρονα, προσπαθεί να ενισχύει την τοπική κοινωνία που την φιλοξενεί και λαμβάνει υπόψη το κριτήριο του τόπου κατοικίας των υποψηφίων. Ειδικότερα για το 2018 το 37% των εργαζομένων της, προήλθε από την τοπική κοινωνία.

Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία

Η διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων στις εγκαταστάσεις της εταιρείας αποτελεί προτεραιότητά της. Ειδικότερα, επιδιώκει τα κάτωθι:

- Προστασία των εργαζομένων
- Προστασία επισκεπτών και ενδιαφερόμενων μερών
- Πρόληψη ατυχημάτων
- Προώθηση κουλτούρας με επίκεντρο τον άνθρωπο
- Μηδενισμός εργατικών ατυχημάτων

Βασικό μέλημά της εταιρείας είναι οι εργαζόμενοι να αισθάνονται ασφαλείς, να πραγματοποιούν το έργο που τους έχει ανατεθεί χωρίς να εμπλέκονται σε καταστάσεις

που ενέχουν κίνδυνο και επομένως να επιστρέφουν καθημερινά στις οικογένειές τους υγιείς. Για το λόγο αυτό, πραγματοποιεί ένα σύνολο από δράσεις και εκπαιδεύσεις που εστιάζουν στη διασφάλιση ενός προστατευμένου εργασιακού περιβάλλοντος.

Για την εξασφάλιση της υγείας και ασφάλειας του ανθρώπινου δυναμικού, πραγματοποιεί προληπτικές ενέργειες και δράσεις περιορίζοντας τις πιθανότητες εμφάνισης εργατικών ατυχημάτων και ασθενειών στο χώρο της επιχείρησης. Κατά τη διαδικασία της πρόσληψης εργαζομένων, πραγματοποιεί πρόγραμμα εκπαίδευσης σε ατομικό επίπεδο σε θέματα υγείας και ασφάλειας, χρήσης των Μέσων Ατομικής Προστασίας καθώς και εκμάθηση της διαδικασίας κίνησης στο χώρο των αποθηκών και στον περιβάλλοντα χώρο των εγκαταστάσεων.

Η εκπαίδευση των εργαζομένων στις οδηγίες εργασίας αφορούν στην:

- προστασία από το ηλεκτρικό ρεύμα καθώς και παροχή κατευθύνσεων (οδηγιών) σε περίπτωση ηλεκτροπληξίας
- ασφαλή εργασία στην αποθήκη
- θερμική καταπόνηση
- αντιμετώπιση σεισμών και πυρκαγιάς
- ασφαλή εργασία στα γραφεία

Εκπαίδευση και Ανάπτυξη Εργαζομένων

Η κατάρτιση και η συνεχής εκπαίδευση των εργαζομένων και των στελεχών, αποτελούν κύριους παράγοντες βιωσιμότητας και συνεχούς ανάπτυξης της επιχείρησης. Παράλληλα, η συστηματική εκπαίδευση των ανθρώπων συντελεί στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των γνώσεων των εργαζόμενων, συμβάλλοντας στη βελτίωση της απόδοσής τους στην εργασία καθώς και στην προσωπική τους αυτοπραγμάτωση. Εκπονείται ετήσιο πλάνο εκπαίδευσης, που απευθύνεται στο σύνολο των εργαζομένων και περιλαμβάνει σεμινάρια από εξωτερικούς εκπαιδευτικούς φορείς, καθώς επίσης εσωτερικές εκπαιδεύσεις από στελέχη με σημαντική εμπειρία σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο και από εξωτερικούς φορείς (εταιρίες συμβούλων, εταιρίες παροχής εκπαιδευτικών προγραμμάτων, μαθημάτων e-learning, σεμιναρίων, κτλ).

Προγράμματα ΟΑΕΔ για ανέργους

Η εταιρεία, συμμετείχε στο «Πρόγραμμα κατάρτισης ανέργων 29-64 ετών σε κλάδους αιχμής» του ΟΑΕΔ, με σκοπό την παροχή σε άνεργους 29-64 ετών, υπηρεσιών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης στον τομέα παροχής υπηρεσιών logistics, συμβουλευτικής υποστήριξης και πιστοποίησης των γνώσεων και δεξιοτήτων που θα αποκτηθούν στο πλαίσιο της δράσης. Ειδικότερα, υπήρχαν 13 συμμετέχοντες από τους οποίους η εταιρεία πραγματοποίησε μια πρόσληψη για το 2018. (SYNERGY SA, 2018)

Προγράμματα καθοδήγησης ταλαντούχων εργαζομένων

Ακόμα, η εταιρεία οργανώνει προγράμματα καθοδήγησης που αφορούν στην εκπαίδευση ταλαντούχων εργαζομένων από μέλη της ηγετικής ομάδας της εταιρείας, όπως διευθυντές, προϊστάμενους, επικεφαλής των λειτουργιών καθώς και άλλα στελέχη σε χαμηλότερα επίπεδα. Με αυτό τον τρόπο, η επιχείρηση παρέχει πρόσθετες ευκαιρίες ανάπτυξης στους εργαζομένους της, ενώ παράλληλα δημιουργεί ικανά στελέχη για να καλύψει θέσεις ευθύνης σε μελλοντική βάση. Για το έτος 2019, πραγματοποιήθηκαν τα προγράμματα αυτά με διάρκεια 4 μηνών όπου τα μέλη της ομάδας διοίκησης σε ρόλο coach εκπαίδευσαν 16 στελέχη για την επίτευξη της περαιτέρω εξέλιξής τους.

Προγράμματα εκπαίδευσης εργαζομένων

Οι εργαζόμενοι της εταιρείας για το 2019 παρακολούθησαν 1.048 ώρες εκπαιδευτικών προγραμμάτων, που αναλογούν σε 14 ώρες ανά εργαζόμενο. Αναλυτικότερα, μέσα στο 2019 πραγματοποιήθηκαν 75 εκπαιδευτικά προγράμματα, όπου συμμετείχε το 88% των εργαζομένων καλύπτοντας εκπαιδευτικές ενότητες που αφορούν τόσο στην εργασία σε εξωτερικούς και αποθηκευτικούς χώρους όσο και σε εργαζόμενους γραφείου. Παράλληλα 10 εργαζόμενοι συμμετείχαν στις εξετάσεις πιστοποίησης εργοδηγών αποθήκης.

Πρακτική άσκηση

Η εταιρεία δίνει την ευκαιρία σε σπουδαστές εκπαιδευτικών ιδρυμάτων να απασχοληθούν σε ένα άρτιο και καλά δομημένο εργασιακό περιβάλλον. Η πρακτική άσκηση συνήθως έχει διάρκεια 6 μηνών και μετά το πέρας της, οι σπουδαστές συνήθως προσλαμβάνονται σε μόνιμη θέση εργασίας στην εταιρεία.

Ίσες Ευκαιρίες Εργαζομένων - Αμοιβές και Παροχές

Η εταιρεία, προσπαθεί να διασφαλίσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα ανθρώπινα δικαιώματα στο χώρο εργασίας μεριμνώντας ώστε όλοι οι εργαζόμενοι να αντιμετωπίζονται με σεβασμό και αξιοπρέπεια. Προσφέρει κατάλληλες συνθήκες εργασίας, ώστε οι εργαζόμενοι να είναι ασφαλείς και ικανοποιημένοι στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

Στο πλαίσιο αυτό, η εταιρεία έχει δημιουργήσει μια τράπεζα αίματος, στοχεύοντας στη διευκόλυνση και βοήθεια των εργαζομένων αλλά και των συγγενικών τους προσώπων σε περίπτωση ανάγκης.

Επιπλέον, η εταιρεία εκδίδει τριμηνιαίο Newsletter το οποίο αποστέλλεται τόσο στους εργαζόμενους όσο και σε στελέχη των εταιριών που συνεργάζεται, ώστε να περιορίσει την κατανάλωση χαρτιού. Μέσω των newsletters, οι άνθρωποι λαμβάνουν ενημέρωση για θέματα που αφορούν στην εταιρεία στην οποία εργάζονται καθώς επίσης και για τις δράσεις που υλοποιούνται σε συλλογικό επίπεδο. (SYNERGY SA, 2019)

Ακόμα, σε ετήσια βάση πραγματοποιείται αξιολόγηση του ανθρώπινου δυναμικού της εταιρείας. Στη διαδικασία της αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη οι ικανότητες, οι δεξιότητες και η απόδοση των εργαζομένων, καθώς επίσης η διάθεσή τους για συμμετοχή στους στόχους που θέτει η επιχείρηση. Στη συνέχεια, οι εργαζόμενοι λαμβάνουν ανατροφοδότηση και μπορούν με αυτό τον τρόπο να βελτιωθούν και να αναπτυχθούν εφόσον γνωρίζουν που υστερούν. Παράλληλα, έχει διαμορφωθεί ένα σύστημα επιβράβευσης εργαζομένων για όσους επιτυγχάνουν υψηλή επίδοση, προσφέροντας πρόσθετες οικονομικές απολαβές.

Τέλος, η εταιρεία παρέχει πρόγραμμα ομαδικής ιδιωτικής ασφάλισης για όλους τους εργαζομένους, καλύπτοντας φαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, έχοντας ως στόχο την ανάπτυξη καλού κλίματος υγείας και ασφάλειας μέσα και έξω από την εταιρεία.

Αγορά Πελάτες & Προμηθευτές

Η εταιρεία δεσμεύεται απέναντι στους πελάτες - αποθέτες της για την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας. Η ικανοποίηση των αναγκών των πελατών αλλά και η υπέρβαση των προσδοκιών τους, εξασφαλίζει την βιωσιμότητα στο μέλλον για την επιχείρηση και την ανάπτυξή της έναντι του ανταγωνισμού. Έχοντας ως γνώμονα την υπευθυνότητα προς την αγορά, προσπαθεί να προσαρμόζεται στις νέες προκλήσεις που προκύπτουν ώστε να εξυπηρετεί τους πελάτες στο μέγιστο βαθμό.

Η πελατοκεντρική πολιτική που ακολουθεί έχει ως στόχο να διατηρεί ευχαριστημένους τους πελάτες της και αυτό οδηγεί στην δημιουργία ισχυρών δεσμών συνεργασίας μαζί τους και σε μακροχρόνιες συνεργασίες με ένα εξαιρετικά υψηλό ποσοστό διατήρησης πελατών.

Προς την κατεύθυνση αυτή, τηρείται πλάνο μηνιαίας επικοινωνίας με όλους τους πελάτες, είτε μέσω φυσικών συναντήσεων, είτε μέσω τηλεδιασκέψεων. Μέσα από τις επικοινωνίες αυτές, παρακολουθείται η εξέλιξη του κάθε έργου, συζητούνται και αποφασίζονται λύσεις για τυχόν προβλήματα και ανταλλάσσονται πληροφορίες σχετικά με τις ανάγκες logistics του πελάτη για το προσεχές χρονικό διάστημα, έτσι ώστε να αναπροσαρμοστούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες, εφόσον απαιτείται.

Η επιχειρηματική αριστεία και η επίτευξη υψηλού βαθμού ικανοποίησης πελατών απαιτεί την υιοθέτηση και τη συστηματική παρακολούθηση Βασικών Δεικτών Απόδοσης (KPIs). Με τον τρόπο αυτό, καταγράφεται, ελέγχεται και αξιολογείται διαρκώς η απόδοσή. Ειδικότερα, ενδεικτικοί δείκτες απόδοσης που παρακολουθεί η εταιρεία περιλαμβάνουν: (SYNERGY SA, 2019)

- το συνολικό δείκτη απόδοσης έναντι των πελατών (Hit rate)
- την ορθότητα του αποθέματος
- την εκτέλεση πλήρους παραγγελίας χωρίς ελλείψεις
- την έγκαιρη παράδοση της παραγγελίας
- την ταχύτητα στην ανταπόκριση των παραπόνων των πελατών

Για την εταιρεία Synergy, ο υψηλός βαθμός ικανοποίησης των πελατών και η άμεση ανταπόκριση στις ανάγκες τους αποτελεί πάγια εταιρική πρακτική. Η συστηματική καταγραφή της επίδοσής επιβεβαιώνει ότι η εταιρεία κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση και οι προσπάθειες που καταβάλουν οι εργαζόμενοι είναι στοχευμένες και αποτελεσματικές.

Επίσης, η εταιρεία εφαρμόζει Κώδικα Επιχειρηματικής Συμπεριφοράς, ο οποίος θέτει τα βασικά πρότυπα επιχειρηματικής πρακτικής και συμπεριφοράς που η εταιρεία εφαρμόζει, ανταποκρινόμενη στις προσδοκίες και ανάγκες των πελατών της. Ο σκοπός του κώδικα είναι: (SYNERGY SA, 2019)

- ✓ η διασφάλιση σωστών σχέσεων μεταξύ πελατών και εταιρείας,
- ✓ η καθιέρωση διαδικασιών με διαφάνεια σε όλες τις φάσεις της επιχειρηματικής της δραστηριότητας,
- ✓ η προαγωγή και διασφάλιση των συμφερόντων του κοινωνικού συνόλου, με την καθιέρωση υψηλών προτύπων επαγγελματικής συμπεριφοράς, με σκοπό η επιχείρηση να αποτελεί πρότυπο ακεραιότητας, παρέχοντας ταυτόχρονα υψηλής ποιότητας υπηρεσίες,
- ✓ η εμπέδωση σχέσης εμπιστοσύνης με τους συναλλασσόμενους στους τομείς της δραστηριότητας της εταιρίας, με την εξάλειψη τυχόν παραγόντων που ενδέχεται να κλονίσουν τη σχέση αυτή.
- ✓ Η προώθηση και ανάπτυξη των σχέσεων της Εταιρίας με τους προμηθευτές, συνεργάτες και γενικά με το κοινωνικό σύνολο.

Η μακροχρόνια συνεργασία με τους πελάτες βασίζεται σε ισχυρούς δεσμούς εμπιστοσύνης και εμπιστευτικότητας. Στο πλαίσιο αυτό, η εταιρεία δημιούργησε

δικλείδες ασφαλείας που διαφυλάσσουν το απόρρητο των προσωπικών δεδομένων των πελατών. Η Εταιρία, στο πλαίσιο των συναλλαγών της και της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, τηρεί και επεξεργάζεται έγγραφα και ηλεκτρονικά αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και αντίστοιχα ενημερώνει όλα τα εμπλεκόμενα μέρη καθώς επίσης συνεργάτες και πελάτες για την τήρηση του αρχείου προσωπικών δεδομένων που διατηρεί.

Τα δεδομένα των πελατών που συλλέγει και χρησιμοποιεί, τα διαχειρίζονται οι εργαζόμενοι που έχουν πρόσβαση στη συγκεκριμένη πληροφόρηση. Επίσης, διαθέτει συγκεκριμένη εταιρική επαφή προς τους πελάτες και τους συνεργάτες της, για ερωτήσεις και ζητήματα σχετικά με τις πρακτικές απορρήτου που ακολουθεί.

Κοινωνία

Η προσφορά της εταιρείας προς την κοινωνία είναι καθώς επιδιώκει συνεχώς να πραγματοποιεί δράσεις γύρω από αυτή. Η συνεισφορά προς τις ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, οι οποίες χρειάζονται κοινωνική αρωγή, είναι το βασικό κίνητρο για τις ενέργειες εταιρικής κοινωνικής ευθύνης της εταιρείας. Σημαντικό επίσης είναι το γεγονός ότι οι εργαζόμενοι της επιχείρησης έχουν αγκαλιάσει τις δράσεις αυτές συμμετέχοντας εθελοντικά, διαθέτοντας τον ελεύθερο χρόνο τους και συχνά και με την συμμετοχή μελών των οικογενειών τους.

Η τοπική κοινωνία που δραστηριοποιείται δεν αποτελεί αναβαθμισμένη περιοχή και αποτελείται από κοινωνικά ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Η εταιρεία θεωρεί υποχρέωσή της να προσφέρουμε τη βοήθεια της στους ανθρώπους που τη χρειάζονται και για το λόγο αυτό συμμετέχει ενεργά με κάθε μέσο στην οικοδόμηση μιας κοινωνίας με υψηλότερο βιοτικό επίπεδο, μικρότερες κοινωνικές ανισότητες και λιγότερους συνανθρώπους μας που αντιμετωπίζουν προβλήματα επιβίωσης. (SYNERGY SA, 2019)

Προς την κατεύθυνση αυτή, το 2019 η εταιρεία στήριξε τη Μη Κυβερνητική Οργάνωση «Γιατροί χωρίς σύνορα» παρέχοντας χρηματική ενίσχυση για την κάλυψη 2.250 εμβολίων κατά της ιλαράς σε παιδιά. Επίσης, χορηγήθηκαν χρήματα για την

αγορά ιατρικών ΚΙΤ επείγουσας ανάγκης για 200 ασθενείς, 1.370 έτοιμα θεραπευτικά σκευάσματα για τον υποσιτισμό και 30 ΚΙΤ ασφαλούς τοκετού για γυναίκες.

Επιπλέον, η εταιρεία προσφέρει τρόφιμα σε άπορες οικογένειες της τοπικής κοινωνίας που έχουν ανάγκη. Στο πλαίσιο της δράσης «Η Γειτονιά μας» έχει τοποθετήσει ένα «καρότσι προσφοράς» σε κάθε εγκατάσταση, όπου κάθε εργαζόμενος μπορεί να τοποθετήσει τρόφιμα και είδη προσωπικής υγιεινής. Όταν συλλεχθεί μία ικανοποιητική ποσότητα, επικοινωνεί με τον Δήμο έτσι ώστε να τα προσφέρει τα αγαθά σε άπορες οικογένειες της τοπικής κοινωνίας.

Η εταιρεία, υποστήριξε τους πυρόπληκτους στο Μάτι Αττικής, παρέχοντας βοήθεια στους ανθρώπους που επλήγησαν από τη φωτιά στην περιοχή Μάτι Αττικής και υπέστησαν σοβαρές υλικές και ψυχολογικές ζημιές. Αναλυτικότερα, η εταιρεία προσέφερε ιατροφαρμακευτικό υλικό και παλέτες με πόσιμο νερό, ώστε να συνδράμει στη δύσκολη κατάσταση που βίωσαν οι άνθρωποι της περιοχής.

Επίσης, η Synergy παρέχει έμπρακτη υποστήριξη των ανθρώπων της Τρίτης Ηλικίας, παρέχοντας είδη προσωπικής υγιεινής και καθαρισμού στο Γηροκομείο Κυθήρων ενώ ταυτόχρονα στηρίζει παιδιά με ειδικές ανάγκες, διοργανώνοντας δράσεις και εκδηλώσεις με σκοπό τη συγκέντρωση χρημάτων.

Επιπλέον, οι εργαζόμενοι της Synergy συλλέγουν πλαστικά καπάκια, ενισχύοντας το θεσμό της ανακύκλωσης και συνεισφέροντας στην κάλυψη του κόστους αγοράς αναπηρικών αμαξιδίων για άτομα με ειδικές ανάγκες. Μέσα στο 2019, συγκεντρώθηκαν και δόθηκαν 3 φορές, περίπου 4 m³, πλαστικά καπάκια στο σύλλογο «Αγάπη για Ζωή» που συμπαραστέκεται σε ΑΜΕΑ με σοβαρά κινητικά προβλήματα, προσφέροντας κάθε δυνατή βοήθεια σε όσο το δυνατόν περισσότερα παιδάκια και ενήλικες. (SYNERGY SA, 2019)

Οι εργαζόμενοι της Synergy συμμετείχαν στο θεσμό “Race for the Cure” ενισχύοντας με τη συμμετοχή τους την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των πολιτών για τον καρκίνο του μαστού στην Ελλάδα.

Η προσφορά προς την κοινωνία θα πρέπει να είναι συνεχής και να μην περιορίζεται σε χρονικά πλαίσια. Τόσο η ομάδα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης όσο και οι υπόλοιποι εργαζόμενοι της εταιρείας είναι προσανατολισμένοι προς αυτή την κατεύθυνση και προσπαθούν να συνεισφέρουν με κάθε τρόπο.

Περιβάλλον

Η εταιρεία σχεδιάζει και υλοποιεί δράσεις με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος. Παράλληλα λειτουργεί με σεβασμό προς αυτό, εφαρμόζοντας ενέργειες ορθής διαχείρισης της ενέργειας, του νερού, και παράλληλα συνετή χρήση αναλώσιμων υλικών και ανακύκλωσης όσο το δυνατόν πιο ενεργά και ολοκληρωμένα, σε όλες τις εγκαταστάσεις της. Ταυτόχρονα ενημερώνει όλους τους εργαζομένους για τις δράσεις που πραγματοποιεί η Εταιρία, τόσο για την ορθή εφαρμογή τους και αφετέρου ώστε να τους παρακινεί σε νέες δράσεις. Τέλος, αναβαθμίζει τον υφιστάμενο εξοπλισμό ώστε να εξασφαλίσει την αποδοτικότερη λειτουργία και να μειώσει το περιβαλλοντικό αντίκτυπο.

Η εταιρεία, αναζητεί διαρκώς τρόπους και δράσεις για να μειώσει την ενέργεια που καταναλώνει στις εγκαταστάσεις της και να αυξήσει την ενεργειακή αποδοτικότητα των κτιρίων και του εξοπλισμού της. Δίνει έμφαση στις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που προκύπτουν από τις δραστηριότητες της και στοχεύει στην αποτελεσματική διαχείριση και μείωση του αντίκτυπου που προκύπτει από τη λειτουργία της. (SYNERGY SA, 2019)

Κατανάλωση Ενέργειας και χρήση φιλικών προς το Περιβάλλον φορτηγών οχημάτων

Πιο συγκεκριμένα, ο φωτισμός LED που χρησιμοποιεί παντού στις εγκαταστάσεις της προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα στην κατανάλωση ενέργειας και στη σημαντική μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος. Για το λόγο αυτό, έχει βάλει ως στόχο να αντικαταστήσει τα υπάρχοντα φωτιστικά στο σύνολο των εγκαταστάσεών της μέχρι το 2021. Μέχρι σήμερα, το 45% των εγκαταστάσεων της εταιρείας Synergy καλύπτονται από φωτισμό LED. Ειδικότερα, καλύπτονται 24.500 τ.μ. από τα συνολικά 60.000 τ.μ. των στεγασμένων χώρων της εταιρείας.

Στον τομέα της μεταφοράς, η εταιρεία συνεργάζεται με εταιρείες που διαθέτουν στόλο οχημάτων, ο οποίος είναι φιλικότερος προς το περιβάλλον, ώστε να μειώσει το ανθρακικό της αποτύπωμα. Η αξιολόγηση του συνεργαζόμενου στόλου, αποτελεί μια συστηματική διαδικασία που στόχο έχει τη συνεργασία με οχήματα τελευταίας τεχνολογίας. Αξιολογεί ετησίως τους συνεργάτες της και προχωρά σε νέες συνεργασίες όταν κρίνεται σκόπιμο. Ενδεικτικά, τα απευθείας συνεργαζόμενα με την εταιρεία φορτηγά αποτελούνται κατά 85% από οχήματα τεχνολογίας Euro 4 και άνω. (SYNERGY SA, 2019)

Νερό και Πρώτες Ύλες

Η Synergy εφαρμόζει δράσεις για την αποδοτική χρήση της ενέργειας, τον περιορισμό της χρήσης νερού και τη διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων στις εγκαταστάσεις της. Παρά το γεγονός ότι το νερό και οι πρώτες ύλες που καταναλώνονται στην επιχείρηση είναι περιορισμένες, μεριμνά για την καταμέτρηση και ορθολογική διαχείρισή τους.

Περιορισμός έντυπου υλικού - Εκτύπωση διπλή όψη

Στο πλαίσιο μείωσης του χαρτιού που καταναλώνεται στην εταιρεία Synergy έχει πραγματοποιηθεί ρύθμιση στους εκτυπωτές της επιχείρησης, ώστε να πραγματοποιείται εκτύπωση διπλής όψης όλων των εγγράφων. Παράλληλα, η εταιρεία είναι υπέρμαχη της ψηφιοποίησης όλων των εγγράφων και για το λόγο αυτό παρακινεί το προσωπικό της ώστε να αρχειοθετεί σε ψηφιακή μορφή οποιοδήποτε αρχείο είναι εφικτό με στόχο να περιοριστούν οι άσκοπες εκτυπώσεις εγγράφων. (SYNERGY SA, 2019)

Περιβαλλοντική διαχείριση Στερεών και Υγρών Αποβλήτων

Η Synergy σέβεται το περιβάλλον και αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα της διαχείρισης των στερεών και των υγρών αποβλήτων που προκύπτουν από τη λειτουργία της. Επομένως, διαχειρίζεται τα απόβλητα από τις εγκαταστάσεις λειτουργώντας με

γνώμονα την ισχύουσα νομοθεσία. Τα υγρά απόβλητα που παράγονται δεν εγκυμονούν κινδύνους για το φυσικό περιβάλλον, καθώς δεν εμπεριέχουν χημικά κατάλοιπα. Αντίστοιχα, τα στερεά απόβλητα περιλαμβάνουν στην πλειοψηφία τους χαρτί, πλαστικό και ξύλο, τα οποία συλλέγονται και ανακυκλώνονται σε συνεργασία με εξειδικευμένους φορείς.

Επιπλέον, τόσο τους χώρους των γραφείων, όσο και τις αποθήκες και τους εξωτερικούς χώρους της εταιρείας υπάρχουν εγκατεστημένοι κάδοι ανακύκλωσης. Οι κάδοι περιλαμβάνουν την ανακύκλωση χαρτιού, πλαστικού και γυαλιού καθώς επίσης και μπαταριών. Πλέον, αποτελεί μέρος της Εταιρικής κουλτούρας της εταιρείας, η συστηματική ανακύκλωση υλικών και για τον λόγο αυτό έχει συνάψει συνεργασίες με αναγνωρισμένες εταιρίες ανακύκλωσης που αναλαμβάνουν την ασφαλή διαχείριση των υλικών που απορρίπτονται. Τέλος, χρησιμοποιεί κάδους απορριμμάτων χωρίς πλαστικές σακούλες ώστε να μειώσει τη χρήση πλαστικού στις εγκαταστάσεις της. Το άδειασμα των κάδων πραγματοποιείται με την απευθείας ρίψη των απορριμμάτων στους κάδους αποκομιδής σκουπιδιών μέσω της χρήσης τροχήλατων μικρότερων κάδων.

Η ανακύκλωση χαρτιού, πλαστικού και γυαλιού στις εγκαταστάσεις της Synergy ανήλθε το 2019 σε 89.460 κιλά. Επίσης, η εταιρεία εφαρμόζει συγκεκριμένη διαδικασία για τη διαχείριση των αποβλήτων της, συμβατή με το υπάρχον νομικό πλαίσιο. Ο Τεχνικός σύμβουλος ελέγχει τη διαδικασία ενώ παράλληλα υπάρχουν τακτικές εκπαιδεύσεις για το εμπλεκόμενο προσωπικό. Στόχος είναι να προφυλάσσει το περιβάλλον και τον υδροφόρο ορίζοντα από τυχόν αρνητικές επιπτώσεις. (SYNERGY SA, 2019)

Τέλος, η υιοθέτηση του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001 που αναφέρθηκε και προηγουμένως, έχει σκοπό την περιβαλλοντική προστασία και τη βελτίωση των διαδικασιών που εφαρμόζει με στόχο τη μείωση των πρώτων υλών και της ενέργειας, τη βελτίωση της αποδοτικότητας, τη μείωση των αποβλήτων, την πρόληψη των μολύνσεων και τη συμμόρφωση με το νομοθετικό πλαίσιο.

5.1.2 JET OIL

Παρουσίαση της Εταιρείας

Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία "MAMIDOIL JETOIL ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ Α.Ε." και το διακριτικό τίτλο "JET OIL", δραστηριοποιείται από το 1969 στον χώρο της εισαγωγής, αγοράς και εμπορίας πετρελαιοειδών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών στην ελληνική αγορά, σε όγκο πωλήσεων και σε κύκλο εργασιών ενώ ελέγχει ένα δίκτυο περίπου 500 πρατηρίων με σήματα JETOIL. Διαθέτει στόλο 27 Ι.Χ. βυτιοφόρων οχημάτων για την κάλυψη των αναγκών του δικτύου της, ενώ παράλληλα διαθέτει και στόλο 7 ιδιόκτητων εφοδιαστικών πλοιαρίων για τον ανεφοδιασμό των νησιών και των διαφόρων πελατών της. Το Προσωπικό της JETOIL αποτελείται από περίπου 215 άτομα.

Το όραμα της JETOIL είναι να εξελιχθεί σε μία από τις σημαντικότερες εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών στην Ελλάδα και στα Βαλκάνια, κερδίζοντας την εμπιστοσύνη ως μιας επιχείρησης που προσφέρει στην ελληνική οικονομία και στην οποία αξίζει κανείς να εργαστεί. Στόχος της είναι να προσφέρει στους πελάτες της άριστης ποιότητας προϊόντα, φιλική και άμεση εξυπηρέτηση σε ανταγωνιστικές τιμές. Αποστολή της είναι να προσφέρει το καλύτερο δυνατόν σε όσους επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από τη λειτουργία της με βάση τους άξονες Άνθρωπος, Κοινωνία, Περιβάλλον.

Παρουσίαση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της JETOIL

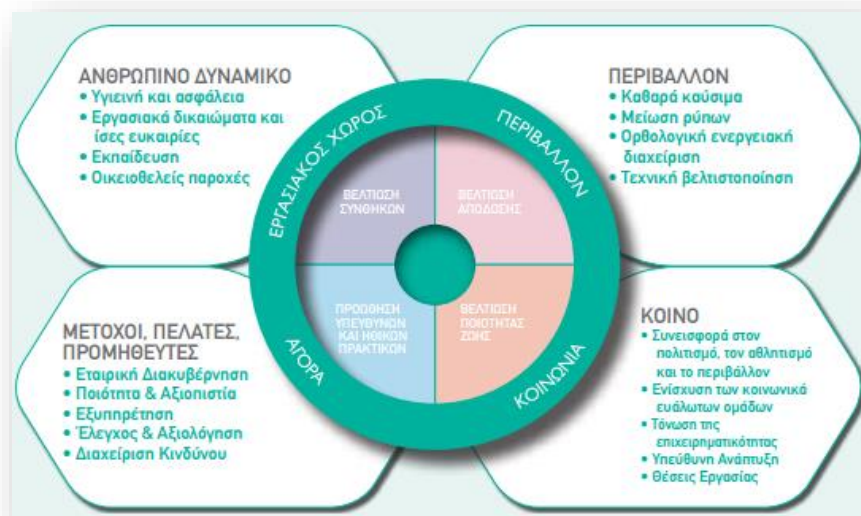
Το Σεπτέμβριο του 2011 συστάθηκε Ομάδα ΕΚΕ με σκοπό την εφαρμογή της στρατηγικής ΕΚΕ της εταιρείας σε όλα τα επίπεδα, με βάση τους άξονες στους οποίους έχει επιλέξει η επιχείρηση να στηρίζει τη στρατηγική της (Ανθρώπινο Δυναμικό, Αγορά, Κοινωνία, Περιβάλλον).

Η εταιρεία δραστηριοποιείται στον ενεργειακό τομέα και κυρίως σ' αυτόν του πετρελαίου, στον οποίο πρέπει να τυγχάνουν εφαρμογής και σεβασμού οι αρχές της ΕΚΕ και της αειφόρου ανάπτυξης, καθώς το πετρέλαιο, από την εξόρυξη έως τη μεταφορά και από τη διύλιση έως τη χρήση των παραγώγων του, προκαλεί περιβαλλοντικές επιπτώσεις, οι οποίες πρέπει αποτελεσματικά να αντιμετωπίζονται με τα διαθέσιμα τεχνολογικά μέσα.

Η εταιρεία εφαρμόζοντας τις αρχές της ΕΚΕ αποσκοπεί:

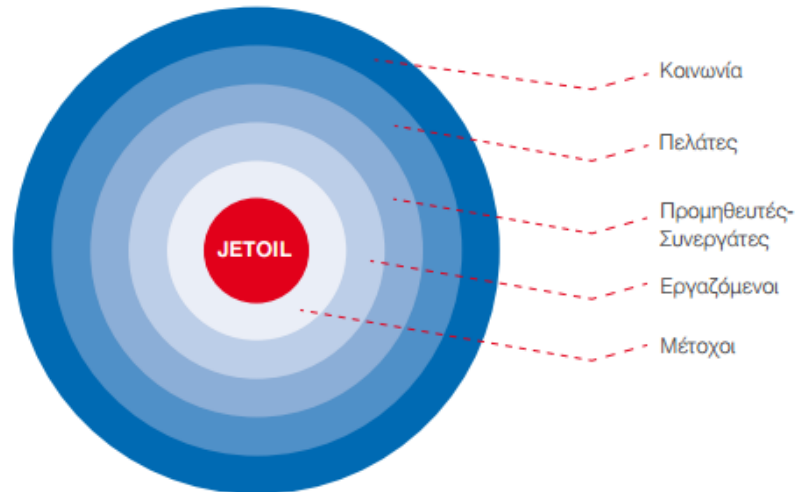
- στην ισόρροπη αντιμετώπιση της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής επίδρασης της λειτουργίας της εταιρείας,
- στη δημιουργία αξίας για τους μετόχους εξυπηρετώντας ταυτόχρονα τις ανάγκες των άλλων ενδιαφερομένων μερών,
- στη μέριμνα για τους εργαζόμενους και στην φροντίδα για το κοινωνικό σύνολο.

Η JETOIL έχει υιοθετήσει ένα Μοντέλο Διαχείρισης Εταιρικής Υπευθυνότητας που εμπεριέχει τέσσερις άξονες, τους οποίους αφορούν τα προγράμματα της ΕΚΕ, όπως προκύπτουν και από το Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ και από το πρότυπο του Global Reporting Initiative (GRI).

Εικόνα 18 Μοντέλο Διαχείρισης Εταιρικής Υπευθυνότητας

Στο παρακάτω διάγραμμα απεικονίζονται οι κύριες ομάδες που επηρεάζουν και επηρεάζονται από τις δραστηριότητες της εταιρείας και αποτελούν σημαντικό παράγοντα κατά τη χάραξη της εταιρικής στρατηγικής για την ΕΚΕ της JETOIL.

Εικόνα 19 Κύριες Ομάδες Ενδιαφερομένων μερών

- Μέτοχοι: Ως οικογενειακή επιχείρηση, οι μέτοχοι έχουν συνδέσει τα συμφέροντά τους με το μέλλον της επιχείρησης.
- Εργαζόμενοι: είναι η κινητήριος δύναμη της εταιρείας και σκοπός της είναι η δημιουργία ενός εργασιακού περιβάλλοντος που να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες τους
- Πελάτες: ως εταιρεία που δραστηριοποιείται στον κλάδο της εμπορίας πετρελαιοειδών, έχει διαφορετικές κατηγορίες πελατών (πρατηριούχοι, ναυτιλία, μεταπωλητές, κ.λπ.) και σκοπός της είναι η παροχή των καλύτερων υπηρεσιών και η βέλτιστη εξυπηρέτησή τους.
- Προμηθευτές/ Συνεργάτες: Το δίκτυο των προμηθευτών και συνεργατών είναι ποικίλο και δίνεται ιδιαίτερη σημασία στη διατήρηση άριστων συνεργασιών.
- Κοινωνία: Ως κοινωνικά υπεύθυνη εταιρεία ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας

Ανθρώπινο Δυναμικό

Σύστημα Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού

Η εταιρεία έχει δημιουργήσει ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο Σύστημα Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού, με στόχο την ορθή διαχείριση και συνεχή εξέλιξη και ανάπτυξη του προσωπικού. Το σύστημα αυτό, διέπεται από τις αρχές και αξίες της εταιρείας και καθορίζεται από το όραμα και τους στρατηγικούς της στόχους. Σκοπός του, είναι η αξιοποίηση των δυνατοτήτων του προσωπικού, σε συνδυασμό με την εξασφάλιση της μεγαλύτερης ικανοποίησής του. (Θανόπουλος Γ., 2003)

Ισότητα και Ανθρώπινα Δικαιώματα

Όλες οι δραστηριότητες της διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού γίνονται με διαφάνεια και αξιοκρατία προσφέροντας ένα εργασιακό περιβάλλον που ευνοεί τη διαφορετικότητα και παρέχει ίσες ευκαιρίες. Οι προσλήψεις, οι μετακινήσεις, οι προαγωγές, οι παροχές, τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης διέπονται από τις αρχές της πολιτικής για την παροχή ίσων ευκαιριών, την αποφυγή διακρίσεων και το σεβασμό στην αξιοπρέπεια των εργαζομένων. (Μήλιος Α., 2006)

Για να επιτευχθούν τα παραπάνω η εταιρεία προσφέρει:

- προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης
- ισότητα αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών
- θέσεις εργασίας σε άτομα με αναπηρίες με στόχο να ενταχθούν παραγωγικά στον κοινωνικό ιστό στα πλαίσια της προσπάθειας για τη διαμόρφωση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς

- Παροχή ίσων δυνατοτήτων και ευκαιριών για επαγγελματική και προσωπική ανέλιξη
- Συμμετοχική υπευθυνότητα των εργαζομένων στην επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων
- Ανταγωνιστικό και δίκαιο σύστημα αμοιβών

Υγιεινή & Ασφάλεια

Η εταιρεία λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για την προστασία των εργαζομένων, την πρόληψη των ατυχημάτων και τη διατήρηση των συνθηκών υγιεινής σε υψηλό επίπεδο. Επίσης, η οργάνωση για την Υγιεινή και Ασφάλεια περιλαμβάνει τεχνικούς ασφάλειας, ιατρούς εργασίας και νοσηλευτικό προσωπικό.

Οικειοθελείς Παροχές

Η εταιρεία έχει καθιερώσει ευρύ πρόγραμμα συμπληρωματικών οικειοθελών κοινωνικών και ασφαλιστικών παροχών, που καλύπτουν τόσο τους εργαζόμενους όσο και εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών τους.

Σ' αυτό το πλαίσιο λειτουργούν ασφαλιστικά προγράμματα για το προσωπικό (συνταξιοδοτικό και νοσοκομειακής περίθαλψης), υπάρχουν προγράμματα αρωγής των εργαζομένων για τα έξοδα μόρφωσης των παιδιών τους, διοργανώνονται χριστουγεννιάτικες γιορτές για τα παιδιά των εργαζομένων, επαγγελματικός προσανατολισμός για τα παιδιά των εργαζόμενων κ.α.)

Αγορά Πελάτες & Προμηθευτές

Η JETOIL έχει περίπου 2.500 πελάτες διαφορετικής δυναμικότητας. Σε αυτούς περιλαμβάνονται τα πρατήρια με σήματα JETOIL (περίπου 600), πρατήρια Α.Π. (Αδέσμευτα Πρατήρια – περίπου 100), βιομηχανίες, βιοτεχνίες, κατασκευαστικές, εμπορικές και μεταφορικές εταιρίες, αλιευτικά σκάφη, ακτοπλοϊκές και ναυτιλιακές εταιρίες κλπ. (JETOIL, 2020)

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών της εταιρείας, λειτουργεί Τμήμα εξυπηρέτησης Πελατών και Διοικητικής Υποστήριξης και έχει σαν βασικό στόχο, μέσα από ένα καθορισμένο πλαίσιο αρμοδιοτήτων, να διασφαλίσει τη διοικητική υποστήριξη του τμήματος πωλήσεων, τον αποτελεσματικό χειρισμό των αιτημάτων/ παραπόνων/ πληροφοριών/ απαντήσεων των πελατών.

Παράλληλα διαθέτει ένα μεγάλο δίκτυο προμηθευτών με σκοπό την προμήθεια υπηρεσιών και προϊόντων για την κάλυψη των αναγκών της (π.χ. πετρελαιοειδή προϊόντα από δυλιστήρια ή/και εισαγωγές, είδη γραφείου, ταξιδιωτικές υπηρεσίες, χρονομισθώσεις αυτοκινήτων, ελαστικά, εκτυπώσεις, κ.λπ.).

Βασικοί παράμετροι για την επιλογή των προμηθευτών είναι το καλό όνομα στην αγορά, η δυνατότητα προσφοράς άριστων προϊόντων και υπηρεσιών βάσει των προδιαγραφών που θέτει η εταιρεία, το μέγεθος της επιχείρησης, προηγούμενη συνεργασία με καλά αποτελέσματα, οικονομική ευμάρεια, να μην απασχολεί παράνομη εργασία.

Από το 2009, η JETOIL ενημέρωσε τους προμηθευτές της για τη στρατηγικής της εταιρείας αναφορικά με την ΕΚΕ και πως η εταιρεία έχει προσυπογράψει και εφαρμόζει τις 10 Αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών, ενώ έχει γίνει αναφορά στην επιθυμία της εταιρείας να υιοθετήσουν και οι προμηθευτές της, τις 10 Αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών. (ΟΗΕ, 2020)

Η Εταιρεία έχει δεσμευτεί να ασκεί Μάρκετινγκ για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της. Έτσι, διαθέτει στην αγορά προϊόντα σύγχρονων προδιαγραφών και άριστης ποιότητας, σε τιμές ανταγωνιστικές, έγκαιρα και με ασφάλεια. Δεν προωθεί τα προϊόντα της με αθέμιτο τρόπο και δεν τους προσδίδει ιδιότητες που δεν διαθέτουν. Επιπλέον, μέσω της στρατηγικής της για την ΕΚΕ, έχει υιοθετήσει μεθόδους δειγματοληπτικού ελέγχου των πρατηρίων με το σήμα της και εκπαιδεύει τους οδηγούς της.

Κοινωνία

Από το ξεκίνημα της JETOIL , η προσφορά στο κοινωνικό σύνολο αποτελούσε μέρος της φιλοσοφίας και του πιστεύω των ιδρυτών, το οποίο εκφραζόταν με ευαισθησία και σεβασμό προς άτομα, οργανώσεις και ιδρύματα που είχαν ανάγκη στήριξης.

Η εταιρεία ως ενεργό και υπεύθυνο μέλος της κοινωνίας σχεδιάζει και ενισχύει προγράμματα που απαντούν στις ανάγκες του κοινωνικού συνόλου όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί μέσα στην οικονομική κρίση.

Η οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχει ως άμεσο αποτέλεσμα τη ραγδαία αύξηση κρουσμάτων φτώχειας. Έτσι, η εταιρεία ανέλαβε να ενισχύσει τις πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες τόσο με την προμήθεια ειδών πρώτης ανάγκης στους λιγότερο έχοντες όσο και με την παροχή οικονομικής βοήθειας.

Παραδείγματα των δράσεων της αποτελούν η παροχή δωρεάν πετρελαίου θέρμανσης σε ιδρύματα, φορείς, οικογένειες και σχολεία, συγκέντρωση ειδών πρώτης ανάγκης.

Κάποια από τα προγράμματα που υποστηρίζει είναι η Ελληνική Ομάδα Διάσωσης, το «Λευκό Ταξί» του Πανελληνίου Συλλόγου Παραπληγικών, η Εστία Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής, το Γηροκομείο Σάμου, η Κιβωτό του Κόσμου, η ΕΛΠΙΔΑ, το Χαμόγελο του Παιδιού, η ΕΛΕΠΑΠ, η ΑΡΩΓΗ, αθλητές, τοπικές πολιτιστικές εκδηλώσεις κ.α.

Πέρα από την κοινωνική αλληλεγγύη, η εταιρεία πιστεύει στο ρόλο της τέχνης και του πολιτισμού ως βασικών στοιχείων μιας υγιούς κοινωνικής ανάπτυξης. Προσπαθεί λοιπόν να παρέχει υποστήριξη σε δραστηριότητες που αναδεικνύουν και προβάλλουν την πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά της χώρας.

Τέλος, στα πλαίσια της ΕΚΕ η εταιρεία υποστηρίζει την παιδεία καθώς η δύναμη της γνώσης, αποτελεί τον παράγοντα που καλλιεργεί και αναδεικνύει το άτομο. Έτσι, ενισχύει και προάγει την παιδεία, την έρευνα και την τεχνολογία, τομείς που αποτελούν την κινητήριου δύναμη της προόδου και που στηρίζουν το μέλλον της κοινωνίας. Τα παραπάνω επιτυγχάνονται μέσω παροχή υποτροφιών, πρακτική άσκηση φοιτητών, ενημερωτικών επισκέψεων κ.α.

Τέλος, η JETOIL ενισχύει το μαζικό αθλητισμό, τον πρωταθλητισμό, αλλά και λιγότερο δημοφιλή αθλήματα, ενώ υποστηρίζει συλλόγους και αθλητικές ενώσεις του ερασιτεχνικού αθλητισμού.

Περιβάλλον

Ο σεβασμός και η φροντίδα για το περιβάλλον είναι κοινός παρονομαστής σε κάθε δραστηριότητά της εταιρείας. Ως οργανισμός που έχει ενστερνισθεί τις αρχές της Αειφόρου Ανάπτυξης, της ανάπτυξης δηλαδή που γίνεται με γνώμονα το περιβάλλον και που βασίζεται στον αλληλοσεβασμό και στην ευθύνη απέναντι στις μελλοντικές γενιές. Έτσι, η εταιρεία επενδύει συνεχώς, στοχεύοντας στη συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών της επιδόσεων.

Η JETOIL παρακολουθεί θέματα που σχετίζονται με το περιβάλλον, την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις που προκύπτουν από αυτή. Έτσι, η εταιρεία θέτει την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής ως βασικό στοιχείο της στρατηγικής της, για όλο το φάσμα που καλύπτουν οι δραστηριότητες και η επιχειρησιακή της λειτουργία ώστε να σχεδιάζει δράσεις και ενέργειες που υποστηρίζουν τη δέσμευσή της στα θέματα αειφόρου ανάπτυξης.

Με στόχο τη βελτίωση των περιβαλλοντικών της επιδόσεων αλλά και την ενίσχυση καινοτόμων προσεγγίσεων για τη μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος, η εταιρεία έχει προχωρήσει σε επενδύσεις που αφορούν σε φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις, εξετάζει εναλλακτικές δυνατότητες αλλά και τρόπους αναβάθμισης των ενεργειακών πηγών που χρησιμοποιεί με στόχο την ένταξη της ανανεώσιμης ενέργειας στη λειτουργία της. (JETOIL, 2020)

Βασική επιδίωξη της εταιρείας είναι οι εγκαταστάσεις της να λειτουργούν με την καλύτερη ενεργειακή απόδοση, να μειώνει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και άλλων ρύπων, να λειτουργεί μέσα στο πλαίσιο των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων, να τηρεί τη σχετική ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, να διαθέτει στην αγορά προϊόντα τα οποία πληρούν τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές για την προστασία του

περιβάλλοντος, οι εγκαταστάσεις της να λειτουργούν μέσα στο πλαίσιο των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων, να γίνεται έλεγχος και μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και να προλαμβάνεται ο κίνδυνος ρύπανσης με στόχο τη μείωση της πιθανότητας πρόκλησης περιβαλλοντικού ατυχήματος.

Καταμέτρηση και αντιστάθμιση ρύπων για I.X. βυτιοφόρα & εφοδιαστικών πλοιαρίων

Η JETOIL είναι πρώτη εταιρεία στον κλάδο της εμπορίας των πετρελαιοειδών στην Ελλάδα που έχει ξεκινήσει το πρόγραμμα καταμέτρησης και αντιστάθμισης εκπεμπόμενων ρύπων με την ένταξη του στόλου της, μέσω των οποίων στο ίδιο πρόγραμμα διακινεί τα καύσιμα στην ελληνική επικράτεια. Έτσι, η JETOIL, μέσω του Ελβετικού ΜΚΟ myclimate², αντισταθμίζει το σύνολο των εκπεμπόμενων ρύπων. (JETOIL, 2020)

Το 2019, η εταιρεία επέκτεινε το πρόγραμμα αυτό, ώστε να συμπεριλάβει εκτός από τον στόλο των I.X. βυτιοφόρων και το στόλο των εφοδιαστικών πλοίων που χρησιμοποιεί κατ' αποκλειστικότητα για τον ανεφοδιασμό των πελατών της εταιρείας (κρουαζιερόπλοια, ακτοπλοΐα, αλιευτικά, κ.λπ.) γύρω και μέσα στο λιμάνι του Πειραιά.

Μέτρηση Ανθρακικού Αποτυπώματος γραφείων Αθήνας και Θεσσαλονίκης

Στόχος της μέτρησης αυτής είναι η καταγραφή του μεριδίου της εταιρείας στο φαινόμενο του Θερμοκηπίου και κατ' επέκταση η συστηματική προσπάθεια για περιορισμό των εκπομπών αερίων του Θερμοκηπίου που εκλύονται κατά τη δραστηριότητά της.

Η κατανάλωση ενέργειας στα γραφεία της Αθήνας μειώθηκε κατά 3.5% σε σχέση με το 2017. Οι μετρήσεις του ανθρακικού αποτυπώματος για τα γραφεία σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο μελέτης και η μεθοδολογία των

² Το myclimate είναι ένα αναγνωρισμένο διεθνές ίδρυμα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με έδρα στην Ελβετία που προσφέρει υψηλής ποιότητας υπηρεσίες αντιστάθμισης διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της επένδυσης σε προγράμματα ανανεώσιμης ενέργειας και ενεργειακά αποδοτικά προγράμματα. Τα προγράμματα του myclimate πληρούν τα υψηλότερα κριτήρια και εκτός της μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου, συμβάλουν αποδεδειγμένα στη βιώσιμη ανάπτυξη. Η ENDS κατατάσσει τη myclimate στις 3 κορυφαίες εταιρείες μεταξύ των 30 καλύτερων εταιρειών παροχής υπηρεσιών αντιστάθμισης παγκοσμίως, τόσο ως προς τις υπηρεσίες που παρέχει όσο και ως προς την αναγνωρισιμότητα του οργανισμού.

υπολογισμών βασίστηκε στο διεθνώς αναγνωρισμένο Greenhouse Gas Protocol Standard. Κατά τον υπολογισμό του ανθρακικού αποτυπώματος, συλλέχθηκαν στοιχεία και στις μετρήσεις συμπεριλήφθηκαν: ηλεκτρική κατανάλωση για τις ανάγκες λειτουργίας των κτηρίων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, οι μεταφορά των εργαζομένων από και προς το χώρο εργασίας, τα αεροπορικά εταιρικά ταξίδια, φαγητό και κατανάλωση χαρτιού.

Επιπλέον, η εταιρεία στα πλαίσια της υπευθυνότητας για το περιβάλλον πραγματοποιεί:

- Ανακύκλωση χαρτιού
- Ανακύκλωση μπαταριών, ηλεκτρικών συσκευών, πλαστικού, γυαλιού, αλουμινίου
- Υλοποίηση άσκησης αντιμετώπισης περιστατικού θαλάσσιας ρύπανσης
- Τοποθέτηση μετεωρολογικού σταθμού για τη για τη μέτρηση υγρασίας του εδάφους με σκοπό την εξοικονόμηση νερού

Μια υφιστάμενη καινοτομία της εταιρίας αποτελεί το «Πράσινο» Πρατήριο. Συγκεκριμένα, το 2012 η JETOIL ξεκίνησε τη μετατροπή του πρατηρίου της στον Αγ. Στέφανο Αττικής σε «πράσινο» προβαίνοντας σε ειδική μελέτη για τις παρεμβάσεις που θα χρειαζόταν να γίνουν στο πρατήριο ώστε αυτό να καταστεί «πράσινο». Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν στα μέσα του 2013.

Όπως ήδη έχει αναφερθεί παραπάνω, η εταιρεία στο πλαίσιο της στρατηγικής της για την ΕΚΕ και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη έχει ως σκοπό η λειτουργία της να είναι όσο το δυνατόν πιο φιλική προς το περιβάλλον. Με δεδομένη την φιλοσοφία αυτή, προχώρησε στη δημιουργία ενός «πράσινου» πρατηρίου.

Ο σκοπός της δημιουργίας του πρατηρίου αυτού είναι να ενημερώσει το κοινό και τους συνεργάτες/πρατηριούχους της εταιρείας για τις δυνατότητες που υπάρχουν σε όλες τις δραστηριότητες της καθημερινότητας να λειτουργήσουν πιο φιλικά προς το περιβάλλον και παράλληλα να τους προτρέψει να υιοθετήσουν τις προτάσεις αυτές για τα δικά τους πρατήρια. Στόχος της δημιουργίας του είναι να ρυπαίνει όσο το δυνατόν

λιγότερο το περιβάλλον, αλλά και να μπορεί να εξυπηρετήσει «πράσινα» αυτοκίνητα όπως τα ηλεκτρικά ή όσα κινούνται με φυσικό αέριο.

Όπως είναι αντιληπτό, αυτού του είδους τα αυτοκίνητα είναι φιλικότερα στο περιβάλλον και παρέχουν ασφάλεια και οικονομία χρημάτων στους οδηγούς. Σε περιβαλλοντικό επίπεδο, όπως έχει αποδειχθεί από έρευνες, η χρήση του φυσικού αερίου στην αυτοκίνηση, συμβάλει δραματικά στη μείωση των εκπεμπόμενων ρύπων, δικαιολογώντας έτσι την ευρεία χρήση του στις αναπτυγμένες και περιβαλλοντικά φιλικές χώρες.

Πιο συγκεκριμένα, στο πράσινο πρατήριο του Αγ. Στεφάνου έχουν γίνει οι παρακάτω ενέργειες:

- ❖ Τοποθέτηση φωτοβολταϊκών πάνελ στην ταράτσα του κτηρίου ισχύος 56.16 KW
- ❖ Σύστημα ανακύκλωσης και διαχείρισης υδάτινων πόρων με δυνατότητα ανακύκλωσης του 80% του χρησιμοποιημένου νερού από τα πλυσίματα των αυτοκινήτων
- ❖ Τοποθέτηση κάδων ανακύκλωσης
- ❖ Αντικατάσταση όλων των λαμπτήρων (σήματος, στεγάστρου, πρατηρίου) με ενεργειακούς λαμπτήρες
- ❖ Τοποθέτηση φορτιστή για ηλεκτρικά αυτοκίνητα
- ❖ φυσικό αέριο σε επιβατικά Ι.Χ. αλλά και σε επαγγελματικά οχήματα
- ❖ Υιοθέτηση ειδικού σήματος που χαρακτηρίζει το πρατήριο «πράσινο» και τοποθέτηση αυτού στο σήμα, στο στέγαστρο, στις αντλίες καθώς και σε άλλα σημεία του πρατηρίου
- ❖ Έκδοση ενημερωτικού φυλλαδίου για το καταναλωτικό κοινό

Αξίζει να σημειωθεί ότι για την λειτουργία του πρατηρίου έχει γίνει ειδική εκπαίδευση του προσωπικού.

Η εταιρεία θα μπορούσε να βελτιώσει τη συγκεκριμένη καινοτομία δημιουργώντας ένα μικρό αιολικό πάρκο, μέσω της επένδυσης σε ανεμογεννήτριες. Με αυτόν τον τρόπο,

θα καλύψει τις ενεργειακές της ανάγκες. Η Αιολική ενέργεια είναι μια τεχνολογικά ώριμη, οικονομικά ανταγωνιστική και φιλική προς το περιβάλλον ενεργειακή επιλογή. Με αυτό τον τρόπο μία κιλοβατώρα που θα παράγεται από τον άνεμο θα αντικαθιστά μία κιλοβατώρα που παράγεται από συμβατικούς σταθμούς και ρυπαίνει την ατμόσφαιρα με αέρια του θερμοκηπίου. Ταυτόχρονα, μέσω αυτής της επένδυσης η εταιρεία θα μπορεί να πουλά τυχόν πλεόνασμα ενέργειας στη ΔΕΗ, ως αυτοπαραγωγός.

Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση των Panayiotou et al. (2009), η οπτική γωνία που αντιλαμβάνεται η JETOIL την έννοια της ΕΚΕ αντικατοπτρίζεται μέσα από την ρεαλιστική σκοπιά, όπως και το μεγαλύτερο μέρος του επιστημονικού και επιχειρηματικού χώρου. (Panayiotou, Aravosis, & Moschou, 2009)

Η εταιρία δεν επιδιώκει τον υπέρμετρο και ασύστολο πλουτισμό των μετόχων της, ούτε πιστεύει πως θα ικανοποιήσει όλους τους εμπλεκόμενους της. Απόδειξη αυτών των σημείων αποτελεί η στόχευση της στην ικανοποίηση όσο περισσότερων εμπλεκόμενων μερών. Στοιχείο πως η εταιρία δεν ακολουθεί την τακτική της μεγιστοποίησης του πλούτου των μετόχων της είναι και η μη ένταξη της στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Όσον αφορά τον τρόπο που αντιλαμβάνεται η εταιρία την έννοια της ΕΚΕ θα λέγαμε ότι ταιριάζει περισσότερο με τον ορισμό του φορέα Business For Social Responsibility, διότι η εταιρία διέπεται με ηθικές αξίες από την αρχή της ίδρυσης της. Με αυτόν τον τρόπο κατάφερε να επιτύχει εμπορικά, σεβόμενη όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και το κατόρθωσε όπως αποδεικνύεται από την συνεχή παρουσία της τα τελευταία χρόνια στις κορυφαίες θέσεις επιχειρήσεων στην ελληνική αγορά.

Η εταιρία όσον αφορά την εσωτερική της διάσταση γύρω από την ΕΚΕ, φροντίζει να βρίσκεται συνεχώς σε υψηλά επίπεδα πρακτικών. Πιο συγκεκριμένα, στη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού υπάρχει αξιοπρόσεκτη μεταχείριση και αυτό το αποδεικνύουν ενέργειες που γίνονται για εκπαίδευση, ισορροπία μεταξύ εργασίας-προσωπικής ζωής, περαιτέρω σταδιοδρομία. Το θέμα της ασφάλειας και της υγείας επίσης αντιμετωπίζεται με μεγάλη σοβαρότητα και αυτό υποστηρίζεται από την χαμηλής συχνότητας ατυχήματα που συμβαίνουν στους χώρους του εργοστασίου. Σε

ότι αφορά την φροντίδα και την διαχείριση του περιβάλλοντος, η εταιρεία ακολουθούσε μέτρα μείωσης της περιβαλλοντικής ρύπανσης και της κατανάλωσης ωφέλιμων πόρων πολύ πριν εφαρμόσει συνειδητά το πρόγραμμα ΕΚΕ.

Συμπεράσματα και Προτάσεις

Στο σύγχρονο ανταγωνιστικό και διαρκώς μεταβαλλόμενο γεμάτο προκλήσεις επιχειρηματικό περιβάλλον, ο ρόλος της Εφοδιαστικής Αλυσίδας και των Logistics αναδεικνύεται ως στρατηγικής σημασίας στην προσπάθεια κάθε επιχείρησης που αντιλαμβάνεται και αναγνωρίζει τον ρόλο αυτό, να εξασφαλίσει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που επιζητεί.

Η πλήρης και σωστή αξιοποίηση των δυνατοτήτων που Logistics και Εφοδιαστική Αλυσίδα-ως ουσιαστικά ένας εξελισσόμενος και δυναμικά αναπτυσσόμενος κλάδος, οδηγεί αναμφίβολα σε σημαντικά υπολογίσιμα οικονομικά, λειτουργικά και ποιοτικά αποτελέσματα.

Ολοένα και περισσότερες εταιρείες δεσμεύονται στο να μειώνουν συνεχώς την κατανάλωση ενέργειας και να κάνουν την αλυσίδα εφοδιασμού περισσότερο βιώσιμη. Αυτό περιλαμβάνει επίσης συνεχή βελτιστοποίηση των διαδικασιών της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Αυτό συμβαίνει διότι παρατηρείται σημαντική επίπτωση των logistics στο περιβάλλον, όπου ο αντίκτυπος τους είναι εμφανής στην αλλαγή του κλίματος, και στην γενικότερη καταστροφή του περιβάλλοντος και στην αύξηση της ποσότητας του διοξειδίου του άνθρακα, το οποίο οφείλεται κυρίως στις μεταφορές. Συνεπώς, πολλές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο, προσπαθούν μέσα από διάφορες ενέργειες και σύμφωνα με τις επιταγές διεθνών οργανισμών να ανασχεδιάσουν την εφοδιαστική τους αλυσίδα εντάσσοντας σε αυτή πιο φιλικούς τρόπους προς το περιβάλλον.

Για τον λόγο αυτό, τα Green logistics αναπτύχθηκαν για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των καταναλωτών, καθώς υπάρχει η ανάγκη από ποιοτικά και ασφαλή αγαθά που προσφέρονται μέσα σε ένα βιώσιμο περιβάλλον. Η βελτίωση της διακίνησης των προϊόντων έχει συντελέσει στην άνθηση του παγκοσμίου εμπορίου. Ωστόσο η διακίνηση των αγαθών σε όλο τον κόσμο και οι επιστροφές αυτών συνεπάγονται περισσότερα διανυόμενα χιλιόμετρα με συνεπαγόμενη αύξηση κατανάλωσης καυσίμων.

Όπως αναφέρθηκε, τα οφέλη από τα Green Logistics αφορούν στη μείωση της κατανάλωσης φυσικών πόρων, που ως εκ τούτου ελαττώνει το λειτουργικό κόστος της επιχείρησης και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της.

Πλέον, οι εταιρείες μεταφορών δημιουργούν στόλους οχημάτων και προσαρμόζονται με τις ευρωπαϊκές οδηγίες για οχήματα τελευταίας τεχνολογίας. Το μειωμένο ανθρακικό αποτύπωμα είναι το στοίχημα που οι επιχειρήσεις που εφαρμόζουν πράσινες πρακτικές καλούνται να κερδίσουν. Η στροφή στην πράσινη ενέργεια, την ηλεκτροκίνηση και τις μειωμένες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα είναι η τάση του σήμερα και η απαίτηση του αύριο.

Οι εταιρείες που προσπαθούν να ευθυγραμμισθούν με μια πιο βιώσιμη γραμμή λειτουργίας, κατευθύνονται στην αναζήτηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας για τα επαγγελματικά οχήματα μεταφορών καθώς και για τη λειτουργία των αποθηκών τους. Ο στόχος είναι η μείωση των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και η λειτουργία αποτελεσματικών και ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων με χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας. Η εφοδιαστική αλυσίδα και οι εμπορευματικές μεταφορές πρέπει να δώσουν λύσεις και να εφαρμόσουν Green logistics περισσότερο από κάθε άλλη φορά.

Βιβλιογραφία

- Panayiotou, N., Aravosis, K., & Moschou, P. (2009). *Global Practises of Corporate social Responsibility (p.149-150) S.O Idowu and W.L. Filho/ Chapter 7 Greece : A comparative study of CSR Reports*. Springer-Verlag Berlin Heidelberg.
- Rushton A., Oxley J., & Croucher P. (2000). *The Handbook of Logistics and Distribution Management*. Kogan.
- Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ. (χ.χ.). «CSR – Τι είναι ΕΚΕ». Ανάκτηση 12 19, 2020, από www.csrhellas.gr/CSR_gr/printpage.html
- Σιφνιώτης Κ. (1997). *Logistics Management: Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Amaeshi, K., Osuji, O. & Nnodim, P. (2008). Corporate Social Responsibility in Supply Chains of Global Brands: A Boundaryless Responsibility? Clarifications, Exceptions and Implications. *Journal of Business Ethics*, 81(1), σσ. 223-234.
- Bansal, P. (2005). Evolving sustainably: a longitudinal study of corporate sustainable development. *Strategic Management Journal*, 26(3), σσ. 197–218.
- Behnam, F. (2015). *Green Logistics and Transportation*. Cham: Springer.
- Blauchard, B.S. (2004). *Logistics engineering and management*. USA: Pearson Education Inc.
- Carter R Craig., Jennings M. Marianne. (2002). Social responsibility and supply chain relationships. *Transportation Research Part E*(38), σσ. 37-52.
- Ciliberti, F., Pontrandolfo, P., Scozzi, B. (2008). Logistics social responsibility: standard adoption and practices in Italian companies. *International Journal of Production Economics*, 113(1), σσ. 88–106.
- Council of Logistics Management. (1991). Definition of logistics. Ανάκτηση 12 09, 2020, από <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/346430/Council-of-Logistics-Management>
- CSE. (2014). *εκτίμηση δαπανών για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στην Ελλάδα*. Αθήνα. Ανάκτηση 12 10, 2020, από <https://csrnews.files.wordpress.com/2015/12/gn-1417084733.pdf>
- epixeiro.gr. (2012). Το Πρότυπο ISO 26000 και η Σημασία του για τις Επιχειρήσεις. Αθήνα. Ανάκτηση 01 19, 2021, από <https://www.epixeiro.gr/article/1970>
- Gonzalez-Benito, J. (2006). The role of stakeholder pressure and managerial values in the implementation of environmental logistics practices. *International Journal of Production Research*, 44(7), σσ. 1353–1373.

- Hall, J. (2006). *Environmental supply chain innovation*. London: Springer.
- <https://www.wbcsd.org/>. (2020, 12 29). Ανάκτηση από <https://www.wbcsd.org/>
- ICAP Group. (2019). *Αποτελέσματα Πρωτογενούς Έρευνας Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης σε Επιχειρήσεις*. Αθήνα. Ανάκτηση 12 11, 2020, από https://dir.icap.gr/mailimages/MeletiEKE_LEiG2019.pdf
- JETOIL. (2020). <http://www.jetoil.gr/>. Ανάκτηση 01 22, 2021, από <http://www.jetoil.gr/>
- JETOIL. (2020). *εταιρική κοινωνική ευθύνη*. Αθήνα: JETOIL. Ανάκτηση 01 12, 2021, από http://www.jetoil.gr/sites/default/files/crs_report_2012.pdf
- Larson P., & Halldorsson A. (2004). Logistics vs Supply Chain Management: An international Survey. *International Journal of Logistics*.
- McKinnon, A. (2010). *Green logistics*. London: Kogan Page.
- Miao Zhaowei, Cai Shun, Xu Di. (2012). Exploring the antecedents of logistics social responsibility: A focus on Chinese firms. *Int. J. Production Economics*(140), σσ. 18–27.
- Miao, Z.W., Wu, X.Y., Shen, H.C., Zhou, X. (2010). Logistics Social Responsibility: The Construct and Impact on Logistics Performance in the Chinese Context. *Working Paper*.
- Moskowitz M. (1972). Choosing socially responsible stocks. *Business and Society Review*, σσ. 71-75.
- Murphy, P. R., & Poist, R. F. (2003). Green perspectives and practices: A comparative logistics study. *Supply Chain Management: An International Journal*, 8(2), σσ. 122-131.
- poist, R.F. (χ.χ.). Evolution of conceptual approaches to the design of logistics systems: a sequel. *Transportation Journal*, 3(28), σσ. 35-39.
- gorlas, D., & Zeimpekis, V. (2012). *Adopting green practices in the freight transport and logistics sector: The case of Northern Greece*. *2nd International Conference on Supply Chains*. Ανάκτηση 01 24, 2021, από https://cm.ihu.gr/logistics/images/logisticsdocs/icsc2012/fullabstracts/session_5/5_2_ICSC_12_GORLAS.pdf
- Porter, E., & Kramer, R. (2006). *Strategy and Society: The link between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility*. Harvard Business Review.

- Quazi, A.M. (2003). Identifying the determinants of corporate managers' perceived social obligations. *Management Decision*, 41(9), σσ. 822–831.
- Rao, P., Holt, D. (2005). Do green supply chains lead to competitiveness and economic performance? *International Journal of Operations and Production Management*, 25(9), σσ. 898–916.
- Rodrigue J.P., Slack B., Comtois C. (2013). Case Study Green Logistics in: The geography of Transport Systems. σσ. 275-278.
- Salema M. I. G., Barbosa-Povoa A. P. and Novais A. Q. (2007). An optimization model for the design of a capacitated multi-product reverse logistics network with uncertainty. *European Journal of Operational Research*, 179(3), σσ. 1063-1077.
- Soleimani H. and Govindan K.. (2014). Reverse logistics network design and planning utilizing conditional value at risk. *European Journal of Operational Research*(2), σσ. 487-497.
- SYNERGY SA. (2018). *Απολογισμός Δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης 2017*. Ανάκτηση 01 23, 2021, από https://www.synergy-logistics.gr/wp-content/uploads/2019/09/synergy_EKE.pdf
- WBCSD. (2000). *Corporate Social Responsibility: Making good business sense*. Ανάκτηση 12 06, 2020, από www.wbcsd.org
- Wu H. J., Dunn S. (1995). Environmentally Responsible Logistics Systems. *International Journal of Physical Distribution and Logistics Management*, 2, σσ. 20-38.
- Xuezhong Chen, Linlinb Jiang, Chengboc Wang. (2011). Business Process Analysis and mplementation Strategies of Greening Logistics in Appliances Retail Industry. *Energy Procedia*, σσ. 332–336.
- Zhu, Q., Sarkis J., Lai K. (2007). Initiatives and outcomes of green supply chain management mplementation by Chinese manufacturers. *Journal of Environmental Management*(85), σσ. 179–189.
- Βαλσαμάκη. (2016). *Έρευνα του Κέντρου Αειφορίας (CSE) για την εκτίμηση δαπανών για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στην Ελλάδα*. Ανάκτηση 01 19, 2021, από http://www.csringreece.gr/files/general_news/GN-1417084733.pdf
- Γιαννάκαινας Β. (2004). *Α να το μ ία τω ν B u s i n e s s L o g i s t i c s*. Αθήνα: Γιαννάκαινα.

- Ελληνική Εταιρεία Logistics. (1994). Ελληνική Εταιρεία Logistics. Ανάκτηση 12 09, 2020, από <https://eel.gr/>
- Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη. (2017). Ανάκτηση 05 14, 2017, από <http://www.csrhellas.net/>
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2001). *Πράσινη Βίβλος*. Ανάκτηση 12 19, 2020, από [https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/committees/deve/20020122/com\(2001\)366_el.pdf](https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/committees/deve/20020122/com(2001)366_el.pdf)
- Θανόπουλος Γ. (2003). *Επιχειρηματική Ηθική & Δεοντολογία*. Αθήνα: Interbooks.
- Ιακώβου Ε. (2014). *Τα logistics για την Ελλάδα του αύριο*. Αθήνα: Κέρκυρα - Economia Publishing.
- Μ. Βαξεβανίδου. (2011). *Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη*. Αθήνα: εκδόσεις Σταμούλη.
- Μήλιος Α. (2006). *Εταιρική ταυτότητα & εταιρική εικόνα*. Αθήνα: Σταμούλης.
- Μπινιώρης Σ. (2004). *Εισαγωγή στην διαχείριση Εφοδιαστικής Αλυσίδας*. Αθήνα: Πασχαλίδης.
- Μπουραντάς, Δ., & Παπαλεξανδρή, Ν. (2003). *Εισαγωγή στη διοίκηση επιχειρήσεων*. Αθήνα: Μπένου.
- ΟΗΕ. (2020). *unric.org*. Ανάκτηση 12 18, 2020, από http://www.unric.org/el/index.php?option=com_content&view=article&id=16
- Παπαδάκης, Β. (2002). *Στρατηγική των Επιχειρήσεων: Ελληνική και Διεθνής Εμπειρία*. Αθήνα: Μπένου.
- Παπατριανταφύλλου Γ. (2011). *Εταιρική Εικόνα*. Αθήνα: Σταμούλης .
- Στράτος Παπαδημητρίου, Ορέστης Σχινάς. (2004). *Εισαγωγή στα Logistics*. Αθήνα: Σταμούλη.
- Τερζίδης Κώστας, Τζωρτζάκης Κώστας. (2004). *Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων*. Αθήνα: Εκδοτικός Οίκος Rosili.